



MAATALOUSTUOTTAJAIN  
ETELÄ-POHJANMAAN LIITON  
VUOSIKERTOMUS 2013



# MAATALOUSTUOTTAJAIN ETELÄ-POHJANMAAN LIITTO MTK-Etelä-Pohjanmaa r.y.



## Yhteystiedot 2014

Toimisto avoinna ma–pe klo 8.00–16.00 (kesäaikana ma–pe 8.00–15.15)

Osoite: Huhtalantie 2, 60220 SEINÄJOKI

Puh. (06) 416 3111 vaihde, Fax. (06) 416 3348

Sähköposti: etela-pohjanmaa@mtk.fi tai

etunimi.sukunimi@mtk.fi

### **Puheenjohtaja**

Emäntä **Johanna Kankaanpää**

Verhorannantie 48

63780 Alastaipale

040-7204 322

johanna.kankaanpaa@mtk.fi

### **Varapuheenjohtaja**

Maanviljelijä **Harri Takala**

Ylistarontie 139

62380 Kosolankylä

0400-614 499

harri.takala@gmail.com

### **Toiminnanjohtaja**

Agronomi **Yrjö Ojaniemi**

Kuortaneentie 1240, 62165 Tiistenjoki

040-5200 258

### **Kenttäpäällikkö**

Agrologi **Ari Perälä**

Niskalanmäentie 110, 62160 Karhunkylä

040-1766 680

### **Järjestöagrologi**

(vanhenpainvapaalla  
30.1.–10.12.2014)

Agrologi **Miia Mannila**

Kauppilantie 266, 60800 Ilmajoki

040-3525 115

### **Järjestöagrologi**

Agrologi **Hanna Helander**

Rämäläntie 40, 61460 Hanhikoski

040-5688 642

### **Järjestöagrologi**

(Mannilan vanhempainvapaan  
sijainen)

Agrologi **Karoliina Streefkerk**

Rämäläntie 4, 61460 Hanhikoski

040-3525 115

### **Toimistos sihteeri**

**Seija Vierula**

Puolukkapolku 9, 61100 Peräseinäjoki

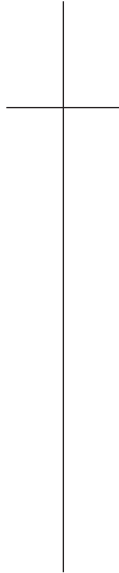
Puh. 06-416 3340/ 0400-244 252

**Kansikuva: Marraskuun lopussa järjestettiin yhdistysten välinen sähköturnaus. Nurmon puheenjohtaja Aki Ylinen ja maaseutunuorten sihteeri Petter Sandelin juhlivat sähköturnauksen voittoa. (Kuva: Hanna Helander)**



# SISÄLLYSLUETTELO

<b>Puheenjohtajan puheenvuoro</b> .....	3
<b>1. TALOUSELÄMÄ 2013</b> .....	4
1.1. Yleinen taloudellinen tilanne .....	4
1.2. Maataloustuotanto Suomessa .....	5
Sääolot, tulvat ja kasvukausi .....	5
Kevättulvat .....	5
Kasvukausi .....	6
Sadonkorjuu .....	6
Viljelyala .....	6
Sadot ja laatu .....	7
Kotieläintuotanto .....	7
Maataloustuotteiden markkinat ja hinnat .....	8
Maatalouden tulo- ja kannattavuuskehitys .....	10
Vuoden 2013 ennuste .....	10
Tilastotietoa maataloudesta .....	11
1.3. Metsätalous .....	13
2.1. Toimialue .....	14
2.2. Jäsenet .....	14
<b>2. MAATALOUSTUOTTAJAIN ETELÄ-POHJANMAAN LIITTO 2013</b> .....	14
2.3. Hallinto, edustajat ja toimihenkilöt .....	15
2.4. MTK-Etelä-Pohjanmaan liiton ja tuottajayhdistysten jäsenmäärät vuoden 2013 lopussa .....	17
<b>3. LIITON TOIMINTA 2013</b> .....	18
3.1. Yleistä .....	18
3.2. Kokoukset .....	21
Yleiset kokoukset .....	21
Johtokunnan kokoukset 2013 .....	24
Johtokunnan sidosryhmätapaamiset ym. ....	26
Kirjelmät ja lausunnot ym. ....	27
Valiokuntien kokoukset .....	30
3.4. Muu toiminta .....	33
3.5. Järjestötyö 2013 .....	37
Maataloustuottajayhdistysten toiminta .....	37
Maaseutunuorten toiminta 2013 .....	38
Tarkkailutoiminta .....	40
Kursit ja koulutus .....	40
3.6. Liiton talous .....	42
<b>4. TUOTTAJAIN KAUPALLISET JÄRJESTÖT 2013</b> .....	46
Atrialaisten yhtiöiden vuosi 2013 .....	46
Valion ja Maitosuomen toiminta ja tulos 2013 .....	47
Vilkkään puukaupan vuosi .....	49
Munakunta .....	49
<b>5. MAANOMISTAJIEN ARVIOINTIKESKUS OY:N TOIMINTA VUONNA 2013</b> .....	50
<b>6. MAATALOUSYRITTÄJIEN ELÄKELAITOS</b> .....	51
MELA-asiamiehet 2014 .....	51
<b>7. OSOITE- JA HENKILÖHAKEMISTO 2014</b> .....	52
Liiton johtokunta 2014 .....	52
MTK:n valtuuskunnan eteläpohjalaiset edustajat 2014 .....	52
Maataloustuottajain yhdistysten puheenjohtajat ja sihteerit 2014 .....	53
Maaseutunuoret 2014 .....	55
Tuottajain tilitoimistot .....	56
Jäsenrekisterin hoitajat = muu kuin mty:n sihteeri .....	56
Hyvinvointivastaavat 2014 .....	57
Kuluttajavastaavat 2014 .....	57
Ympäristöasiamiehet 2014 .....	58
Yrittäjävastaavat 2014 .....	59
<b>8. MTK:N JÄSENEDET 2014</b> .....	60
<b>9. LIITON TOIMINTASUUNNITELMA 2014</b> .....	64



Kenttäpäällikkö

## **Markku Mäki-Mantila**

**2.4.1953–6.4.2013**

Liiton kenttäpäällikkö agrologi Markku Mäki-Mantila menehtyi 6.4.2013 kotonaan Ilmajoella äkilliseen sairauskohtaukseen. Hän oli täyttänyt juuri 60 vuotta, syntynyt Ilmajoella 2.4.1953.

Mäki-Mantila teki pääosan työurastaan tuottajajärjestön palveluksessa. Hän tuli MTK-Etelä-Pohjanmaan järjestöagrologiksi vuonna 1980. Kenttäpäälliköksi hänet nimitettiin vuonna 2005. Mäki-Mantila viljeli myös kotitilaansa Ilmajoella yhdessä puolisonsa kanssa.

Maatalouden järjestöväki tunsu Mäki-Mantilan innostavana ja osaavana etujärjestöihmisenä. Tuottajaliiton järjestötyöstä vastaavana hän organisoiti tehokkaasti monenlaisia järjestö- tai koulutustapahtumia, opintomatkoja ja muita tilaisuuksia. Hän tunsu etelä-pohjalaisen tuottajakentän kuin omat taskunsa ja vaikeissakin tilanteissa hän valoi viljelijöille ja järjestöväelle uskoa tulevaisuuteen. Mäki-Mantilalla oli laajat yhteistyöverkostot. Hänen kanssaan oli helppo tutustua ja häntä oli helppo lähestyä.

Markku Mäki-Mantilaa jäivät kaipaamaan puoliso, tytär perheineen, isä ja äiti sekä laaja sukulaisten, ystävien ja työtovereiden joukko Etelä-Pohjanmaalla ja ympäri Suomen.

## PUHEENJOHTAJAN PUHEENVUORO



Kesän 2013 sato oli huomattavasti parempi niin laadultaan kuin määrältäänkin edellisvuoteen verrattuna. Suurin tekijä tähän olivat otolliset säät niin kylvä – kuin korjuuaikaankin. Äkkiä tullut kevät nosti kovat tulvat samoille alueille, joilla tulva oli puoli vuotta aikaisemmin, mutta tulva ei pahemmin hankaloittanut kylvöitä.

Maatalouspolitiikkaa hallitsi EU:n uuden ohjelma-kauden valmistelu. Komissio pääsi alkukevällä sopuun uuden kauden rahoituskehiksestä. Tämän päätöksen myötä alkoi varsinaisen uuden ohjelman sisällön kirjoittaminen. Helppoa se ei ollut, koska tulevan kauden käytettävissä oleva rahamäärä pienee ja EU:n asettamat ohjelmakriteerit ovat osasta huonosti Suomeen sopivia. MTK-Etelä-Pohjanmaa teki töitä omalta osaltaan, ettei maakunnan viljelijöiden elämä kävisi hankalaksi tulevassa tukiviidakossa. Eniten puhutti ja töitä teetti viherryttäminen ja ympäristökorvausohjelma ja niiden tukitasot.

EU:n budjettiraamin hyväksyminen käynnisti myös Etelä-Pohjanmaan maaseutuohjelman varsinaisen laatimisprosessin. MTK-Etelä-Pohjanmaa ja ProAgria Etelä-Pohjanmaa vetivät yhteistyössä alkutuotannon kehittämisosion laadintaa. Työhön otettiin mukaan eri tuotannonalojen viljelijöitä mahdollisimman laajalti sekä eri yhteistyötahojen edustajia. Näin tehtiin siksi, että ohjelmasta tulisi mahdollisimman konkreettinen ja se vastaisi niihin kehittämistarpeisiin, joita maakunnan erilaisilla tiloilla on. Aika näyttää onnistuttiinko siinä, odotukset ovat ainakin korkealla. Tavoitteena on, että alkutuotanto ja koko ruokaprovinssi kehittyvät tulevalla ohjelmakaudella edelleen ja tuottavat hyvinvointia koko maakuntaan.

Järjestöpoliittisesti suurimman huomion ja eniten energiaa vei järjestöuudistus. Uudistuksen tarkoituksena on tuoda Mhy-kenttä tiiviimmin MTK:laiseen perheeseen. Tätä työtä tehtiin koko viime vuosi, välillä menttiin askel eteenpäin välillä kaksi taakse, mutta loppujen lopuksi MTK:n valtuuskunta hyväksyi syyskokouksessaan ensimmäisessä käsittelyssä keskusliiton sääntömuutoksen, joka mahdollistaa Mhy:n jäsenöitymisen suoraan keskusliittoon. Vuoden 2015 alusta voimaantuleva järjestöuudistus on MTK:n historian suurin muutos sitten järjestön perustamisen 1917. Senpä takia prosessi on edennyt välillä uskähdellen. Mutta kun se on valmis, on MTK entistä vahvempi maaseudun edunvalvoja yhdistystasolla, maakunnallisesti ja valtakunnallisesti sekä myös Brysselin pöydissä.

Tuottajaliittoa kohtasi yllättävä suru-uutinen 6.4.2013, kun liiton pitkäaikainen kenttäpäällikkö Markku Mäki-Mantila menehtyi äkilliseen sairauskohtaukseen. Markun mukana meni paljon järjestön hiljaista tietoa ja osaamista. Markku oli pohjalaisten talonpoikien edunvalvoja viimeiseen hetkeen saakka.

Jokainen vuosi tuo tullessaan omat erityiset asiat – hyvät ja huonot, mutta kaikkien niiden kanssa on mentävä eteenpäin lannistumatta. Siinä on järjestöön hienous.

Johanna Kankaanpää  
puheenjohtaja  
MTK-Etelä-Pohjanmaa





# 1. TALOUSELÄMÄ 2013

## 1.1. YLEINEN TALOUDELLINEN TILANNE

Suomen taloudellinen tilanne jatkui kertomusvuonna 2013 vaikeana. Tiivistäen ongelmana olivat talouden negatiivinen kierre, kilpailukyvyyn heikkeneminen, työttömyyden kasvu, vaihtotaseen alijäämä, viennin heikkeneminen sekä valtion ja kuntien velkaantumisen. Suomi ei pystynyt toipumaan vuonna 2008-09 tapahtuneesta talouden romahduksesta, vaikka välissä vuosina 2010-11 talous näyttikin jo elpymisen merkkejä.

### Taloudellinen ahdinko puraisi

Yleinen taloudellinen tilanne heijastuu väistämättä maa- ja metsätalouteen ja koko elintarviketalouteen. Euroopan Unionin jäsenyys ja EU:n yhteinen maatalouspolitiikka ovat luoneet tilanteen, jossa erityisesti Suomen maatalous on hyvin riippuvainen poliittisista päätöksistä ja sektoria koskevista rahoitus- ja budjettipäätöksistä. Eurokriisiin ja Suomen talouden taantumaan liittyvät valtiontalouden ongelmat ja ”talouskurin” kiristyksiset iskevät siten kipeästi myös maatalouteen ja sen harjoittajiin. Pahimmillaan valtion budjettileikkaukset ja muut toimet purevat maanviljelijöihin kolmikertaisesti: ensin elinkeinon kautta, sitten haja-asutusalueisiin kohdistuvien heikennysten kautta ja kolmanneksi ”kaikkiin tavallisiin kansalaisiin” kohdistuvina leikkauksina.

Taluskriisin kuluessa MTK on pyrkinyt tuomaan kuitenkin esille, että maa- ja metsätaloussektorin tuotanto luo aitoa lisäarvoa suomalaiseen yhteiskuntaan ja antaa mahdollisuuden hyödyntää kestävästi omia uusiutuvia luonnonvaroja ja käyttää maassamme olevaa osaamista ja resursseja. MTK on korostanut, että sektoriin epäedullisesti vaikuttavat poliittiset päätökset heikentävät mahdollisuuksia luoda uutta ”vihreää kasvua” ja johtavat kansantaloudessamme negatiiviseen kierteseen.

MTK vaati kertomusvuonna 2013 useaan otteeseen mm. puu- ja turve-energian antamien mahdollisuuksien hyödyntämistä. MTK:n vaatimukset kaikuivat valitettavasti kuuroille korville ja tuontikivihiili syrjäytti Suomen hallituksen tekemien päätösten vuoksi kotimaisen energian miltei kokonaan monissa voima- ja lämpölaitoksissa. Tämä syvensi merkittävästi Suomen kansantalouden velkaantumista, valtiontalouden kriisiä ja Suomen talouden ahdinkoa.

### Maailmantalouden epävarmuus

Kertomusvuonna 2013 maailmantaloutta leimasi edelleen suuri epävarmuus. Epävarmuus liittyi mm. Yhdysvaltain budjettipolitiikkaan, euroalueen vaike-

uksien jatkumiseen ja nousevien talouksien kasvun rakenteeseen. Investointien määrä verrattuna kokonaistuotantoon pysyi useissa maissa alhaisena. Maailmantalouden ongelmien taustalla on edelleen nähtävissä vuonna 2007 alkaneen finanssikriisin seuraukset. Yhdysvalloissa talous pääsi kuitenkin kasvu-uralle ja uskoa talouteen toi mm. liuskekaasun antamat mahdollisuudet. Euroopassa tilanne jatkui kuitenkin edelleen alavireisenä. Talousvaikeudet koettelivat erityisesti euromaita.

Euroalueella jatkettiin kertomusvuonna 2013 monia erilaisia toimenpiteitä eurokriisin ja eteläisten euromaiden velkaongelman selättämiseksi. Tukitoimenpiteet palauttivatkin luottamusta euroalueella ja pääomia virtasi takaisin eteläisten kriisimaiden velkakirjoihin, mutta tämä toisaalta piti euron arvoa korkealla ja jopa vahvisti sitä. Euron arvoon vaikutti myös Yhdysvaltain elvyttävä politiikka. Euron arvon pysyminen korkealla vaikeutti kertomusvuonna euroalueen hintakilpailukykyongelmaa. Vahvasta eurosta seurasi ongelmia erityisesti vientiteollisuudelle, mutta myös kotimarkkinoille – kotimarkkinateollisuuden hintakilpailukyky tuontihyödykkeitä vastaan oli huono. Hintakilpailukykyongelma näyttäytyi erityisen vaikeana Suomessa, jossa monet yritykset ilmoittivat kertomusvuoden aikana tuotannon leikkauksista ja yt-neuvotteluista.

Suomessa bruttokansantuotteen volyyymi supistui kertomusvuonna 1,4 prosenttia 193 miljardiin euroon. Kansantalouden tuloja kuvaava kansantulo supistui reaalisesti 1,6 prosenttia. Kansantalouden kysyntää vähensi yksityisen kulutuksen ja investointien supistuminen. Yksityisen kulutuksen volyyymi väheni 0,8 prosenttia. Yksityiset investoinnit vähenivät 6,4 prosenttia, mutta julkiset investoinnit kasvoivat 6,8 prosenttia. Viennin volyyymi kasvoi 0,3 prosenttia, mutta tuonnin volyyymi väheni 1,8 prosenttia.

Kertomusvuonna kotitalouksien reaalityulojen kasvu oli pysähdyksissä toista vuotta. Käytettävissä oleva nettotulo väheni reaalisesti 0,3 prosenttia. Kotitalouksien oikaistu reaalityulo supistui 0,1 prosenttia. Siihen luetaan mukaan myös hyvinvointipalvelut eli julkisyhteisöjen ja järjestöjen kotitalouksien hyväksi tuottamat yksilölliset palvelut kuten koulutus-, terveys- ja sosiaalipalvelut.

### Kotimaan tilanne

Palkkatulot kasvoivat nimellisesti prosentin. Sen sijaan sosiaalietuudet kasvoivat 5,5 prosenttia muun muassa eläkeläisten ja työttömien lukumäärän kasvun takia. Omaisuus- ja yrittäjätulot vähenivät 0,6 prosenttia. Työttömyysaste oli vuonna 2013 keskimäärin 8,2 prosenttia, kun se vuonna 2012 oli 7,7 prosenttia. Työlisteen määrä väheni 27000 henkeä edellisvuodesta.

Kertomusvuonna yritysten varsinaisen toiminnan voittoja kuvaava toimintaylijäämä supistui nimellisesti 9 prosenttia, mutta yritysten arvioitiin maksaneen (kertyneistä tuloksista) osinkoja 13 prosenttia enemmän kuin edellisenä vuonna. Yritysten pidättyminen investoinneista paransi yritysten rahoitusasemaa. Julkisyhteisöjen rahoitusasema sen sijaan oli viidettä vuotta peräkkäin alijäämäinen, 4,6 miljardia euroa. Edellisenä vuonna alijäämä oli 4,3 miljardia euroa.

Taluskriisin jatkuminen, hallituksen esittämät rakennepaketit ja eurokriisiin liittyvät toimet pitivät kertomusvuonna yllä värikästä poliittista keskustelua Suomessa. Oppositio katsoi hallituksen epäonnistuneen keskeisissä talous- ja työllisyyspolitiikan tavoitteissaan sekä moitti hallitusta siitä, että sen esityksistä puuttivat toimet talouden kasvun ja uusien työpaikkojen luomiseksi. Kiihvasta keskustelua käytiin myös valmistelussa olleesta ja ristiriitoja herättäneestä kunta- ja soteuudistuksesta.

Kotimaan talouspoliittisessa keskustelussa tuli kuitenkin selvästi aikaisempaa enemmän esille tarve tehdä rakenteellisia uudistuksia yhteiskunnassa. Loppuvuodesta kansainvälisen valuuttarahaston (IMF) asiantuntijaryhmä esitti Suomelle mm. eläkeikään, vähittäiskaupan kilpailuun, palkkajouktoon, työvoiman liikkuvuuteen ja julkisen talouden sopeuttamiseen liittyviä toimenpiteitä. Toisaalta kertomusvuoden uutisoinnissa nousi esille myös talouden mekanismeihin liittyviä uudenlaisia näkemyksiä.

Näitä kuvastaa mm. hyväntekeväisyysjärjestö Oxfam in julkaisema raportti, jonka mukaan maailman 85 rikkainta ihmistä omistaa enemmän kuin kolme ja puoli miljardia köyhintä. Tämä herätti keskustelua globalisaation mukanaan tuomista tulojaon, oikeudenmukaisuuden, eettisyyden ja ekologisuuden ongelmista.

## Talouden näkymät

Finanssikriisiin liittyen kertomusvuonna esille nousi myös kysymys, tulisiko reaalitytöitä rahoittava pankkitoiminta eriyttää ”virtuaalitytöistä” sen sijaan, että rakennetaan raskaita vakuus-, valvonta- ja päätöksentekomekanismeja koko finanssisektorille vieden samalla EU:ta kohti liittovaltiomallia. Eurokriisin kestäessä kriitikot ovat arvostelleet valittuja kriisinhallintatoimenpiteitä katsoen niiden jopa ruokkivan epävakaita finanssikeinoja. Suomessa käydyssä keskustelussa esillä olivat myös työpaikkojen ja verotulojen katoaminen Suomesta mm. tuotannollisen toiminnan ulosliittämisen ja ulkomaisten veroparatiisien seurauksena. Esimerkiksi Fortumin sähköverkon myynti kansainvälisille sijoittajille herätti paljon keskustelua Suomessa.

(Lähde: Tilastokeskus, Valtiovarainministeriö ja Pelteron Taloudellinen Tutkimuslaitos sekä kertomusvuoden lehtiartikkelit)



## 1.2. MAATALOUSTUOTANTO SUOMESSA

### Sääolot, tulvat ja kasvukausi

Kertomusvuosi 2013 jää historiaan suurien kevättulvien vuoksi, mutta myös lämpimän kesän ja hyvän satovuoden ansiosta. Koko vuoden keskilämpötila oli pitkäaikaiseen keskiarvoon verrattuna tavallista korkeampi, suurimmassa osassa Suomea 1–2 astetta korkeampi. Myös termisen kasvukauden pituuden ja tehoisan lämpösumman perusteella vuosi oli lämmin.

Kauhavan mittauspisteen tehoisan lämpötilan summa (vuorokausiaste °C<sub>vrk</sub>) oli 1432 astetta, mikä on vuodesta 1961 alkaen neljänneksi suurin lukema. Muita ennätysvuosia ovat vuodet 2011, 2006 ja 2002. Vuosien 1962–2012 keskiarvo on 1201 astetta, mikä on merkittävästi alempi. Tehoisaa lämpösummaa kertyy päiviltä, jolloin vuorokauden keskilämpötila on +5 asteen yläpuolella. Summaan lasketaan kasvukauden aikana vuorokauden keskilämpötilan viiden asteen ylittävä osa.

### Kevättulvat

Keväällä 2013 syntyi rajuja tulvia ympäri Suomea. Tulvien syynä oli myöhään alkanut, mutta nopeasti tapahtunut lumien sulaminen ja samaan aikaan esiintyneet voimakkaat matalapaineet. Tulvia esiintyi aina Helsingistä Pohjois-Pohjanmaalle saakka. Tulvista saatiin jo ”esimakua” syksyllä 2012, jolloin voimakkaiden sateiden seurauksena syntyi paikallisia tulvia. Syksyn 2012 syystulvat tulivat sadonkorjuutöiden ollessa vielä osittain kesken ja tulvat syntyivät ennen kaikkea paikallisista voimakkaista sateista. Kevään 2013 tulvat noudattivat taas enemmän normaalia kevättulvan kaavaa; kevään sulamisvedet ja sadevedet ylittivät jokien ja muiden uomien kapasiteetin.

Kevään 2013 tulvat olivat Etelä-Pohjanmaalla pahimmat sitten vuoden 1984. Pahin tulvahuippu ajoittui Kyrönjoen ja Lapuanjoen tulva-alueilla ajalle 17.–21.4.2013. Tulvakorkeuksien perusteella kyse oli kevättulvasta, joka sattuu keskimäärin kerran 100 vuodessa. Esimerkiksi Ilmajoella vedenpinta oli peräti 80 senttiä tulvarajan yläpuolella. Kyrönjoen ja Lapuanjoen lisäksi tulvia oli monissa muissakin joissa, mm. Lapväärtinjoella, Teuvanjoella, Laihianjoella ja Närpiönjoella.



**Maakunnassa joet tulvivat jälleen keväällä.**

Kun keväällä kaikki merkit viittasivat suuren kevättulvan mahdollisuuteen, Ely-keskus valmistautui tulvatilanteeseen kaikin mahdollisin keinoin. Tekoaltaiden säännöstelyvarat otettiin täysimääräisesti käyttöön ja yhtenä keinona varauduttiin myös pengerrysalueiden tulvaluukkujen avaamiseen ja veden laskemiseen pelolle. Tulvavaarasta tiedotettiin laajasti alueella mm. radion, tv:n ja lehtien välityksellä. Tuottajaliitto välitti 17.4.2013 pengerrysalueiden viljelijöille sähköpostitse ELY:n varoituksen tulvaluukkujen avaamisesta ja veden laskemisesta pelolle.

Kyrönjoen pengerrysalueiden tulvaluukut avattiin 18.4.2013 ja Lapuanjoella seuraavana päivänä. Tulvaluukkujen avaaminen perustui vesilain mukaisiin lupapäätöksiin. Kyrönjoella kriittinen lukema on Ilmajoen Nikkolan asteikolla tasolla 40,00 ja Lapualla Poutun asteikolla 28,40, joiden ylittymisen jälkeen vettä johdettiin pelloille.

Kyrönjoella vedenkorkeus nousi Ilmajoen keskustan kohdalla erittäin korkeaksi. Tilannetta pahensi Nikkolan alapuolella oleva yli 10 kilometriä pitkä yhtenäinen jääkansi, joka padotti vettä Ilmajoen keskustan kohdalla. Jääpatoja rikottiin kaivinkoneilla mahdollisuuksien mukaan. Vesimassat katkaisivat 20.4.2013 kaksi valtatieä; valtatie 3 Jalasjärven kohdalta ja valtatie 8 Mustasaaren kohdalta. Tämän lisäksi tulva katkaisi lukuisia paikallisteitä.

Tulvahuiput kestivät kuitenkin vain muutaman päivän ajan ja tulvaluukut voitiin sulkea varsin pian. Samalla aloitettiin tulvavesien takaisinpumpaus jokiuomiin.

Kyrönjoen pengerrysalueiden tulvajärvien pinta-ala oli suurimmillaan lähes 3000 hehtaaria ja veden kokonaismäärä oli noin 25 miljoonaa kuutiometriä. Etelä-Pohjanmaan alueen tulvasuojelutoimenpiteet eli tekojärvien käyttö, Kyrönjoen ja Lapuanjoen pengerrykset ja pumppaukset osoittivat kuitenkin myös näin poikkeuksellisissa oloissa tehonsa ja vuoden 1984 kaltaisia alajokilakeuksien kattavia tulvajärviä ei enää syntynyt.

### **Kasvukausi**

Terminen kasvukausi alkoi maan eteläosissa jo huhtikuun puolen välin jälkeen ja Etelä-Pohjanmaalla huhtikuun loppupuolella, eli hieman tavallista aikaisemmin. Peltöjen kuivuminen runsaslumisen talven jälkeen vei kuitenkin aikaa siten, että erityisesti sisämaassa kevättöihin päästiin pelloilla hieman tavallista myöhemmin. Etelä-Pohjanmaalla kylvöt voitiin aloittaa melko tavalla normaaliin aikaan, tosin tulvissa kastuneet alueet vaativat oman aikansa kuivahtamiseen, ennen kuin kevätkylvöille päästiin.

Syksyn 2012 vaikeat sääolot aiheuttivat lisätöitä osalle tiloista vielä keväällä 2013. Puimatta jääneiden lohkojen kasvuston hävittäminen vaati omat työvaiheensa, samoin pelloille syntyneiden urien korjaaminen. Tiedossa on, että syksyllä 2012 korjaamatta jääneitä rypsilohkoja kokeiltiin vielä ”hävittää” puimalla ne keväällä 2013. Pahimmin vaurioituneita nurmilohkoja jouduttiin perustamaan uudestaan.

Kesäkuun lämpimät säät kirittivät viljelykasvien kehitystä. Aikaisin kylvetyt kasvustot lähtivät matkaan parhaiten, sillä myöhän kylvetyt kasvustot orastuivat epätasaisemmin kuivuudesta johtuen. Paikallisesti tilanne vaihteli kuitenkin suuresti riippuen siitä, oliko sateita tullut liian vähän, sopivasti vai liikaa. Kesän lämpimien säiden ansiosta kasvukausi oli kuitenkin selvästi edellä tavanomaista.

### **Sadonkorjuu**

Viljojen puinnit alkoivat melko aikaisin, mutta puintikauden alkuvaiheessa säät olivat osin epävakaisia. Elokuun loppupuolelta alkoivat kuitenkin puinteja ajatellen loistavat poutasäät koko maassa. Puintikauden loppupuolella sadepäiviä ei ollut kuin muutama ja puinnit saatiin vietyä loppuun ennätyskellisen hyvissä olosuhteissa. Syksyn hyvät olosuhteet ja puintien onnistuminen mahdollisti myös syyskylvöalojen merkittävän lisäyksen edelliseen vuoteen verrattuna.

### **Viljelyala**

Syksyllä 2012 syysviljoja kylvettiin vaikeista sääoloista johtuen merkittävästi vähemmän kuin vuotta aikaisemmin. Syysrukiin viljelyala väheni noin 27 % ja syysvehnän noin 12 %. Rukiille kylvettyjä aloja jouduttiin kuitenkin rikkomaan keväällä 2013, joten vuonna 2013 korjattu ruispinta-ala oli lähes 40 prosenttia pienempi kuin edellisenä kasvukautena. Kertomusvuoden 2013 syksyllä syysviljojen kylvöalat korjaantuivat hyvien sääolosuhteiden ansiosta. Syysru-





**Kesällä monin paikoin maakuntaa tuli kovia rankkasateita. Tällä pellolla rypsin kasvu oli jo lähtenyt liikkeelle, mutta osa kasvustosta huuhtoutui runsaan veden mukana pois.**

kiin kylvöala kaksinkertaistui ja syysvehnän kylvöala kolminkertaistui kasvukauden 2013 toteutuneeseen viljelyalaan verrattuna.

Talvikautena 2012-13 kerättyjen ennakkonäytteiden perusteella siemenviljan itävyys oli heikkoa. Siementilanteen katsottiin olevan niin heikko, että Suomi lähetti EU:n komissiolle poikkeuspyyntöhakemuksen saada käyttää 85 % itävyysvaatimuksen alittavaa siemenviljaa kylvöissä. Komissio antoi luvan poikkeusmenettelyyn. Tämän lisäksi viranomaiset antoivat keväällä 2013 luvan purkaa huoltovarmuuskeskuksen siemenvarastoja, jolloin kevään 2013 kylvöille oli riittävästi siemenviljaa käytettävissä.

Kasvukautena 2013 ohran ja kauran viljelyalat kasvoivat edellisvuodesta. Ohraa viljeltiin 533 000 hehtaariilla ja kauraa 367 000 hehtaariilla. Sen sijaan rypsin viljelyala väheni 16 700 hehtaaria. Syynä tähän oli mm. neonikotinoidipäätökset ja öljykasvien viljelyn kannattavuus. Vilja-ala oli Suomessa 1 178 500 hehtaaria, joka oli noin 25 000 hehtaaria enemmän kuin vuonna 2012. Sekä nurmiala että kesantoala vähenivät edellisvuodesta. Sokerinjuurikkaan ja perunan viljelyalat pysyivät suunnilleen ennallaan. Eri viljelykasvien viljelyalat selviävät vuosikertomuksen luvun 1.2 lopussa olevista taulukoista.

## Sadot ja laatu

Kasvukauden sää oli suotuisa, ja sen ansiosta lähes kaikkien peltokasvien satotaso oli tavallista parempi. Lisäksi sadonkorjuu-aikaan osunut pitkä sateeton jakso mahdollisti onnistuneen korjuun lähes koko kylvöalalta. Viljasadon kokonaismäärä oli Tiken tilastojen mukaan 4,1 miljardia kiloa, mikä on suurin sato neljään vuoteen. Parin viime vuosikymmenen aikana tavanomainen viljasato on ollut Suomessa 3,6 - 4,2 miljardia kiloa. Poikkeuksia keskimääräisiin satoihin ovat tuoneet katovuodet.

Korjatun viljasadon laatu oli hyvä. Sadon laatua heikensivät jossain määrin kauran surkastuneet jyvät ja hometoksiinit sekä osassa maata rehuviljojen matalat hehtolitrainot. Kauran laatua heikensi deoksini-valenoli (DON), jota Fusarium-homesienet tuottavat epäedullisissa kasvuoloissa. Viidennes näytteistä ylitti elintarvikekäytölle asetetun DONin enimmäispitoisuuden (1,75 mg/kg). Alueellista vaihtelua DON-pitoisuuksissa oli paljon. Eniten elintarvikeraja-arvon ylityksiä oli Pohjois- ja Etelä-Savossa, Pohjois-Pohjanmaalla ja Keski-Suomessa.

Rehuohran laatu oli hyvä ja hehtolitrainot korkeita. Mallasohran jyväkoon ja valkuaispitoisuuden (9 -11,5 prosenttia) tavoitteet täytti lähes 70 prosenttia 404 miljoonan kilon sadosta. Kevätvehnien hehtolitrainot olivat myös korkeita, mutta valkuaispitoisuus jäi liian matalaksi joka kolmannessa Eviralle toimitetussa näytteessä. Sakoluvut pysyivät korkeina varhaisen sadonkorjuun ja hyvien puintekielien ansiosta.

Kertomusvuoden 2013 viljasadosta lähes puolet oli ohraa. Noin 1,9 miljardin kilon ohrasato oli peräti 23 % suurempi kuin edellisenä vuonna. Ohrasadosta noin 400 miljoonaa kiloa oli mallastarkoitukseen kylvettyä. Kaurasadon määrä nousi 14 % vuodesta 2012. Noin 1,2 miljardin kilon kaurasato oli suurin vuosikymmeneen. Perunan kokonaissato nousi edellisen vuoden notkahduksen jälkeen normaalille tasolle ollen 620 miljoonaa kiloa. Säilörehusato oli hieman pienempi kuin edellisenä vuonna.

Ohran, kauran ja vehnän hehtaarisadot olivat Suomessa kertomusvuonna paremmat kuin 2000-luvulla keskimäärin. Myös Etelä-Pohjanmaalla näiden viljojen sadot ylittivät keskimääräisen vuoden satotason. Sen sijaan syysviljojen (syysvehnä, ruis) hehtaarisadot jäivät selvästi normaalista.

## Kotieläintuotanto

Meijereiden vastaanottama maitomäärä oli kertomusvuonna 2 220 miljoonaa litraa, mikä on noin 1,5 % enemmän kuin edellisvuonna. Luomumaidon tuotanto lisääntyi lähes viidenneksen. Luomun osuus maitomäärästä on vajaat 2 %.

Maidon tuotantomäärä mahtui Suomen maakiintiöön (2 510,7 milj litraa). A+B-tukialueen maidontuotanto lisääntyi prosenttiin. C-alueella kasvu oli tätä



### **Lehmien määrä kasvoi kokonaisuudessaan hie- man kuluvana vuonna.**

suurempaa (+1,6 %). Kiintiövuoden 2013/14 maito-  
määrä ylittää C-alueella todennäköisesti noin 2,5 %  
yli pohjoisen tukirajoitteen.

Maidontuottajien määrä laski kertomusvuoden lopul-  
la 8 825 tilaan, missä oli vähennystä 5,3 % vuodesta  
2012. Vähennystähti hidastui hieman edellisvuodesta.  
Maitotilojen keskikoko oli 32 lypsylehmää. Tilakoko  
kasvoi v. 2013 edellisvuoden tahtiin, lähes 2 lehmällä.  
Lehmien määrä kasvoi hieman ja oli kertomusvuoden  
lopussa noin 283 000 kpl. Lypsylehmien keskituotos  
nousi 7 980 litraan.

Lihaa tuotettiin kertomusvuonna yhteensä noin 387  
miljoonaa kiloa, mikä on reilun prosentin enemmän  
kuin edellisvuonna. Kasvu perustui pääasiassa broi-  
leriin. Naudanlihantuotanto pysyi ennallaan.

Naudanlihaa tuotettiin vuonna 2013 runsaat 80 mil-  
joonaa kiloa eli sama määrä kuin vuonna 2012. Leh-  
mien teurastus pysyi ennallaan, sonnien hieman vä-  
heni ja hiehon kasvoi. Sonnin ja lehmän teuraspainon  
lasku pysähtyi. Hiehon teuraspaino aleni, mutta ero  
edellisvuoteen kapeni loppusyksyllä. Vasikoita syntyi  
1 % edellisvuotista enemmän.

Vuonna 2013 sianlihan tuotantomäärän alentuminen  
pysähtyi ja kääntyi noin 1 % nousuun. Sikaa tuotet-  
tiin 194,5 miljoonaa kiloa. Tuotannon lisäys johtui  
porsastuotoksen (porsaita per emakko) ja teuraspai-  
nojen noususta. Lihaskojen kappalemääräinen teu-

rastus pysyi ennallaan ja teuraspaino nousi 89 kiloon  
(+1 %). Sianlihamarkkinoiden kriisi näkyi kuitenkin  
emakoiden ja tilamäärän vähenemisenä.

Siipikarjanlihan tuotanto kasvoi kertomusvuonna  
jo kolmatta vuotta peräkkäin uuteen ennätykseen-  
sä. Siipikarjanlihaa tuotettiin 111 miljoonaa kiloa eli  
reilu kolme prosenttia enemmän kuin vuonna 2012.  
Broilerinlihan tuotanto ylitti ensimmäistä kertaa 100  
miljoonaa kiloa; tuotanto oli 102 miljoonaa kiloa.  
Kalkkunanlihaa tuotettiin reilu seitsemän miljoonaa  
kiloa. Viimeisen kymmenen vuoden aikana broilerin-  
lihan tuotanto on lisääntynyt 50 prosenttia kun taas  
kalkkunanlihan tuotanto on vähentynyt 50 prosenttia.

Kananmunia tuotettiin vuonna 2013 lähes 68 miljo-  
onaa kiloa. Tuotanto kasvoi yhdeksän prosenttia edel-  
lisvuodesta. Viime vuoden tuotantomäärä on 2000-lu-  
vun korkein, ja enemmän kananmunia on tuotettu  
viimeksi vuonna 1996. Kananmunista virikehäkeissä  
tuotettiin 62 prosenttia, lattiakanaloissa 34 prosenttia  
ja luomukanaloissa 4 prosenttia.

### **Maataloustuotteiden markkinat ja hinnat**

Suomen markkinoilla perusongelma on viime vuosina  
ollut, että maatalouden tuottajahintoihin ei ole saatu  
sellaisia korotuksia, että korotuksilla olisi pystytty kat-  
tamaan maatalouden tuotantokustannusten nousu.  
Viime vuosina tuottajahinnoissa on tosin tapahtunut  
sekä nousuja että laskuja, mutta maatilojen tilannetta  
ei voi arvioida pelkkien tuottajahintojen perusteella,  
sillä maatalouden tuotantopanosten hintojen kehitys  
vaikuttaa ratkaisevasti tilatason lopputulokseen.

Useiden maataloustuotteiden tuottajahinnat olivat  
vuonna 2013 edellisvuotta korkeammat. Nousujoh-  
teinen hintakehitys on jatkunut jo kolmatta vuotta  
peräkkäin. Suhteellisesti eniten nousivat karitsanli-  
han, broilerinlihan sekä ruokaperunan tuottajahinnat.  
Hinnat kuitenkin laskivat rehuohralla, kauralla ja ryp-  
sillä. Maidon, naudan-, sian- ja siipikarjanlihan sekä  
kananmunien tuottajahinnat nousivat korkeammalle  
kuin koskaan aiemmin EU-jäsenyyden aikana. Vuo-  
den 1994 (ennen EU-jäsenyyttä olleisiin) nimellisiin  
hintoihin verrattuna kertomusvuoden hinnat olivat  
edelleenkin huomattavasti alemmat.

Kun tuottajahintojen kehitystä verrataan tuotantokus-  
tannusten hintakehitykseen, voidaan todeta tuottaja-  
hintojen kehityksen jääneen kuitenkin 2000-luvulla  
selvästi kustannuskehityksen jalkoihin. Tuottajahinta-  
indeksi (vuosi 2000=100) sai vuonna 2013 pisteluvun  
143 (ei sisällä turkiksia), kun vastaavasti tuotantopa-  
nosten hintaindeksi sai pisteluvun 155. Tuottajahinnat  
ovat siis nousseet vuodesta 2000 lähtien nimellisesti  
43% ja tuotantopanosten hinnat 55%.

Kasvinviljelytuotteiden hintaindeksi (2000=100) oli  
kertomusvuonna keskimäärin 157, mutta kotieläin-  
tuotteiden (ilman turkiksia) vain 134, mikä osin selit-  
tää edelleen jatkunutta kotieläintalouden kustannus-  
ja kannattavuuskriisiä. Viime vuosien viljan hinnan  
nousu on kirinyt kiinni 2000-luvulla tapahtuneen kes-





**Kertomusvuonna lähes kaikkien viljalajien hinnat laskivat.**

kimääräisen kustannusten nousun, mutta on vastavasti heijastunut eläinten rehujen hintoihin ja lisännyt näin kotieläintilojen kustannuksia.

Viljamarkkinoilla on viime vuosina totuttu suuriin hintavaihteluihin. Kertomusvuonna viljojen ja öljykasvien tuottajahinnat alenivat leipävehnää ja ruista lukuun ottamatta. Mallasohran hinta aleni vain hieman, kun taas rehuohran ja kauran hinnat alenivat lähes kymmenen prosenttia vuoden 2012 huippuhinnoista. Leipävehnän, rehuvehnän ja rukiin hinnat puolestaan pysyivät ennallaan tai nousivat muutaman prosentin. Leipävehnän keskihinta oli 200 euroa tuhannelta kilolta, kun rukiin hinta kohosi 218 euroon tuhannelta kilolta. Vuonna 2013 tuottajalle maksettiin peruslaatuisesta rehuohrasta keskimäärin 175 euroa ja kaurasta 168 euroa tuhannelta kilolta. Öljykasvien eli rypsin ja rapsin hinta laski näitä viljoja enemmän. Vuoden 2013 tuottajahinta oli 409 euroa tuhannelta kilolta, mikä oli 13 prosenttia edellisvuoden hintaa alhaisempi.

Viime vuosien tapaan ruokaperunamarkkinoilla oli jälleen suuria hintavaihteluita. Alkuvuoden hintataso oli varsin korkea edellisvuoden heikon perunasadon vuoksi. Vuoden 2013 sato oli sen sijaan normaali, ja se käänsikin loppuvuodesta hinnat reippaaseen laskuun. Vuositasolla laskettuna ruokaperunan tuottajahinta oli kuitenkin peräti 48 prosenttia edellisvuotta korkeampi eli 24 senttiä kilolta.

Maidon tuottajahinta on noussut kolmatta vuotta peräkkäin samalla kun tuotantomäärä on pysynyt suhteellisen vakiona. Kertomusvuoden maidon tuottajahinta saavutti EU-ajan huippunsa eli 43,48 senttiä litralta. Hinta oli kaksi prosenttia edellisvuotta korkeampi. Luku ei sisällä jälkitilejä eikä maidon tuotantotukia.

Maitotuotteiden tuonti kasvoi edelleen. Juustojen kulutus jatkoi selvää kasvua (+6%), mutta tuontijuustojen osuus kulutuksesta kohosi puoleen. Maidon kulutus laski 0,7 % ja palasi lievälle laskutrendille 2012 kasvun jälkeen. Voin kulutus kääntyi loppuvuodesta selvään laskuun usean vuoden kasvun jälkeen.

Naudanlihan ja lampaanlihan keskimääräiset tuottajahinnat ovat vahvistuneet melko tasaisesti viimeisten kymmenen vuoden ajan. Poikkeuksena oli vuosi 2010, jolloin lihan hinnat laskivat karitsanlihaa lukuun ottamatta. Viimeisten kolmen vuoden aikana kaikkien lihalaatujen hinnat ovat kuitenkin vahvistuneet aiempia vuosia voimakkaammin.

Kaikkien lihalaatujen tuottajahinnat nousivat vuonna 2013 jo kolmatta vuotta peräkkäin. Eniten vahvistuivat naudan-, karitsan- ja broilerinlihan hinnat. Vuonna 2013 tuottajalle maksettiin naudanlihasta keskimäärin 3,11 euroa ja karitsanlihasta 3,90 euroa kilolta. Molempien lihalaatujen hinnat olivat 11 prosenttia edellisvuotta korkeammat. Myös broilerinlihan tuottajahinta nousi lähes kymmenyksen, ja se oli 1,51 euroa kilolta. Lihasiasta maksettiin tuottajalle viime vuonna seitsemän prosenttia edellisvuotta enemmän.

Lihan kulutus pysyi kertomusvuonna suunnilleen ennallaan 405 miljoonassa kilossa (+0,5 %) ruholihana laskien. Broilerin vetovoima jatkui vahvana, samoin edullisimpien lihatuotteiden. Vienti kasvoi yhteensä 11% ruholihana laskien ja kasvu kohdistui kaikkiin lihalajeihin. Tuonti väheni hieman (-2 %) ja edusti 19 % kulutuksesta. Sianlihan, kalkkunanlihan ja lampaanlihan tuonti väheni kun taas naudanlihan ja broilerin tuonti hieman kasvoi.

Jo neljä vuotta jatkunut voimakas kananmunien tuottajahinnan nousu näytti hidastuvan kertomusvuonna. Syyinä lienee ennätyskellisen suuri kananmunien tuotanto. Keskimääräinen A-luokan kananmunien tuottajahinta oli 1,24 euroa kilolta. Nousua edelliseen vuoteen oli kaksi prosenttia.

Tuotantotavoittain tarkasteltuna lattiamunien hinta vahvistui muita enemmän. Tuottaja sai lattiakanojen munista 123 euroa sadalta kilolta, mikä on noin kymmenen prosenttia enemmän kuin virikehäkkikanojen munista. Luomumunien tuottajahinta laski ensimmäisen kerran sitten vuoden 2006. Samaan aikaan luomumunien tuotanto on yli kaksinkertaistunut. Tuottaja sai luomumunista keskimäärin 279 euroa sadalta kilolta, mikä on seitsemän prosenttia edellisvuotta vähemmän.

(Lähteet: MMM/Tike, Tilastokeskus ja Ilmatieteen laitos).



## Maatalouden tulo- ja kannattavuuskehitys

Maatalouden kannattavuuskirjanpidosta saatavat uusimmat tiedot ovat ennakkolliset vuodelta 2012 ja ne on julkaistu joulukuussa 2013. Tuloksista on saatavissa tietoja maatilojen tuloista, kustannuksista ja kannattavuudesta. Vuoden 2012 tulosten mukaan yrittäjäperheen työlle ja pääomalle korvaukseksi jäävä yrittäjätulo nousi kahdeksan prosenttia 24 400 euroon tilaa kohti vuodessa. Yrittäjätulo lasketaan vähentämällä kokonaistuotosta tuotantokustannukset ilman yrittäjäperheen työstä ja omasta pääomasta aiheutuvia palkka- ja korkovaatimuskustannuksia. Yrittäjätulo jää siis korvaukseksi yrittäjäperheen 2 060 tunnin työpanokselle sekä 329 000 euron omalle pääomalle.

Maatalous- ja puutarhayritysten kokonaistuotot kasvoivat 9 prosenttia, 143 000 euroon. Tästä tukien osuus oli noin 37 prosenttia eli 52 500 euroa. Tuotantokustannukset nousivat 8,6 prosenttia, 167 400 euroon. Polttoaine- ja lannoitekustannukset nousivat yli 20 prosenttia. Kokonaistuoton ja tuotantokustannusten erotuksena saatava tappio oli 23 600 euroa tilaa kohti vuodessa.

Kun yrittäjätulosta vähennetään oman pääoman korkokustannus 5,6 prosentin mukaan ja jaetaan näin jäävä vuosityöansio työtuntimäärällä, jäi vuoden 2012 työtuntiansioksi 2,7 euroa. Vuonna 2011 luku oli suunnilleen samalla tasolla (2,6 euroa), mutta vuonna 2010 vain 1,2 euroa.

Kannattavuuskerroin saadaan, kun yrittäjätulo jaetaan palkkavaatimuksen ja oman pääoman korkovaatimuksen summalla. Yrittäjätulo laski vuonna 2012, mutta samoin laski palkka- ja korkovaatimuskustannus. Näin kannattavuuskerroin jäi kutakuinkin edellisvuoden tasolla, 0,49:ään. Yrittäjä saavutti vuonna 2012 siis 49 prosenttia sekä 14,5 euron tuntipalkkatavoitteesta että 5,6 prosentin korkovaatimuksesta eli yrittäjä sai 7,1 euroa työtunnille ja 2,7 prosentin koron omalle pääomalle.

Kannattavuuskirjanpitoluosten mukaan suhteessa parhain kannattavuuskerroin vuonna 2012 oli maito-tiloilla, noin 0,6. Sika- ja nautatiloilla kannattavuuskerroin oli 0,45-0,50 ja kasvinviljelytiloilla noin 0,4.

## Vuoden 2013 ennuste

MTT:n Taloustohtori –palvelussa oleva ennuste vuoden 2013 tulo- ja kannattavuusluvusta on laadittu huhtikuussa 2014. Ennustelaskelman mukaan maatilojen kannattavuus heikkeni vuonna 2013 merkittävästi edellisvuodesta. Kannattavuus heikkeni kaikissa tuotantosuunnissa. Kannattavuuskerroin osoittaa, kuinka yrittäjätulo kattaa yrittäjäperheen oman työn palkkavaatimuskustannuksen ja oman pääoman korkovaatimuksen.

Kannattavuuskertoimen taso jäi vuonna 2013 keskimäärin lukemaan 0,44. Viljan hintakehityksen vuoksi viljatilojen kannattavuuskerroin romahti tasolle 0,25. Myös sika- ja siipikarjatililla kannattavuudessa tapahtui huomattava pudotus. Sikatilojen kannattavuuskerroin oli laskelmassa 0,34 ja siipikarjatilojen 0,22. Kannattavuusluvut ovat maatalouden osalta suorastaan murheellisia.

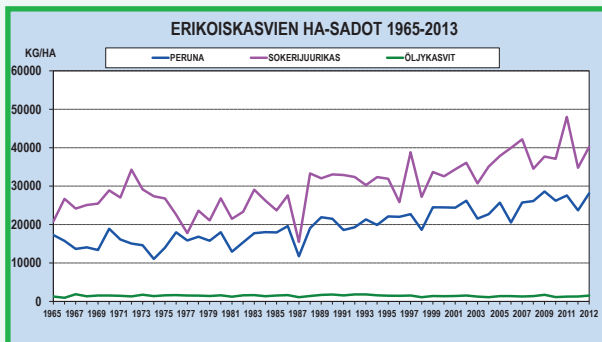
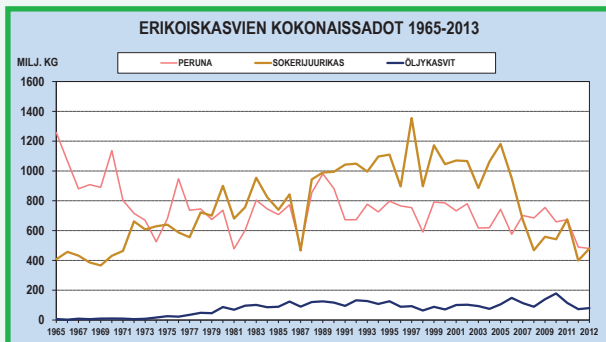
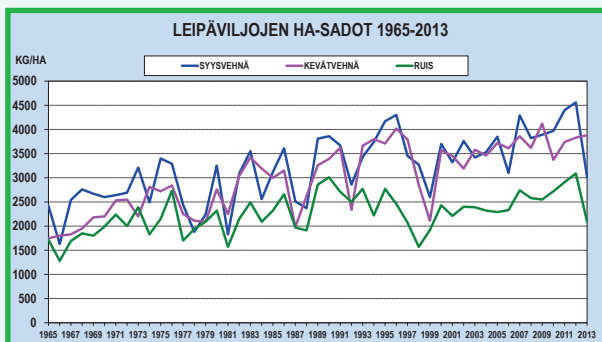
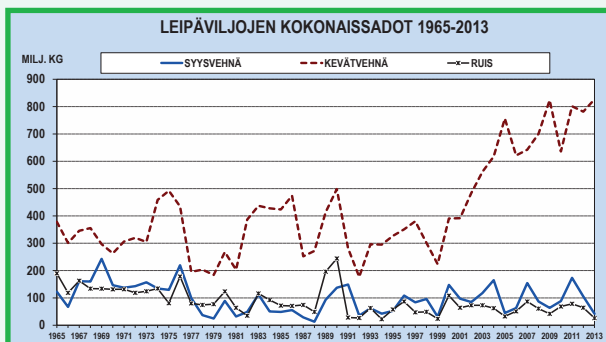
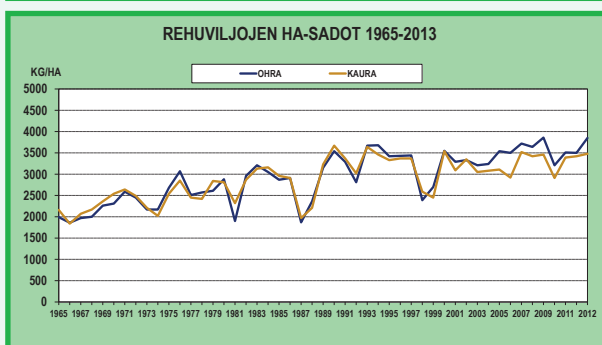
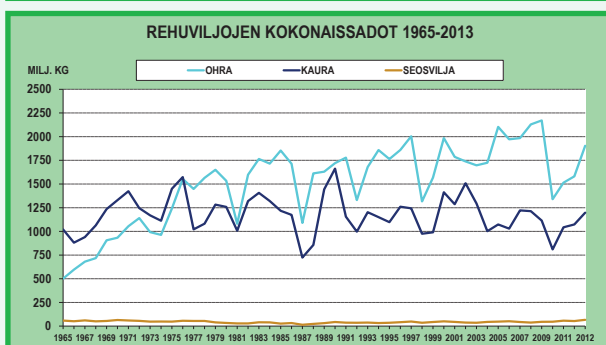
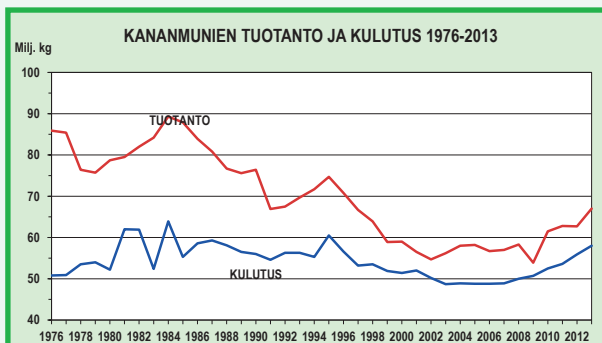
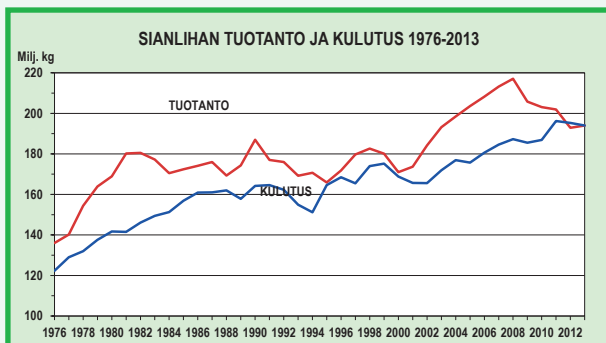
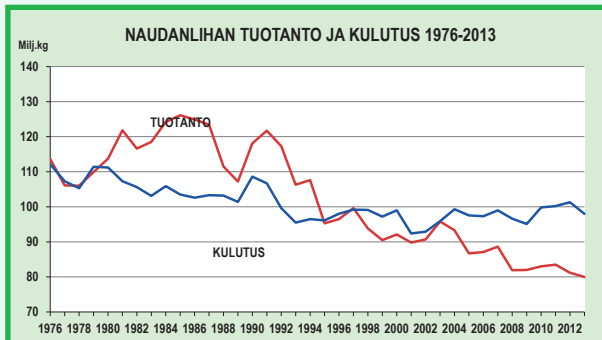
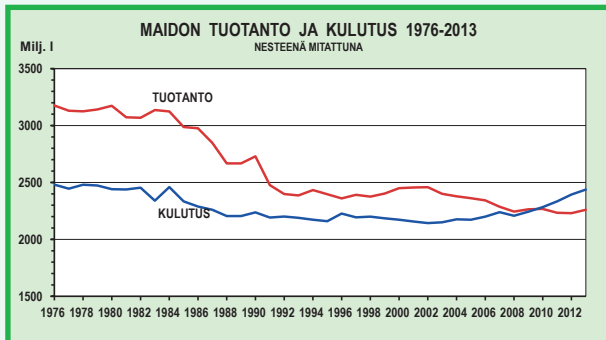
Viljatililla alhaisia lukuja selittää sekä liikevaihdon pudotus viljan hinnan laskun seurauksena että tuotantokustannusten nousu. Maito-tiloilla liikevaihto kasvoi hieman, mutta kustannukset nousivat nopeammin. Vastaava tilanne on todettavissa myös sika- ja siipikarjaloudessa. Vuoden 2013 ennustelaskelman mukaan yrittäjätulo putosi kaikilla tiloilla keskimäärin 21 700 euroon tilaa kohti.

Vuoden 2013 ennustetulokset perustuvat 850 kannattavuuskirjanpitolalle tehtyihin yrityskohtaisiin ennusteisiin, joissa otetaan huomioon panos- ja tuotajahintamuutokset, tukimuutokset sekä alueittaiset keskisatomuutokset kasveittain Tiken tuoreimman ennakkosatoarvion mukaan. Tilat tuottavat samat tuotteet samoilla tuotantopanoksilla kuin aiempina vuonna. Yksittäisten tilojen tulokset painotetaan kuvaamaan noin 37 500 suurimman maatalous- ja puutarhayrityksen keskiarvotuloksia. Painotuksessa huomioidaan vuodelle 2013 ennustettu tilakoon kasvu. Yksityiskohtaiset ennustetulokset on nähtävissä MTT:n Taloustohtori -sivustolla maa- ja puutarhatalous-verkkopalvelussa ([www.mtt.fi/taloustohtori](http://www.mtt.fi/taloustohtori)).

Lähde: MTT Taloustutkimus.



# TILASTOTIETOA MAATALOUESTA





## MAATALOUDEN TUOTANTOPANOSTEN HINTAINDEKSIT

perusvuosi 2000	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Kokonaisindeksi	103	104	107	111	116	122	140	127	130	146	152	155
Investoinnit	106	108	112	117	122	129	134	135	136	142	145	146
- koneet ja kalusto	108	111	116	123	127	131	140	148	148	153	156	157
- rakennukset	105	106	110	114	121	132	137	132	135	142	145	146
Tarvikkeet ja palvelut	102	103	105	108	114	119	142	124	128	147	153	157
- lannoitteet	106	105	108	113	118	124	223	160	164	216	232	240
- rehut	104	103	105	100	104	116	132	110	111	134	140	150

## TUOTTAJAHINNAT

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	
Ruis, mylly	euro/t	126,57	124,88	120,90	118,41	139,81	192,19	207,02	138,24	159,87	186,90	214,10	218,09
Vehnä, mylly	euro/t	131,79	125,66	119,80	106,21	110,50	159,90	189,14	133,78	146,03	192,28	198,60	200,02
Rehuohra	euro/t	106,00	105,57	106,51	99,51	102,00	145,80	160,71	94,51	113,40	165,84	189,82	175,24
Rehukaura	euro/t	104,38	92,21	87,32	87,13	107,26	149,73	137,80	86,57	118,49	167,94	184,23	168,46
Maito 1)*	snt/l	34,80	35,50	35,02	33,33	33,44	35,09	42,99	38,82	36,85	40,50	42,60	43,48
Kananmunat	euro/kg	0,79	0,80	0,74	0,60	0,62	0,77	0,92	0,87	0,88	0,96	1,16	1,17
Naudanliha (sonnit)	euro/kg	2,37	2,28	2,27	2,41	2,50	2,59	2,80	2,84	2,78	2,95	3,22	3,54
Sianliha (lihasiat)	euro/kg	1,42	1,19	1,24	1,33	1,30	1,36	1,49	1,45	1,41	1,50	1,67	1,78
Siipikarjanliha (broileri)	euro/kg	1,20	1,17	1,17	1,14	1,09	1,14	1,30	1,24	1,20	1,31	1,39	1,51

1) snt/l, keskipitoinen maito, ilman tuotantotukea

\*) ilman jälkitiliä

Markkamääräiset arvot ajalta ennen 1.1.1999 on euroiksi kiinteällä kurssilla, 1 euro=5,94573 markkaa

## TUOTOSMÄÄRÄT, milj.kg

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Naudanliha 1)	90,7	95,8	93,3	86,7	87,2	88,6	81,9	82,1	83,0	83,5	81,2	81,2
Sianliha 1)	184,2	193,1	198,5	203,6	208,3	213,3	217,1	205,8	203,2	201,9	192,9	194,6
Siipikarjanliha	82,6	83,7	87,0	87,0	88,0	95,4	100,9	94,9	96,3	101,5	107,4	111,1
Muu liha 1,2)	1,0	0,8	0,7	0,7	0,9	1,0	1,0	1,0	1,1	1,4	1,4	1,5
Kananmunat	54,7	56,2	58,0	58,2	56,7	57,0	58,3	53,9	61,5	62,8	62,2	67,5
Maito 3)	2458,3	2399,7	2377,7	2362,3	2342,7	2287,0	2243,6	2264,1	2268,2	2233,7	2229,8	2260,0

1) lihan tuotantoluvuissa mukana kotiteurastukset

2) lammas, hevonen

3) maito milj.litraa ml. suoramynti ja käyttö mautiloilla

## KOKONAISADOT, milj. kg

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Syysvehnä	85	118	165	45	63	154	87	64	89	173	105	42
Kevätvehnä	484	561	617	756	621	642	701	823	636	801	782	827
Ruis	73	73	62	32	51	87	61	42	69	78	64	26
Ohra	1 739	1 697	1 725	2 103	1 972	1 984	2 129	2 171	1 340	1 514	1 581	1 904
Kaura	1 508	1 205	1 002	1 073	1 029	1 222	1 213	1 115	810	1 043	1 073	1 197
Peruna	780	617	619	743	576	702	684	755	659	673	490	622
Sokerijuurikas	1 100	892	1 064	1 181	952	673	468	559	542	676	399	480
Kuivaheinä	436	345	339	378	417	383	368	290	382	377	340	291
Säilörehu	6 843	6 670	7 611	6 915	5 102	8 319	8 033	7 965	8 081	7 351	7 397	6 979

## HEHTAARISADOT, kg

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Syysvehnä	3 760	3 420	3 530	3 850	3 100	4 290	3 820	3 890	3 970	4 400	4 560	3 010
Kevätvehnä	3 190	3 580	3 460	3 720	3 610	3 860	3 620	4 120	3 370	3 740	3 830	3 880
Ruis	2 400	2 390	2 320	2 290	2 330	2 740	2 580	2 550	2 720	2 910	3 090	2 090
Ohra	3 330	3 210	3 240	3 540	3 500	3 720	3 640	3 860	3 210	3 510	3 500	3 850
Kaura	3 350	3 050	3 080	3 110	2 920	3 520	3 420	3 460	2 910	3 390	3 420	3 480
Peruna	26 210	21 540	22 700	25 700	20 530	25 730	26 120	28 610	26 210	27 580	23 650	28 120
Sokerijuurikas	36 070	30 950	35 090	37 870	39 940	42 180	34 520	37 710	37 120	48 010	34 790	40 190
Kuivaheinä	3 700	3 410	3 730	3 530	3 330	3 740	3 610	3 370	3 600	3 670	3 570	3 120



VILJELYALAT, 1000 ha	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Syysvehnä	22,5	34,5	47,8	11,7	20,2	36,0	22,8	16,4	22,3	39,4	23,1	14,1
Kevätvehnä	151,5	157,1	187,7	203,4	172,1	167,9	196,7	201,9	191,5	217,4	219,1	217,0
Ruis	30,4	30,7	31,0	14,3	21,8	31,7	23,6	16,4	25,2	27,1	21,3	12,3
Ohra	522,6	530,7	564,6	594,8	564,4	550,1	613,2	600,7	448,3	465,4	502,9	533,3
Kaura	451,1	425,5	371,8	345,9	353,6	361,5	372,9	342,6	296,0	323,7	352,7	366,8
Seosvilja	15,8	15,9	17,0	16,3	18,8	19,5	20,7	23,3	26,3	27,9	32,0	32,7
Herne	5,0	4,1	4,0	3,8	4,2	4,4	3,3	4,2	6,2	4,8	4,7	4,1
Peruna	29,8	28,7	29,3	28,9	28,1	27,6	26,5	26,4	25,1	24,9	22,7	22,1
Šokerijuurikas	30,6	28,8	30,7	31,3	23,9	16,0	13,6	14,8	14,6	14,1	11,6	12,0
Oljykasvit	67,5	75,0	82,6	76,9	107,9	90,2	64,5	81,0	158,1	92,0	68,8	54,1
Kuivaheinä	117,9	101,2	92,8	107,2	125,6	103,1	102,5	86,1	106,1	102,9	95,3	93,1
Säilörehu	397,1	398,8	414,8	397,5	385,5	438,1	451,6	450,3	451,7	471,7	471,1	465,5
Laidun	95,3	102,3	86,9	91,5	87,9	89,8	80,6	78,7	77,3	75,0	73,3	72,3
Muu nurmi	27,5	27,3	25,5	24,1	25,6	22,9	20,6	25,3	24,2	17,1	20,2	18,7
Muut kasvit	26,6	30,0	35,1	44,8	64,0	63,5	54,5	56,9	70,9	67,3	59,2	64,5
Viljelty ala yhteensä	1992,9	1991,7	2022,8	1993,4	2005,4	2023,8	2068,9	2026,8	1946,4	1973,3	1980,5	1969,1
Kesanto	210,7	220,4	195,9	241,2	253,3	231,5	188,5	229,8	307,0	275,7	267,3	254,0
<b>VILJELTY JA KESANTO YHT.</b>	<b>2203,6</b>	<b>2212,1</b>	<b>2218,8</b>	<b>2234,6</b>	<b>2258,7</b>	<b>2255,3</b>	<b>2257,4</b>	<b>2256,6</b>	<b>2253,3</b>	<b>2249,0</b>	<b>2247,8</b>	<b>2223,1</b>

### 1.3. METSÄTALOUS

Markkinahakkuut olivat vuoden 2013 ennakkotietojen mukaan yhteensä 56 miljoonaa kuutiometriä (+10 %). Yksityismetsissä hakkuut lisääntyivät 13 prosentilla ja metsäyhtiöiden ja valtion metsissä ne pysyivät ennallaan. Vuoden 2013 reaalin kantohintataso nousi hieman edellisvuodesta.

Yksityismetsien puukauppaa käytiin vuonna 2013 normaalivuotta selvästi vilkkaampaa tahtia. Puukaupan kokonaismäärä nousi 36,8 miljoonaan kuutiometriin, josta pystykauppojen osuus oli 85 prosenttia. Noin 2/3 pystykauppojen puusta oli peräisin uudistushakkuuleimikoista. Harvennushakkuiden osuus oli 17 prosenttia ja ensiharvennusten 14 prosenttia. Teollisuuden välitöntä puuntarvetta paremmin kuvaavat hakkuumäärät nousivat yksityismetsissä noin 44 miljoonaan kuutiometriin vuonna 2013 (+8 % edellisvuodesta).

Yksityismetsien puukaupan nimellinen kantohintataso oli viime vuonna 3 prosenttia korkeampi kuin vuonna 2012. Reaalihinnoilla tarkasteltuna kantohintojen keskimääräinen vuosimuutos oli 2,3 prosenttia (deflatoitu tukkuhintaaindeksillä). Nousu painottui kantorahatulojen kertymisen kannalta keskeisiin puutavaralajeihin eli mänty- ja kuusitukkiin. Vuositasolla tarkasteltuna mäntytukista maksettiin 55,5 euroa (+2 % edellisvuodesta) ja kuusitukista 56,5 euroa (+4 %) kuutiometrilta. Myös kuitupuusta maksetut kantohinnat olivat reaalisesti hienoisessa nousussa. Koivukuitupuusta maksettiin prosentin verran edellisvuotta enemmän, mänty- ja kuusikuitupuun kantohintakehitys oli vain niukasti plussalla.

Määrän ja hinnan yhteisvaikutuksena bruttokantorahatut nousivat reaalisesti 12 prosenttia edellisvuodesta (deflatoitu tukkuhintaaindeksillä). Yksityismetsätalouden bruttokantorahatut olivat 1,6 miljardia euroa (+16 %), ja metsäteollisuuden ja valtion yh-

teensä 0,31 miljardia euroa (-7%). Yksityismetsätaloudessa tulot lisääntyivät kaikista puutavaralajeista, eniten kuusitukista ja koivukuitupuusta saadut tulot. Metsäteollisuuden ja valtion tulot lisääntyivät vain koivukuitupuusta. Vaikka tulojen nousu edellisen vuoden pohjalukemista oli selvää, olivat tulot 8 prosenttia alemmat kuin kymmenen edeltäneen vuoden keskiarvo.

Yksityismetsien hehtaarikohtainen liike-tulos nousi ennakkotietojen mukaan yli 96 euroon. Tulos oli edellisvuoteen verrattuna 16 euroa hehtaarilta korkeampi ja reaalisesti tulos parani 19 prosenttia (deflatoitu elinkustannusindeksillä). Länsi-Suomessa liike-tulos oli 121 euroa (+21 %), Itä-Suomessa 149 euroa (+17 %) ja Pohjois-Suomessa 29 euroa (+16 %) hehtaarilta. Tulosten paranemisesta huolimatta liike-tulos oli kaikilla alueilla pienempi kuin kymmenen edellisen vuoden keskiarvo. Etelä-Suomessa ero jäi alle 10 prosenttiin, mutta Pohjois-Suomessa se oli lähes 30 prosenttia. Puuntuotannon sijoitustuotto oli ennakkotietojen mukaan yli 5 prosenttia.

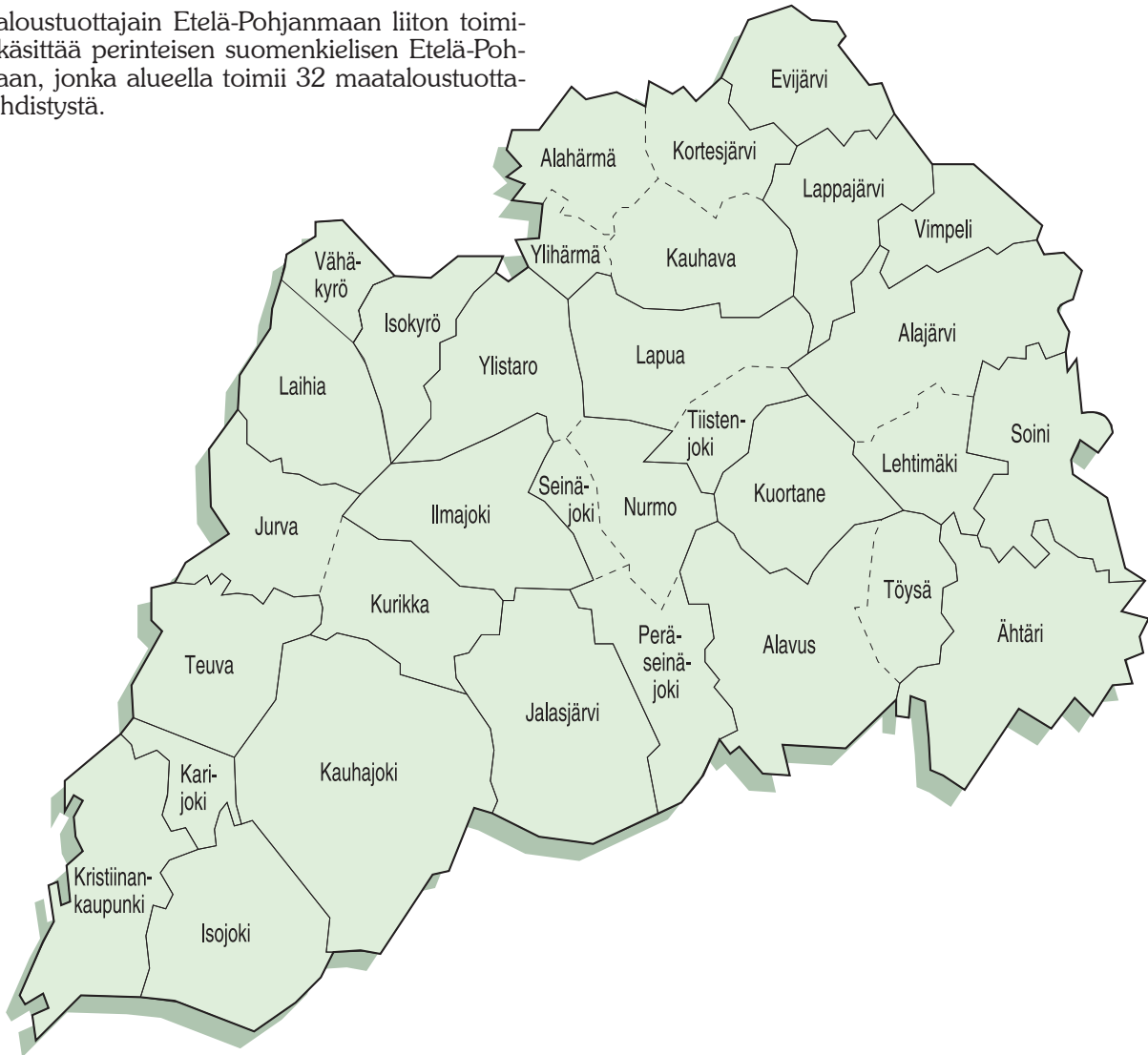
(Lähde: Metsäntutkimuslaitos).



## 2. MAATALOUSTUOTTAJAIN ETELÄ-POHJANMAAN LIITTO 2013

### 2.1. TOIMIALUE

Maataloustuottajain Etelä-Pohjanmaan liiton toimialue käsittää perinteisen suomenkielisen Etelä-Pohjanmaan, jonka alueella toimii 32 maataloustuottajain yhdistystä.



### 2.2. JÄSENET

#### 1. Kunniajäsenet

Martta Ahonen emäntä	Evijärvi
Antti Franssila agrobiologi	Alajärvi
Reino Penttilä maanviljelysneuvos	Nurmo
Simo Vaismaa toiminnanjohtaja	Isokyrö

#### 2. Maataloustuottajain yhdistykset (32)

Maataloustuottajain Alahärmän, Alajärven, Alavuden, Evijärven, Ilmajoen, Isojoen, Isonkyrön, Jalasjärven, Jurvan, Karijoen, Kauhajoen, Kauhavan, Kortesjärven, Kuortaneen, Kurikan, Laihian, Lappajärven, Lapuan, Kristiinankaupungin, Lehtimäen, Nurmon, Peräseinäjoen, Seinäjoen, Soinin, Teuvan, Tiistenjoen, Töysän, Vimpelin, Vähäkyrön, Ylihärmän, Ylistaron ja Ähtäriin yhdistykset.

#### 3. Manttaalikunnat (26)

Alahärmän, Alajärven, Alavuden, Evijärven, Isojoen, Isonkyrön, Jalasjärven, Jurvan, Karijoen, Kauhajoen, Kauhavan, Kuortaneen, Kurikan, Laihian, Lappajärven, Lapuan, Lehtimäen, Nurmon, Peräseinäjoen, Teuvan, Töysän, Vimpelin, Vähäkyrön, Ylihärmän, Ylistaron ja Ähtäriin manttaalikunnat.

#### 4. Osuusmeijerit (2)

Evijärven ja Härmän Seudun Osuusmeijerit.

#### 5. Osuuskunnat (3)

Itikka Osuuskunta, Osuuskunta Maitosuomi ja Meijeriosuuskunta Milka

#### 6. Muut yhteisöjäsenet (2)

Evijärven Peruna Oy ja LähiTapiola





## 2.3. HALLINTO, EDUSTAJAT JA TOIMIHENKILÖT

### 1. Johtokunta

	Tehtävissä vuodesta
Puheenjohtaja: Johanna Kankaanpää, Ähtäri (johtok. 2000)	2006
Varapuheenjohtaja: Harri Takala, Ylhärmä (johtok. 2007)	2011
<b>Jäsenet:</b>	
Kai Kytölä, Jalasjärvi	2008
Sami Yli-Rahnasto, Kauhajoki	2000
Timo Kankaanpää, Ilmajoki	2008
Veli-Pekka Aila, Ylistaro	2012
Jyrki Malm, Karijoki	2007
Marja-Leena Laakso, Vimpeli	2007
Jussi Kangas, Lapua	2011

### 2. Maitovaliokunta

**Puheenjohtaja:** Kai Kytölä  
**Jäsenet:** Juha Vuorela, Jarmo Tohni, Jari Laukkonen, Marianne Hanhimäki, Mervi Piispanen, Jyrki Malm, Juhani Pitkäranta  
**Asiantuntijat:** Juha Kantoniemi ja Antti Tukeva  
**Sihteeri:** Yrjö Ojaniemi

### 3. Lihavaliokunta

**Puheenjohtaja** Sami Yli-Rahnasto  
**Jäsenet:** Tero Ojala, Esa Kaarto, Mikko Yliluoma, Kari Yli-Ojanperä, Pasi Pärnänen, Mauno Ylinen  
**Asiantuntijat:** sikakerho: Tero Ojala, nautakerho: Heikki Vehkaoja, lammaskerho: Juha Annala, broileriasiantuntija: Matti Kangas  
**Sihteeri:** Markku Mäki-Mantila

### 4. Sosiaalipoliittinen valiokunta

**Puheenjohtaja:** Markku Jaakkola  
**Jäsenet:** Pertti Saarinen, Arja Nokso, Asko Ojala, Marja-Leena Laakso, Iira Sulkava  
**Sihteeri:** Miia Mannila (Karoliina Streefkerk)

### 5. Maaseutunuortenvaliokunta

**Puheenjohtaja:** Janne Autio  
**Varapuheenjohtaja:** Pasi Ketelä  
**Jäsenet:** Jaakko Karhu, Jouni Kleimola, Terhi Tohni, Petter Sandelin  
**Johtokunnan edustaja:** Jussi Kangas  
**MTK:n Maas.nuoret:** Antti Yli-Hynnälä  
**Sihteerit:** Hanna Helander ja Miia Mannila (Karoliina Streefkerk)

### 6. Kuluttajatyöryhmä

**Puheenjohtaja:** Tommi Laine  
**Jäsenet:** Inkeri Niemitalo, Milla Mattila, Liisa Vuorela, Päivi Koskela, Marja-Leena Laakso, Jussi Kangas, Tuire Ala-Prinkkilä  
**Sihteerit:** Hanna Helander ja Seija Vierula

### 7. Yrittäjävaliokunta

**Puheenjohtaja:** Jari Kamunen  
**Jäsenet:** Johanna Kankaanpää, Juho Anttikoski, Hannu Uitto, Ari Hyvölä, Veli-Matti Koskela, Arto Huhtala  
**Sihteeri:** Markku Mäki-Mantila

### 8. Viljavalioikunta

**Puheenjohtaja:** Harri Takala  
**Jäsenet:** Esa Similä, Seppo Kivijärvi, Kari Vaismaa, Jussi Kangas, Veli-Pekka Aila, Timo Kankaanpää, Jussi Hantula  
**Asiantuntija:** Henri Honkala  
**Sihteeri:** Markku Mäki-Mantila

### 9. Työvaliokunta

**Puheenjohtaja:** Johanna Kankaanpää  
**Varapuheenjohtaja:** Harri Takala  
**Jäsenet:** Kai Kytölä, Timo Kankaanpää  
**Sihteeri:** Yrjö Ojaniemi

### 10. Pohjanmaan ympäristö- ja maapoliittinen valiokunta

**Puheenjohtaja:** Jari Laukkonen  
**Varapuheenjohtaja:** Martin Jakas  
**Jäsenet:** Heimo Pirttimäki, Henrik Östman, Hannu Hyry  
**Asiantuntija:** Lauri Pakka  
**Sihteeri:** Jan-Ove Nyman

### MTK-Etelä-Pohjanmaan ja ProAgria Etelä-Pohjanmaan yhteiset valiokunnat:

### 11. Perunavaliokunta

**Puheenjohtaja:** Jussi Tuomisto  
**Jäsenet:** Timo Hautaviita, Jarmo Vainionpää, Mauno Ylinen, Jukka Nurmi, Jouni Alavillamo, Jarmo Kattelus, Ossi Paakki, Henri Honkala  
**Sihteeri:** Juhani Rahko

### 12. Edustajat

<b>MTK:n valtuuskunta</b>	Jari Laukkonen, Kauhava (Kortesjärvi) Tuire Ala-Prinkkilä, Alavus Matti Kangas, Lapua Hannu Uitto, Laihia Johanna Kankaanpää, Ähtäri, puheenjohtaja
	varalla Hannu Sippola, Kauhava Päivi Koskela, Kauhajoki Jaakko Ranto, Ilmajoki Pertti Vesala, Evijärvi Harri Takala, Ylhärmä, varapuheenjohtaja

### MTK:n johtokunta, II Puheenjohtaja

Mauno Ylinen, Kauhava (Alahärmä)

### MTK:n Säätöön hallintoneuvosto

Yrjö Ojaniemi, Lapua



## MTK:n valiokunnat

- peruna Timo Hautaviita, Karijoki
  - tarkkelysperunajaosto
  - Evijärven Peruna Vesa Savola, Lappajärvi
  - Lapuan Peruna Ilpo Ulvinen, Lapua
- vilja Harri Takala, Kauhava (Ylihärmä)
  - kylvösiemenjaosto Seppo Kivijärvi, Evijärvi
  - mallasohrajaosto Esa Similä, Laihia
  - öljykasvi- ja sokerijuurikas Kari Vaismaa, Isokyrö
  - tuotantotalous Jussi Hantula, Seinäjoki
  - vero Arto Huhtala, Jalasjärvi
  - maaseutuyrittäjä Hannu Uitto, Laihia
  - kananmuna Jari Kamunen, Kuortane
  - (Peräseinäjoki) Pasi Pärnänen, Seinäjoki
  - liha
    - Atrian edustaja Esa Kaarto, Vähäkyrö
    - MTK:n JK edustaja Mauno Ylinen, Kauhava (Alahärmä)
  - sikajaosto Tero Ojala, Ilmajoki
  - siipikarjalihajaosto
    - Atrian edustaja Matti Kangas, Lapua
    - Atrian edustaja Juha Kiviniemi, Jalasjärvi
    - Länsi-Kalkkunan edustaja Rauno Lähteenmaa, Ilmajoki
  - hyvinvointi Miia Kaappola, Ilmajoki
  - ympäristö- ja maapoliittinen Jari Laukkonen, Kauhava (Kortesjärvi)
  - maaseutunuorten Antti Yli-Hynnälä, Kuortane

## Maanomistajien Arviointikeskus Oy

yhtiökokousedustaja varalla Yrjö Ojaniemi, Lapua  
Timo Kankaanpää, Ilmajoki

## As. Oy Lakeudentorni

yhtiökokousedustaja varalla Yrjö Ojaniemi, Lapua  
Markku Mäki-Mantila, Ilmajoki

## Lännen Tehtaat Oy

yhtiökokousedustaja varalla Markku Mäki-Mantila, Ilmajoki  
Jussi Hantula, Seinäjoki

## Ilkka Oy

yhtiökokousedustaja varalla Markku Mäki-Mantila, Ilmajoki  
Yrjö Ojaniemi, Lapua

## Atria Oyj

yhtiökokousedustaja varalla Johanna Kankaanpää, Ahtäri  
Kai Kytölä, Jalasjärvi

## Raision Tehtaat Oy

yhtiökokousedustaja varalla Johanna Kankaanpää, Ahtäri  
Harri Takala, Kauhava (Ylihärmä)

## Anvia (Vaasan Läänin Puhelin) Oy

yhtiökokousedustaja varalla Yrjö Ojaniemi, Lapua  
Markku Mäki-Mantila, Ilmajoki

## E-P:n Elinkeinotalo

yhtiökokousedustaja varalla Yrjö Ojaniemi, Lapua  
Markku Mäki-Mantila, Ilmajoki

## Hirvenkaatolupien neuvottelukunta

Timo Kankaanpää, Ilmajoki  
Markku Mäki-Mantila, Ilmajoki

## Muut mahdolliset

varalla Yrjö Ojaniemi, Lapua  
Markku Mäki-Mantila, Ilmajoki

## Alueellinen Riistanneuvosto

Timo Kankaanpää, Ilmajoki

## Sokerijuurikas-neuvottelukunta

varalla Alasaari Kari, Lapua  
Kortesmäki Jaakko, Seinäjoki

## Pohjanmaan alueen Ympäristö- ja maapoliittinen valiokunta

Jari Laukkonen, Kortesjärvi

## 13. Tilintarkastajat

- KHT Tatu Huhtala, Ernst&Young Oy  
- KHT Marja Huhtala, Ernst&Young Oy

varalla

- Tilintarkastusyhteisö Ernst&Young Oy

## 14. Toimihenkilöt

Yrjö Ojaniemi agronomi, toiminnanjohtaja  
1.1.2001  
Markku Mäki-Mantila järjestöagronologi  
1.2.1980–28.2.2005  
kenttäpäällikkö  
1.3.2005–5.4.2013  
Miia Mannila järjestöagronologi  
1.9.2007  
Vanhempain vapaalla  
11.10.2012–24.8.2013  
Hanna Helander järjestöagronologi  
1.2.2011  
Karoliina Streefkerk järjestöagronologi  
1.10.2012–  
(Mannilan sijaisena)  
toimistosihiteeri  
Seija Vierula 19.2.1990

## 2.4. MTK-ETELÄ-POHJANMAAN LIITON JA TUOTTAJAYHDISTYSTEN JÄSENMÄÄRÄT VUODEN 2013 LOPUSSA

MTK Jäsenrekisteri	Tiialukumäärät										Tiloja yhteensä	vastuuhenkilöt yhteensä	Perheenjäseniä	Muuta henkilöi.	jäseniä yht.2013	Muutos ed. vuod.	
	0,01-9,99	10-24,99	25-49,99	50-99,99	100-149,99	150->	Metsätilat	Yhteensä									
Yhdistys																	
ALAHÄRMÄN YHDISTYS	16	70	72	43	13	3	61	278	307	540	7	854	-19				
ALAJÄRVEN YHDISTYS	77	114	74	39	8	1	64	377	398	454	20	872	-3				
ALAVUDEN YHDISTYS	69	115	85	37	16	1	53	376	382	537	11	930	-18				
EVIJÄRVEN YHDISTYS	22	30	34	18	3	4	43	154	163	412	12	587	-15				
ILMAJOEN YHDISTYS	30	96	92	72	22	10	112	434	454	729	29	1212	-7				
ISOJOEN YHDISTYS	38	46	36	25	8	1	41	195	198	329	4	531					
ISONKYRÖN YHDISTYS	15	85	70	49	12	5	42	278	286	385	10	681	-12				
JALASJÄRVEN YHDISTYS	53	85	81	93	20	11	86	429	451	678	23	1152	-5				
JURVAN YHDISTYS	24	45	29	18	6	7	47	176	179	243	6	428	0				
KARIJOEN YHDISTYS	15	18	17	16	7	4	49	126	130	192	8	330	11				
KAUHAJOEN YHDISTYS	53	104	101	89	29	9	109	494	498	744	30	1272	-25				
KAUHAVAN YHDISTYS	12	35	47	29	6	7	36	172	179	201	20	400	-10				
KORTESJÄRVEN YHDISTYS	15	44	57	31	5	4	14	170	177	438	5	620	-25				
KUORTANEEN YHDISTYS	55	73	42	44	5	2	104	325	354	468	28	850	-25				
KURIKAN YHDISTYS	29	55	60	43	8	6	53	254	268	308	14	590	-4				
LAIHIAN YHDISTYS	24	100	89	44	11	4	127	399	402	635	9	1046	-20				
LAPPAJÄRVEN YHDISTYS	17	36	19	23	5	1	54	155	164	300	6	470	-90				
LAPUAN YHDISTYS	58	137	111	79	16	4	105	510	524	872	18	1414	-10				
KRISTIINAN YHDISTYS	5	12	20	12	0	1	3	53	55	48	16	119	-3				
LEHTIMÄEN YHDISTYS	25	21	28	9	0	5	24	112	117	170	6	293	-11				
NURMON YHDISTYS	15	39	36	25	3	5	44	167	172	261	9	442	-4				
PERÄSEINÄJOEN YHDISTYS	26	48	46	38	8	3	45	214	218	239	4	461	-7				
SEINÄJOEN YHDISTYS	4	13	10	10	4	3	13	57	63	96	24	183	2				
SOININ YHDISTYS	32	39	24	12	0	0	24	131	133	210	8	351	1				
TEUVAN YHDISTYS	53	57	45	51	7	4	49	266	269	379	19	667	-10				
TIISTENJOEN YHDISTYS	22	36	37	19	4	4	54	176	190	300	1	491	-2				
TÖYSÄN YHDISTYS	41	48	30	21	4	1	16	161	163	196	4	363	-5				
VIMPELIN YHDISTYS	14	24	13	21	7	1	13	93	100	108	13	221	1				
VÄHÄNKYRÖN YHDISTYS	17	48	33	22	7	5	17	149	157	146	4	307	-15				
YLIHÄRMÄN YHDISTYS	19	40	28	28	3	3	30	151	158	244	4	406	-8				
YLISTARON YHDISTYS	20	72	83	51	10	6	51	293	305	569	15	889	-12				
ÄHTÄRIN YHDISTYS	25	53	20	15	5	2	53	173	182	266	2	450	-22				
Yhteensä	940	1838	1569	1126	262	127	1636	7498	7796	11697	389	19882	-373				

Puhtaat metsätilat on eritelty omalla ryhmään. Ryhmässä muut henkilöjäsenet on mukana muiden henkilöjäsenten lisäksi yhdistysten kunnia-, opiskelija- ja yhteisöjäsenet. Vuonna 2012 liiton alueella oli tukia hakeneita aktiivituloja 7432 kpl.







## 3. LIITON TOIMINTA 2013

### 3.1 YLEISTÄ

Vuosi 2013 oli liiton 96. toimintavuosi. Kertomusvuoden kuluessa tapahtui paljon sekä maatalouspolitiikassa että muillakin MTK:n jäsenkunnan kannalta keskeisillä sektoreilla. Tärkeitä vuoden 2013 edunvalvonta-asioita olivat erityisesti EU-maatalouspolitiikan uudistukseen ja kansallisiin tukiin liittyneet monet kysymykset. EU:n maatalouspolitiikan valmistelu oli kertomusvuonna käynnissä jo neljättä vuotta. Vuoden 2013 alussa EU:n komissio ilmoitti virallisesti, että uudistuksen voimaan tuloa lykätään vuoden 2015 alkuun. Tuottajaliitto seurasi EU-uudistuksen valmistelua tiiviisti ja asiaa käsiteltiin mm. yhdistysten kokouskierroksella. Liitto piti myös yhteyttä sekä kansallisiin että EU-tason päättäjiin asian tiimoilta ja piti myös maakunnallisia sidosryhmiä informoituna valmistelun etenemisestä.

Muita tuottajaliiton toimintaan kertomusvuonna vaikuttaneita edunvalvontakysymyksiä olivat mm. valtion budjettivalmistelu, tuottajan aseman turvaaminen markkinoilla sekä elintarvikeketjun toimivuus sekä erilaiset ympäristökysymykset. Liitto oli vahvasti mukana vaikuttamassa miltei kaikessa Etelä-Pohjanmaalla tapahtuvassa maakunnallisessa valmistelutyössä. Näistä mainittakoon mm. maaseudun alueellinen kehittämisohjelma, INKA-ohjelma, Ruokaprovinssi, maakuntastrategia, vaihekaavoitus, vesienhoito-ohjelma, ilmastostrategia sekä erilaiset luonnonsuojelukartoitukset ja -suunnitelmat.

Vuosi 2013 oli MTK:ssa yhdistysten vuosi. Yhdistysten vuoden tarkoituksena oli aktivoida yhdistysten toimintaa ja parantaa jäsenten kohtaamista sekä tehostaa edunvalvontaa ja yhteistyötä sidosryhmien kanssa. Teemoja, joita erityisesti pidettiin esillä Yhdistysten vuonna, olivat muun muassa kuntavaikuttaminen, kotimainen ruoka, jäsenten yhteisöllisyyden ja hyvinvoinnin tukeminen.



MTK:n organisaatiomuutoksen eli ns. metsäjäsenyyden valmistelu jatkui kertomusvuonna. Kesällä 2012 pidetyssä MTK:n liittokokouksessa Savonlinnassa tavoitteeksi linjattiin, että ”metsänhoitoyhdistykset ovat tulevaisuudessa tiiviimmin osa MTK-järjestöä”. Kertomusvuonna 2013 metsänhoitoyhdistyksiä koskevat la-

kimuutokset etenivät eduskunnassa ja samalla MTK:ssa valmisteltiin vaihtoehtoja metsänomistajien ja metsänhoitoyhdistysten jäsenöitymisen toteuttamiseksi. Liitto osallistui aktiivisesti muiden tuottajaliittojen kanssa organisaatiouudistuksen valmistelutyöhön. Metsäjäsenyyden valmistelu eteni kertomusvuonna nopeasti ja organisaatiouudistukseen liittyvien sääntömuutoksien ensimmäinen käsittely oli syksyn 2013 valtuuskunnassa. MTK:n sääntöjen edellyttämä sääntömuutoksen 2. käsittely on tarkoitus tehdä MTK:n kevään 2014 valtuuskunnan kokouksessa.

Kertomusvuosi 2013 oli edunvalvonnan näkökulmasta suorastaan ”supervuosi”. Seuraavissa kohdissa kuvataan hieman tarkemmin kertomusvuoden aikana esillä olleita edunvalvontakysymyksiä ja selvitetään niiden taustoja. Painopiste tältä osin on kertomusvuoden maatalouspolitiikan pääkysymyksissä. Tuottajaliiton toimintaa, mm. kokouksia, lausuntoja ja muita aktiviteetteja edunvalvontatyössä ja järjestötyössä selvitetään tarkemmin vuosikertomuksen kohdissa 3.2.–3.5. Liitto esittää parhaat kiitokset kaikille järjestön jäsenille ja viljelijöiden hyväksi työtä tehneille luottamushenkilöille.

### EU:n rahoituskehysratkaisu

Kertomusvuoden 2013 helmikuussa Eurooppa-neuvosto teki kompromissin EU:n ”budjetista” vuosille 2014–2020. Komissio oli antanut rahoituskehystä koskevan ensimmäisen esityksensä jo kesällä 2011. EU:n budjettiin kohdistui suuria leikkauspaineita ja jäsenmaat kävivät asiasta pitkiä neuvotteluita jo vuoden 2012 aikana. Lopulta jäsenmaiden välillä syntyi 7.-8.2.2013 pidetyssä Eurooppa-neuvoston kokouksessa sopu budjetista eli maksusitoumusten loppusummasta. Sovittu summa oli noin 960 miljardia euroa maksusitoumuksina, mikä vastaa 1,0 prosenttia EU:n bruttokansantulosta (BKTL). EU:n tiedotteen mukaan tämä vastasi 3,4 prosentin reaaliarvojen edellisen kauden rahoituskehukseen verrattuna.

Budjettikompromissia koskeva uutisointi oli EU:n jäsenmaissa hyvinkin erilaista riippuen mm. siitä, tarkasteltiinko nimellisiä lukuja vai reaalisia (ja millä inflaatioolettamalla), tarkasteltiin eri jäsenmaiden saamia osuuksia tai esimerkiksi näiden osuuksien suhteellisia muutoksia tai vaikka jäsenmaan saamaa rahoitusta suhteessa ko. maan EU-jäsenmaksun kehitykseen. Myös Suomessa eri tahot esittivät hyvinkin erilaisia ja suorastaan ristiriitaisia arvoja ratkaisusta ja erityisesti siitä, onnistuiko Suomi neuvotteluissa vai ei.

EU:n budjettiratkaisussa maataloutta koskevia CAP:n suoria tukia leikattiin noin 3 % (nimellisesti v. 2011 hinnoin), mikä tarkoittaa noin reaalisesti 15 % leikkausta vuoteen 2020 mennessä. Ratkaisussa oli Suomen kannalta kuitenkin myönteistä, että Suomen saaman 600 miljoonan euron ”kirjekuoren” ansiosta maaseuturahoituksen taso (eli ns. 2. pilari) säilyi miltei entisellään. MTK piti maaseutukirjekuoren saamista varsin hyvänä

neuvottelutuloksena. MTK kuitenkin vaati Suomen hallitukselta budjettiratkaisun aiheuttamien tukimenetysten kompensointia ja riittävän kansallisen rahoituksen turvaamista. Aluepolitiikan rahoitus pieneni EU:n budjettiratkaisussa merkittävästi, mutta kuitenkin vähemmän kuin komissio esitti. Maaseuturahoituksen osalta ratkaisua voidaan lopullisesti arvioida vasta sitten, kun maaseudun kehittämisohjelmalle on saatu lopulliset hyväksymiset.

### **CAP-uudistuksen eteneminen**

EU-parlamentti ja ministerineuvosto muodostivat omat kantansa komission esittämästä CAP-lakipaketista alkuvuoden 2013 aikana. Parlamentti ei ollut tyytyväinen mm. muutamiin esityksiin viherryttämiseen liittyen. Parlamentin maatalousvaliokunta äänesti asiaan liittyneistä lausuntoluonnoksista tammikuussa ja parlamentin täysistunto hyväksyi parlamentin kannat maaliskuussa 2013. Parlamentin käsittelyssä Suomen osalta saatiin korjaantumaan mm. hiilirikkaiden maiden kyntökielto ja kolmen kasvin vaatimus 62. leveyspiirin pohjoispuolella. Tämän jälkeen EU-tason neuvotteluja jatkettiin kolmikantaneuvotteluina neuvoston, parlamentin ja komission kesken huhtikuusta lähtien. Vaikeimpia kohtia neuvotteluissa olivat mm. tukien tasaus, viherryttäminen, tukikatto ja nuorten viljelijöiden I pilarin tuki sekä parlamentin vaatima puolivälitarkastelu rahoituskehyksiin.

CAP-uudistuksesta saatiin poliittinen ratkaisu kertomusvuoden kesäkuun lopussa komission, parlamentin ja jäsenvaltioiden yhteispäätösmenettelyllä (ns. kolmikantamenettely). Suomessa ratkaisun yksityiskohdista esille nousi erityisesti mahdollisuus maksaa aikaisempaa suurempi osuus CAP-tuesta tuotantoon sidottuna

(ns. CAP:n järjestelyvara). Komission suostumuksella asetuksessa mainittu 13 prosentin osuus oli mahdollista myös ylittää.

CAP-uudistuksen työstäminen jatkui vielä koko loppuvuoden ja jatkuu edelleen vuoden 2014 puolella. Parlamentti hyväksyi lakipaketin marraskuussa ja maatalousneuvosto joulukuussa. CAP:n poliittisen kompromissin synnyttyä kesäkuussa MTK-Etelä-Pohjanmaa korosti, että vasta kun lopulliset asetustekstit, komission toimeenpanosäädökset ja niiden pohjalta laaditut kansalliset säädökset ovat käytettävissä sekä kun on saatu kansallisia tukia koskevat ratkaisut, voidaan vasta varmuudella arvioida ratkaisun vaikutuksia suomalaisella (ja eteläpohjalaisella) maataloudelle.

### **Korkean tason vieraita Etelä-Pohjanmaalla**

CAP-ratkaisu ja Suomen maatalouden kansalliset erityistarpeet olivat varsin keskeisesti esillä heinäkuun alussa Seinäjoella Farmari-maatalousnäyttelyn yhteydessä järjestetyissä tapaamisissa ja tilaisuuksissa. Farmariin ja erityisohjelmaan osallistuivat mm. komission maatalouspääosaston pääjohtaja Jerzy Plewa, eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta ja valtiovarainvaliokunnan maatalousjaosto, ministeri Koskinen ja runsaasti ministerin esikuntaa. Liiton edustajat olivat mukana useissa eri tilaisuuksissa ja tapaamisissa.

Pääjohtaja Plewaa oli Seinäjoen rautatieasemalla vastassa myös viljelijöitä 141-liivein ja kyltein varustautuneena. 141-tuki ja Suomen tarvitsemat erityisjärjestelyt olivatkin vahvasti esillä koko korkean tason vierailijoiden käynnin ajan. Kierroksella näyttelykentällä Plewalle esiteltiin mm. salaojitusta, viljankuivausta ja maatalouden lämmitysratkaisuja (hakkeella), jotka kaik-



**Komission maatalouspääosaston pääjohtaja Plewa tilavierailulla Jalasjärvellä. Tilan emäntä Liisa Vuorela kertoo rakennushankkeen etenemisestä.**



ki ovat Suomessa tarpeellisia, mutta lisäkustannuksia tuotannolle aiheuttavia asioita. Ohjelmaan kuului myös tilavierailu, jossa esillä oli CAP-tuen ja 141-tuen lisäksi myös ympäristölupa-asiat, maitoratkaisut, ympäristötuki, luonnonhaittakorvaus ym. ajankohtaiset asiat.

### 141-esityksen valmistelu

CAP-ratkaisun keskeisen sisällön ratkettua kesän 2013 kuluessa tuli mahdolliseksi valmistella tarkemmin komissiolle tehtävää esitystä Etelä-Suomen kansallisen tuen (eli 141-tuen) uudeksi tukiohjelmaksi. Liittymissopimuksen artiklaan 141 perustuvan Etelä-Suomessa maksetun kansallisen tuen kausi päättyi vuoden 2013 lopussa. Tuotajajärjestöt ja valtiovalta kävivät tiiviisti neuvotteluita komissiolle tehtävän 141-esityksen sisällöstä, mutta neuvotteluissa ei saavutettu yhteistä näkemystä.

Valtioneuvoston päättämä määräaika yhteisen näkemyksen saavuttamiseksi umpeutui 12.9.2013. Tämän seurauksena valtioneuvosto päätti 10.10.2013 yksipuolisesti EU:lle tehtävästä esityksestä uudeksi 141-ohjelmaksi. Esitys sisälsi tulotuet kotieläintaloudelle, kasvintuotannolle ja puutarhataloudelle tukialueilla A ja B sekä myös nuoren viljelijän aloitustuen korotuksen ja maatalouden investointituet.

### ”Suomi-pykälät”

Komission näkemykset 141-tuen jatkosta ja sisällöstä olivat aikaisempien vuosien tapaan varsin kriittisiä. Tämä toi painetta hakea 141-tuen tilalle joitain korvaavia järjestelyjä. Kun CAP-ratkaisussa tuli mahdollisuus käyttää aikaisempaa enemmän tuotantoon sidottua tukea, Maa- ja metsätalousministeriö ryhtyi valmistelemaan Etelä-Suomen tukiesitystä tähän perustuen. Suomi tavoitteli komission suostumusta peräti 20 prosentin tuotantoon kytketyksi tukiosuudeksi.

Ongelmaksi kuitenkin nousi se, että CAP-tukea ei ollut mahdollista kohdentaa kaikille aikaisemmin 141-tuen piirissä oleville tuotteille. Euroopan parlamentin jäsen Petri Sarvamaa toi julkisuuteen ajatuksen, että yksimahaisten ja puutarhatalouden tuen perusteena käytettäisiin CAP:n siirtymäkauden asetukseen esitettävää artiklaa 149a. Siirtymäkauden asetuksen tarkoituksena oli turvata maatalouspolitiikan jatkuminen vuonna 2014, koska uudistuksen toimeenpano lykkäytyi vuoteen 2015. Kun EU:n parlamentin maatalousvaliokunta äänesti syyskuussa 2013 CAP-asetuksista ja hyväksyi samalla CAP:n siirtymäkauden artiklat, asia lähti varmistamaan tähän suuntaan. Näin ministeriön tukiesityksen juridisiksi kytkennöiksi, ”Suomi-pykäliksi” muodostuivat CAP:n tuotantoon sidotun tuen artiklan täysimääräinen hyödyntäminen (nautasektori) ja CAP:n siirtymäkauden artiklan (lopullisessa asetuksessa numerolla 214a) soveltaminen (yksimahaisten ja puutarhasektori).

MTK piti siirtymäkauden artiklaa sinänsä myönteisenä, koska EU:n parlamentti tunnusti sen kautta Suomen maatalouden erityisolosuhteet. MTK piti kuitenkin tärkeänä, että 141-artiklan mukainen tuki säilyy jatkossakin osana sitä keinovalikoimaa, jolla Suomen maatalouden toimintaedellytykset turvataan.

### Etelä-Suomen kansallisen tuen ratkaisu

Valtioneuvoston yksipuolisen päätöksen jälkeen Suomi toimitti esityksen komissiolle. MTK kritisoi Suomen esitystä todeten tiedotteessaan mm, että ”komission kanssa lähdetään neuvottelemaan valmiiksi tingityllä esityksellä”. MTK-Etelä-Pohjanmaa informoi esityksestä oman alueensa kansanedustajia ja totesi mm seuraavaa: ”Suomen esitys merkitsee käytännössä 141-artiklasta luopumista (vaikka itse artikla säilyykin). Esitys voidaan tulkita siten, että hallituksella ei ollut rohkeutta esittää Suomen maatalouden tarpeiden mukaista tukiesitystä, vaan esitys perustuu sellaisiin elementteihin, joihin uskotaan helposti saatavan komission suostumus. Samalla esitys tarkoittaa erittäin suuria leikkauksia kansallisen tuen määrärahoihin. Käytännössä Suomen esitys tarkoittaa viljelijöiden tulojen leikkaamista.” Etelä-Suomen kansallinen tuki leikkautuu n. 63 miljoonasta 17 miljoonaan euroon vuonna 2020. Vuonna 2007 art. 141-mukainen tuki oli vielä 94 miljoonaa euroa.

Maatalouskomissaari Ciolos ja ministeri Koskinen saavuttivat Suomen esityksen mukaisen poliittisen sopimuksen 21.11.2013 Etelä-Suomen kansallisesta tuesta. Komission lopullinen hyväksyntä ratkaisulle tuli vuoden 2014 puolella. Ratkaisun pääkohdat olivat ministeriön mukaan seuraavat:

”Sopimus kattaa koko EU:n maatalouspolitiikan seuraavan ohjelma- ja rahoituskauden 2014–2020. Etelä-Suomen kansalliset tulotuet pysyvät nykyisen tasoisina ja muotoisina vuoden 2014 ajan. Vuodesta 2015 otetaan käyttöön nykyistä korkeammat EU:n kokonaan rahoittamat tuotantosidonnaiset tuet. Korotuksesta suurin osa kohdistetaan Etelä-Suomen maidon- ja naudanlihan, lampaiden ja vuohtien sekä tärkkelysperunan ja avomaan vihannesten tuotannolle, jolla korvataan näiden tuotannonalojen kansallinen tuki. Kansallinen tulotuki vastaavasti alenee tässä yhteydessä noin 62,9 miljoonan euron tasolta noin 29,2 miljoonaan euroon. Vuodesta 2015 lukien nykytuotoista kansallista tulotukea Etelä-Suomessa maksettaisiin sika- ja siipikarjataloudelle ja puutarhatuotannolle. Tuen määrä alenee 17,40 miljoonaan euron tasolle vuonna 2020.

EU:n tuotantoon sidottujen tukien osuus Suomen kokonaistukipotista on vuonna 2015 20 %, josta se tulevan rahoituskauden lopulla alenee 18 %:iin. Koska korkeammat EU:n tuotantosidonnaiset tuet rahoitetaan leikkaamalla EU:n kokonaan rahoittamaa hehtaaritukea, Suomi tekee osana maaseudun kehittämissuunnitelmaa esityksen epäsuotuisten alueiden tuen korotuksesta noin 5 €/ha.

Maatalouden rakenteen parantamista koskevien ehdotusten osalta vahvistettiin, että komissio voi valtioneuvoston esityksessä hyväksyä Suomen ehdotukset tuotantorakennusten peruskorjausten helpottamisesta ja usean viljelijän yhteishakkeen korotetusta investointituesta. Myös nuorille viljelijöille voidaan kohdistaa nykyistä enemmän aloitustukea. Suomi voi jatkaa nykyistä luopumistukijärjestelmää vuoden 2018 loppuun saakka. Epäsuotuisten alueiden tuen osalta neuvotteluissa sovittiin, että Suomi voi osana tulevaa maaseudun kehittämissuunnitelmaa jatkaa epäsuotuisten alueiden





den tuen kansallista lisärahoitusta, josta merkittävä osa kohdistuu kotieläintalouden tukemiseen. Suomen ehdotus Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelma toimitetaan komissiolle vuoden 2014 alussa. Pohjoisen tuen järjestelmästä sovittiin, että pohjoisen tuen maksuvaluuttia korotetaan 24 miljoonaa euroa vuodessa. Korotus kohdennetaan nautojen, lampaiden ja uuhien tukeen. Pohjoisen tuen järjestelmään tehdään ensi vuoden aikana myös eräitä muita teknisiä muutoksia.”

### **Maidon pohjoinen tuki**

Kertomusvuoden aikana jatkettiin selvittelyjä ja neuvotteluja vaihtoehtoista, miten maidon pohjoinen tuki maksetaan kiintiöjärjestelmän loppuessa vuonna 2015. Tuottajajärjestöt pitivät tiukasti kiinni vaatimuksista litratuen ja siihen liittyvän määränhallinnan jatkumisesta vuoden 2015 jälkeenkin. Tiedossa oli, että ministeriön valmistelussa oli intohimoja luopua pohjoisen tuen päätöksen edellyttämästä määränhallinnasta tai viedä ratkaisua jopa lehmäpalkkion suuntaan.

Neuvottelut tuottajajärjestöjen ja valtiovoimien välillä päätyivät siihen, että Maa- ja metsätaloustuontilainvalvonta teki joulukuun puolivälissä asiasta yksipuolisen ratkaisun. Ministeriö päätti vastoin tuottajajärjestön ja maitosektorin esityksiä, että vuoden 2015 jälkeen tuki maksetaan litratuena kaikille tuotetuille litroille. Siten päätökseen ei sisälly tuottajien esittämää määränhallintamallia. MTK:n maitovaliokunta muistutti kannanotossaan välittömästi, että maitosektori on esittänyt vaihtoehtoksi tukioikeusmallia, joka takaisi sen, että pohjoisen tuen rajoitetta ei ylitetä tuenmaksussa.



## **3.2. KOKOUKSET**

### **YLEISET KOKOUKSET**

#### **Kevätkokous**

Liiton kevätkokous pidettiin Lapualla Vanhan Paukun Kulttuurikeskuksen Alajoki-salissa 20.4.2013. Kokoukseen osallistui noin 150 henkilöä, joista virallisia edustajia oli 116. Tuottajajärjestöistä oli 112 kokousedustajaa ja lisäksi paikalla oli jäsenosuuskunnista 4 kokousedustajaa. Kokouksessa ajankohtaisista asioista alusti MTK:n puheenjohtaja Juha Marttila.

Kokouksen avasi liiton puheenjohtaja emäntä Johanna Kankaanpää. Avauspuheessaan Kankaanpää käsittelee ajankohtaisia asioita, mm. Kilpailuviraston selvitystä elintarvikeketjun toiminnasta. Selvitys osoittaa selvästi kaupan epäreitit toimintatavat. Selvitys antaa myös MTK:lle välineitä puolustaa viljelijän asemaa elintarvikeketjussa. Avauspuheensa lopuksi Kankaanpää käsittelee vielä ongelmallisia valvontakäytäntöjä.

Puheenjohtaja Johanna Kankaanpää ja toimistosihteeri Seija Vierula jakoivat Tasavallan Presidentin viime itsenäisyyspäivänä myöntämät Suomen Valkoisen

### **Maaseudun kehittämissuunnitelma**

Kertomusvuoden kesäkuussa julkaistiin Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelman 2014–2020 ensimmäinen luonnos. Luonnoksessa oli mm luonnonhaittakorvauksen (LFA) ja ympäristötuen sisällöstä seuraavalle ohjelmakaudelle. MTK-Etelä-Pohjanmaa antoi luonnoksesta lausunnon, mistä tarkemmin vuosikertomuksen kohdassa 3.2. Tämän lisäksi liitto informoi valmistelutilanteesta mm. oman alueensa kansanedustajia.

Seuraava luonnosversio maaseudun kehittämissuunnitelmasta julkaistiin kertomusvuoden joulukuussa. Viljelijöiden kannalta erityisen ongelmallisia kohtia maaseutuohjelman luonnoksissa olivat ympäristötuen kannustavuuden heikkeneminen ja mm. ravinnetaulukoiden ja karjanlannan käyttömahdollisuuksien kiristyminen. Ohjelman valmistelu jatkui vuoden 2014 puolella.

### **Nitraattiasetus**

Kertomusvuoden heinäkuussa tuli julkisuuteen työryhmämietintö uudeksi nitraattiasetuksiksi. Työryhmä oli hyvin erimielinen esityksestä ja käytännössä kaikki työryhmässä mukana olevat tahot antoivat mietintöön oman eriävän mielipiteensä. Esityksen mukaan asetusta oli laajentamassa koskemaan myös fosforia ja sen lisäksi siinä esitettiin käytännöllisille vieraita ja huonosti harkittuja kiristyksiä nykyiseen nitraattiasetukseen. Liitto antoi esityksestä lausunnon, missä liitto tuomitsi varsin jyrkin sanoin esityksen ja sen valmisteluprosessin. Liiton lausunnosta tarkemmin vuosikertomuksen kohdassa 3.2.

Ruusun I luokan mitalit kultaristein (SVR MI kr) maanviljelijä Pekka Lassilalle ja toimistosihteeri Maija-Leena Raskulle. Pekka Lassila kiitti mitalien saajien puolesta.

Kokouksessa palkittiin myös työpaikalla tapahtuvan oppimisen hyvänä esimerkkitilana Kaija ja Jukka Aron maatila Kauhavalta. Tila on työssäoppimistilana Järvisuodun ammatti-instituutin (Alajärvi) oppilaille. Kunniakirjan ja palkinnon luovuttivat MTK-EP:n puheenjohtaja Johanna Kankaanpää ja toiminnanjohtaja Yrjö Ojaniemi.

Kokouksen puheenjohtajaksi valittiin Arto Huhtala Jalasjärveltä ja sihteeriksi toiminnanjohtaja Yrjö Ojaniemi. Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin Mikko Niemi Tiistenjoelta ja Pekka Lahti Ilmajoelta.

Sääntömääräisinä asioina kokouksessa esiteltiin johtokunnan kertomus edellisen vuoden toiminnasta sekä tilinpäätös. Vuoden 2012 tilinpäätös vahvistettiin ja johtokunnalle ja tilivelvollisille myönnettiin tileistä vastuuvapaus.

Ajankohtaiskatsauksen kokouksessa piti MTK:n puheenjohtaja Juha Marttila. Puheensa aluksi Marttila onnitteli työssäoppimispalkinnon saanutta Aron tilaa.



Marttila korosti työssäoppimistilojen tärkeää toimintaa ja työssäoppimisen merkitystä osana koulutusjärjestelmäämme.



**Kevätkokouksen puhujana oli MTK:n puheenjohtaja Juha Marttila.**

Seuraavaksi Marttila käsitteli ruoan tuotannon arvostuksen nousua. Käännös tapahtui vuonna 2007, mutta samalla lisääntyivät suuret hintavaihtelut. Marttila muistutti, että monissa muissa maissa tehdään paljon asioita oman ruoantuotannon vahvistamiseksi. Asioita hoidetaan asioita mm. veropolitiikalla, mutta myös energiapolitiikalla. Meidän on huolehdittava omasta tuotannosta – emme voi jättäytyä tuonnin varaan. Mutta valitettavasti kauppaliikkeet ovat menossa tähän suuntaan. Kuluttajat ovat hämmentyneitä. Hämmäriemähet ovat liikkeellä ruokabisneksessä ja alkuperästä ei saada selkoa, totesi Marttila puheessaan.

Marttila selvitti MTK:n toimintaa markkina-asetelman muuttamiseksi. Ratkaisuja on haettu mm. kilpailulain muutoksella. Kauppa on reagoinut mm. uhkaamalla lisätä tuontia. Marttila korosti, että koko elintarviketehtävissä pitää päästä yhteistyöhön. Kaikki ei voi olla valtion varassa. Meidän on muodostettava yhteinen koko suomalaisen ruoka-alan ääni. Meidän on rakennettava uusia toimintamalleja. Lisäksi tarvitaan lakimuutoksia. Esim. kilpailulain muutos, joka on nyt eduskunnassa – pelottelun edessä ei päättäjien pidä arastella. Päinvastoin syntynyt tilanne osoittaa, että tarvitaan järeämpiä toimenpiteitä.

Marttila nosti ajankohtaiskatsauksessaan esille myös valtion ratkaisut. Maatalouspolitiikan rahoituksessa hallitus on ajanut itsensä vaikeaan välikäteen. On tehty leikkauspäätöksiä - ne laukeavat lähivuosina. EU:n maaseuturahoissa auttaa EU:n kirjeluori - mutta tähän tarvitaan kansallinen vastinraha. Hallituksen verotuspäätökset ovat olleet myös keskustelun alla. Eri yritysmuotojen väliset veroerot ovat menneet kohtuuttomiksi.

Tämän jälkeen Marttila käsitteli kolmikantakäsittelyvaiheessa olevaa EU-maatalouspolitiikan uudistusta. EU-tukijärjestelmään liittyvät perusratkaisut maaseudun kehittämissuunnitelmissa näyttävät kohtuullisen hyviltä. Mutta suoriin tukiin on tulossa leikkauksia, leikkausten taso on 10-20 euroa hehtaaria kohti. Mutta leikkausta suurempi kysymys on, minkälaisia ehtoja rahojen saamiselle asetetaan. MTK on tehnyt paljon töitä EU:n maatalouspolitiikan uudistukseen liittyen.

Parannuksia on saatu paljon – kykenemme elämään tämän uudistuksen kanssa. Byrokratiaa kyllä valitettavasti riittää, mutta työtä jatketaan ja nyt ladataan jo seuraavaan uudistukseen. Ajankohtaiskatsauksen lopuksi Marttila käsitteli järjestöasioita. Marttila kertasi liittokokouksessa linjattuja asioita ja muistutti yhdistyksen vuoden merkityksestä.

Puheenjohtaja Marttilan alustuksen jälkeen käytiin vilkas yleiskeskustelu. Yleiskeskustelun aluksi Johanna Tuurinkoski Ylistarosta otti kantaa tulvakysymyksen ja muistutti, että tulvien torjunnassa tulee tehdä töitä kokonaisuus huomioon ottaen, ei pätkissä, etteivät ongelmat siirry paikasta toiseen. Toisena asiana Tuurinkoski esitti kysymyksen Melan toiminnasta. Käsittelyajat ovat olleet pitkiä ja Melan toimintaan ei olla tyytyväisiä. Liisa Vuorela Jalasjärveltä nosti esille ympäristöhallinnon ja lupaviranomaisten toiminnan. Ympäristölupien käsittelyajat ovat kohtuuttoman pitkiä. Muissa yleiskeskustelun puheenvuoroissa käsiteltiin mm. yhdyskuntarakentamisen viljelijöille aiheuttamia ongelmia, maatalouden heikkoa kannattavuustilannetta ja maamme siemenhuollon turvaamista.

Liiton kunniajäsen Antti Franssila Alajärveltä muistutti, että vapailla markkinoilla tuontipaineet ovat kovot ja olemme myös hyvin riippuvaisia kansallisista tuista ja rahoituksesta. Franssila oli myös huolissaan siitä, että Suomessa esiintyy edelleenkin maatalouskaunaa ja oli erityisesti huolissaan pohjoisen 142-tuen turvaamisesta budjettileikkausten ym. aiheuttamissa paineissa.

Puheenjohtaja Marttila vastasi yleiskeskustelussa esille nousseisiin asioihin ja selvitti mm., että Melan ongelmiin on kiinnitetty huomiota. Hän muistutti, että erittäin tärkeää on keskustella paikallistasolla oman lomitusyksikön kanssa. Lakimuutokset eivät ole olleet niin suuria, että esille tulleet paikalliset ongelmat



**Kokousedustajien kirjaaminen on käynnissä liiton syyskokoukseen tultaessa.**

johtuisivat yksin niistä. Paikallisesti on päätösvaltaa ja joustomahdollisuuksia – niitä pitää vain olla rohkeutta soveltaa.

## Syyskokous

Liiton syyskokous pidettiin Seinäjoki-salissa 14.12.2013. Kokoukseen osallistui yhteensä runsaat 140 henkilöä, joista virallisia edustajia oli 121 henkeä. Tuottajayhdistyksistä kokousedustajia oli 116 ja lisäksi paikalla oli manttalikunnista ja jäsenosuuskunnista yhteensä 5 edustajaa. Kokouksessa ajankohtaisista asioista alusti MTK:n valtuuskunnan puheenjohtaja Tommi Lunttila Keski-Suomesta.

Kokouksen avasi liiton puheenjohtaja emäntä Johanna Kankaanpää. Avauspuheessaan Kankaanpää käsittelee ajankohtaisia edunvalvontakysymyksiä ja järjestämisasioita.

Avauspuheenvuoron jälkeen liiton puheenjohtaja Johanna Kankaanpää jakoi maataloustuottajayhdistysten toimintakilpailun palkinnot. Kilpailussa parhaina palkittiin Kauhajoki, Alahärmä ja Tiistenjoki. Tämän jälkeen puheenjohtaja Kankaanpää selvitti, että liiton johtokunta on valinnut liitolle uuden kenttäpäällikön. Uusi kenttäpäällikkö Ari Perälä esittäytyi kokoukselle.

Kokouksen puheenjohtajaksi valittiin Esa Similä Laihialta ja sihteeriksi liiton toiminnanjohtaja Yrjö Ojanieniemi. Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin Jenna Syrjälä Ähtäristä ja Osmo Myllykoski Alahärmästä.



### **Syyskokouksen puheenjohtajaksi valittiin laihialainen Esa Similä.**

Sääntömääräisinä asioina syyskokouksessa käsiteltiin aluksi luottamushenkilöiden kulukorvaukset ja palkkiot vuodelle 2014, jotka hyväksyttiin yksimielisesti esityksen mukaisina. Johtokunnan jäsenten vaalissa erovuorossa olivat Timo Kankaanpää Ilmajoelta ja Kai Kytölä Jalasjärveltä sekä nuorten edustaja Jussi Kangas Lapualta. Nuorten edustajan ollessa erovuorossa tämä paikka täytettiin ensiksi ja paikalle valittiin yksimielisesti Janne Autio Korttesjärveltä. Tämän jälkeen käydyssä keskustelussa muita erovuoroisia esitettiin valittaviksi uudelleen eikä muita esityksiä tullut. Siten Timo Kankaanpää ja Kai Kytölä valittiin yksimielisesti uudelleen johtokuntaan. Liiton tilintarkastajiksi vuodelle 2014 valittiin liiton johtokunnan esityksen mukaisesti KTH Tatu Huhtala ja KHT Marja Huhtala sekä varalle Tilintarkastusyhteisö Ernst&Young Oy.

Seuraavaksi suoritettiin valtuuskunnan jäsenten vaali. Erovuoroisia olivat Matti Kangas Lapualta ja Tuire

Ala-Prinkkilä Alavudelta. Käydyssä keskustelussa todettiin, että Matti Kangas ei ole enää käytettävissä. Keskustelussa esitettiin valittaviksi Suvi Rantala-Sarjeant Lapualta ja Tuire Ala-Prinkkilä Alavudelta eikä muita esityksiä tullut, joten heidät valittiin yksimielisesti valtuuskuntaan kaudeksi 2014-2015. Todettiin, että sääntömääräisesti valtuuskuntaan kuuluu kulloinenkin Liiton puheenjohtaja.

Valtuuskunnan varajäsenten vaalissa erovuorossa olivat Päivi Koskela Kauhajoelta ja Hannu Sippola Kauhavalta. Käydyssä keskustelussa esitettiin valittaviksi Mervi Piispanen Kauhajoelta ja Hannu Sippola Kauhavalta. Koska muita ehdotuksia ei tullut, heidät valittiin yksimielisesti valtuuskunnan varajäseniksi kaudeksi 2014-2015. Todettiin, että aikaisemman käytännön mukaisesti puheenjohtajan varamiehenä toimii liiton varapuheenjohtaja.

Liiton vuoden 2014 toimintasuunnitelma hyväksyttiin yksimielisesti esitetystä muodosta. Liiton talousarvio ja tuottajayhdistysten jäsenmaksut vuodelle 2014 hyväksyttiin yksimielisesti johtokunnan esitysten mukaisina.

Syyskokouksen kokouskutsussa esitetyn mukaisesti kokouksessa käsiteltiin liiton maakunnallisen toimintaorganisaation laajentamista. Kokous hyväksyi yksimielisesti liiton johtokunnan esityksen, jonka mukaan osaksi liiton maakunnallista toimintaorganisaatiota päätettiin perustaa alueen tuottajayhdistysten puheenjohtajien ja sihteerien neuvottelukunta. Päätettiin lisäksi, että liiton johtokunnan asettamat valiokunnat ja työryhmät ovat osa MTK-EP:n maakunnallista toimintaorganisaatiota. Samalla linjattiin, että liiton olemassa olevia palkkiokäytäntöjä ei muuteta.

Syyskokouksen ajankohtaiskatsauksen piti MTK:n valtuuskunnan puheenjohtaja Tommi Lunttila. Valtuuskunnan uutena puheenjohtajana hän esitteli aluksi itsensä kokoukselle ja kertoi sen jälkeen näkemyksiään MTK:sta edunvalvojana: MTK on hyvä edunvalvoja, osaamme perustella vaatuksemme, olemme aktiivisia ja saamme aikaan myös tuloksia. Olemme aktiivisia paitsi kotimaassa, myös kansainvälisellä rintamalla, erityisesti Brysselissä.

Puheenvuorossaan Lunttila analysoi myös edunvalvonnalle haastavaa toimintaympäristöä: Hidas taloudellinen kasvu jatkuu, julkisen talouden alijäämäongelmat jatkuvat, paine säästöihin ja rakenteellisiin uudistuksiin säilyy. Arviolta hallituksen tekemien leikkausten, sosiaaliturvan heikennysten ja veron korotusten yhteisvaikutukset hallituskaudella ovat n. 300 miljoonaa euroa. Tuskin löytyy toista väestöryhmää, jota olisi kuritettu viime aikoina näin paljon.

Lunttila selvitti myös markkinoiden haasteita: Kaupan vahva rooli markkinoilla on johtanut alkutuotannon ahdinkoon. Pitkällä tähtäimellä on kuitenkin positiiivista, että ruoan kysyntä lisääntyy ja todennäköisesti ruoan hintataso tulee nousemaan. Alkutuottajan näkökulmasta ruoan hinta on liian alhaalla, koska markkinahinta ei riitä kattamaan tuotantokustannuksia.





Tämän jälkeen Lunttila esitteli MTK:n järjestöuudistuksen tilannetta. Puheenvuoronsa lopuksi Lunttila käsitteli vielä tarkemmin elintarvikemarkkinoihin liittyviä kysymyksiä sekä muutamia ajankohtaisia tukikysymyksiä. Lunttila nosti esille ministeriön tekemän yksipuolisen ratkaisun liittyen maidon pohjoiseen tukeen. Tuki jatkuu litratukena, mutta MMM ei halua toteuttaa asiaan liittyvää määränhallintaa MTK:n esitysten mukaisesti. Lunttilan alustuksen jälkeen hänelle esitettiin muutama suora kysymys alustukseen liittyen, joihin Lunttila vastasi.

Alustuksen jälkeen käytiin yleiskeskustelu, jossa käytyissä puheenvuoroissa nousivat esille mm. MTK:n organisaatiomuutos (metsäjäsenyys), tulvavahinkokorvaukset, EU:n maatalouspolitiikan uudistus ja käydyt 141-neuvottelut, luopumistuen tilanne ja tilavalvonnat. Yleiskeskustelussa todettiin, että tarkastuksissa pienistäkin puutteista tulee suuria tukimenetyksiä ja sanktioita, jotka eivät ole linjassa minkään muun oikeuskäytännön kanssa.

MTK:n yhdistysten vuoden asiamiehenä toiminut Timo Kankaapä Ilmajoelta selvitti, että yhdistysten vuoden aikana on haluttu aktivoida yhdistysten työtä ja saada näkyvyyttä järjestölle varsinkin paikallisesti. Hän katsoi, että paikallistasolle tarvittaisiin aktiivisia yhdistystoimijoita. Jäsenistölle pitää kertoa onnistumisista – liian helposti omaa järjestöä mollataan. Nuorten vuoden lähettiläänä aloittanut Antti Yli-Hynnälä Kuortaneelta kertoi tulevasta nuorten vuoden toiminnasta. Nuorten vuoden puitteissa järjestetään monenlaisia tilaisuuksia. Tavoitteena on aktivoida nuoria ja luoda positiivista ajattelumallia.

Liiton toiminnanjohtaja Yrjö Ojaniemi selvitti, että liiton kunniajäsen Antti Franssila lähetti terveiset kokoukselle. Kokousmateriaalin yhteydessä kokousväelle jaettiin Franssilan tekemä tiivistelmä maatalouspolitiikan ja edunvalvonnan kysymyksistä.

Toiminnanjohtaja Ojaniemi kommentoi kokouksessa käytyä yleiskeskustelua ja toi esille, että mm. maailmankaupan vapauttaminen sekä ekologisten ja eettisten kriteerien puuttuminen ja hyvin alhainen kustannustaso merentakaisissa maissa on johtanut siihen, että moni tuotanto on siirtynyt pois Suomesta ja Euroopasta. Kaukomailla tuotetut kulutushyödykkeet ja myös ulkomainen ruoka pääsevät kaupan hyllylle entistä vapaammin ja antavat kaupalle vahvat aseet kilpailuttaa kotimaista tuotantoa henkivieveriin. Ojaniemi katsoi, että pitkällä tähtäimellä tämä ei ole kestävä, sillä työn ja tuotannon siirtyminen pois Suomesta johtaa mahdollittomaan tilanteeseen. Kansantalouksien ja valtioiden velkaantuessa oma elintarviketuotanto on tulevaisuudessa korvaamattoman arvokasta. Se tuo työtä ja toimeentuloa ja perustuu maamme omien uusiutuvien resurssien kestävään hyödyntämiseen, Ojaniemi muistutti.

MTK:n toinen puheenjohtaja Mauno Ylinen Alahärmästä vastasi yleiskeskustelussa esille nousseisiin kysymyksiin. Ylinen selvitti aluksi maidon pohjoisen tuen kysymystä. MTK haki tukimallia, joka muodostettaisiin maitokiintiöiden pohjalta. Tämän mallin komis-

sio tyrmäsi. Viimeisenä oli vaihtoehto, että tukioikeus muodostettaisiin esim. parin viime vuoden pohjalta. Ministeriö kuitenkin ilmoitti, että tuotannon määrää ei mitenkään kontrolloida. Jos tuotanto ei kasva, tämä on oikeaan osunut ratkaisu, mutta jos tuotanto kasvaa, pohjoisen maidontuotanto joutuu vaikeuksiin. Pohjoisen tuen päätöksessä on tiukat määrä- ja tukirajoitukset. Kun määräraha on rajattu, tuki per litra pienenee. Mutta suurempi ongelma on, miten komissio reagoi sallittujen tuotantomäärien ylittymiseen. Ylititys voi johtaa litratukeen perustuvan järjestelmän lakkauttamiseen.

Ylinen kommentoi myös lihamarkkinoiden tilannetta. Ylinen mukaan maitosektori on onnistunut markkinoilla, lihasektori ei. Ylinen katsoi, että MTK:lla on rajalliset mahdollisuudet vaikuttaa lihatalojen toimintaan – vaikuttamisen tulee lähteä lihatalojen oman viljelijähallinnon kautta. Lopuksi Ylinen muistutti myös alkuperämerkintöjen antamista mahdollisuuksista. Ne tulisi saada pakollisiksi myös ravintoloissa ja julkisissa ateriapalveluissa. Ylinen kommentoi myös muita kokouksessa esille nousseita kysymyksiä ja lopuksi toi vielä esille muutamia asioita MTK:n järjestöuudistukseen liittyen.

## JOHTOKUNNAN KOKOUKSET 2013

Liiton johtokunta piti vuoden 2013 aikana 10 kokousta. Johtokunta kokoontui lisäksi erilaisten sidosryhmätapaamisten ja muiden tilaisuuksien merkeissä. Seuraavaan luetteloon on kirjattu oleellimmat varsinaisissa kokouksissa vuonna 2013 käsitellyt asiat.

### 8.1.

- Järjestäytymiskokous, liiton puheenjohtajaksi valittiin edelleen Johanna Kankaanpää ja varapuheenjohtajaksi Harri Takala.
- Liiton omien valiokuntien valinnat.
- Valittiin edustajia eri yhteisöihin vuodeksi 2013.
- Päätettiin ehdokasasettelusta osuuskauppa EEP:n edustajiston vaaliin.
- Käsiteltiin osallistumista hankkeiden rahoitukseen.
- Käsiteltiin yhdistysten vuoden toteuttamista.
- Käsiteltiin liiton lausunto Vesienhoidon työohjelmasta.
- Käsiteltiin Elinkeinotalon korjauksiin liittyviä kysymyksiä.
- Käsiteltiin muuta liiton toimintaa ja edunvalvontakysymyksiä.
- Esillä olivat mm. CAP-valmistelu ja markkinoiden toiminta.

### 12.2.

- Käsiteltiin Melan muuttuneita käytäntöjä sijaisavun saamiseksi.
- Käsiteltiin yhdistysten vuoden toimintaa.
- Käsiteltiin Maitoyrittäjät -yhdistyksen syntyä.
- Päätettiin täydentää liiton maitovalioikunnan kokoonpanoa.
- Käsiteltiin liiton edustuksia eri yhteisöissä.
- Käsiteltiin liiton henkilöstöasioita.
- Käsiteltiin muuta liiton toimintaa ja edunvalvontakysymyksiä.

- Esillä olivat mm. EU:n rahoituskehysratkaisu, CAP-uudistuksen tilanne, hallitusohjelman välitarkistus ja valtion budjettileikkaukset.
- Kokouksen yhteydessä oli tapaaminen ELY:n avainhenkilöiden kanssa.



**Vuoden ensimmäisessä johtokunnan kokouksessa käsiteltiin mm. yhdistysten vuoden toteuttamista. Timo Kankaanpää työskenteli Länsi-Suomen alueella yhdistysten vuoden alueasiamiehenä.**

### 20.3.

- Käsiteltiin liiton tilinpäätös ja talousasioita.
- Käsiteltiin MTK:n yrittäjyysstrategiaa.
- Käsiteltiin MTK:n metsäjäsenyyryöryhmän esitystä.
- Käsiteltiin MTK:n tulevan valtuuskunnan kokouksen valintoja.
- Käsiteltiin liiton edustuksia eri yhteisöissä.
- Käsiteltiin liiton henkilöstöasioita.
- Käsiteltiin liiton osallistumista eri hankkeisiin.
- Käsiteltiin muuta liiton toimintaa ja edunvalvontakysymyksiä.
- Esillä olivat mm. CAP-uudistus, EU:n budjettirahamääräpäätös, lomituskysymykset, lomittajien koulutus ja yhdistysten vuosi.

### 9.4.

- Käsiteltiin MTK:n organisaatiouudistusta (metsäjäsenyys).
- Käsiteltiin MTK:n valtuuskunnan kokousasioita.
- Käsiteltiin liiton henkilöstöasioita.
- Päätettiin liiton osallistumisesta Alueellisen maaseudun kehittämisohjelman valmisteluun.
- Kokous oli yhteiskokous MTK:n valtuuskunnan jäsenten kanssa.

### 19.4.

- Käsiteltiin liiton osallistumista Ooko Kunnos II-hankkeen toteuttamiseen ja rahoitukseen.
- Käsiteltiin MTK:n valtuuskunnan kokousasioita.
- Käsiteltiin MTK:n organisaatiouudistusta (metsäjäsenyys).
- Käsiteltiin liiton osallistumista ”Komiati piroti” –tilaisuuteen.
- Käsiteltiin liiton osallistumista Alueellisen kehitt. ohj. valmisteluun.
- Käsiteltiin liiton kevätkokousasioita.
- Käsiteltiin liiton muuta toimintaa ja edunvalvontakysymyksiä.
- Esillä olivat mm. CAP-valmistelu, kilpailulain eteneminen eduskunnassa, sosiaalipolitiikan kysymykset, lomittajien koulutustilaisuudet ja tulvasuojelutilanne.
- Osaksi yhteiskokous MTK:n valtuuskunnan jäsenten kanssa.

### 13.8.

- Päätettiin liiton kenttäpäällikön toimen hakujärjestelyistä.
- Käsiteltiin muita liiton henkilö- ja talousasioita.
- Käsiteltiin liiton lausunto maaseutuohjelman luonnoksesta.
- Päätettiin liiton osallistumisesta Ooko Kunnos II-hankkeen toimintaan ja rahoitukseen.
- Käsiteltiin Elinkeinotalon korjauksiin liittyviä kysymyksiä.
- Käsiteltiin liiton toimintaa ja edunvalvontakysymyksiä.
- Esillä olivat mm. 141-neuvotteluiden tilanne sekä CAP-valmistelu ja niihin vaikuttaminen mm. Farmarinäyttelyn aikana järjestetyissä tapaamisissa. Lisäksi esillä olivat mm. yhdistysten vuoden toiminta, kunta-päättäjääppäin jakaminen sekä liiton johtokunnan sidosryhmätapaamisten järjestäminen.

### 2.10.

- Käsiteltiin kenttäpäällikön paikkaa hakeneiden hakemukset.
- Päätettiin haastatteluihin kutsuttavista hakijoista.
- Käsiteltiin muita liiton henkilö-, toimenkuva- ja talousasioita.
- Käsiteltiin liiton esitykset keskusliiton valiokuntaan.
- Käsiteltiin vuoden 2014 jäsenmaksuesitykset.
- Käsiteltiin liiton 100-vuotishistoriikin valmistelua.
- Käsiteltiin MTK-Ilmajoen jäsenaloite.
- Käsiteltiin liiton syyskokoukselle tehtävää esitystä liiton toimielimistä.
- Käsiteltiin MTK:n organisaatiouudistusta (metsäjäsenyys).
- Käsiteltiin liiton toimintaa ja edunvalvontakysymyksiä.
- Esillä olivat mm. 141-ratkaisuun vaikuttaminen, CAP-valmistelu, maaseutuohjelman- ja nitraattiasetuksen valmistelutilanne ja alueellisen maaseutuohjelman valmistelu.

### 14.10.

- Johtokunta haastatteli kenttäpäällikön paikkaa hakeneita 7.10 ja 14.10.
- Päätettiin liiton kenttäpäällikön paikan täyttämisestä.



## 22.10.

- Käsiteltiin MTK:n organisaatiouudistusta (metsäjäsenyys).
- Päätettiin linjauksista (liiton lausuntoa varten) organisaatiouudistukseen.
- Käsiteltiin liiton jäsenmaksuasioita.
- Käsiteltiin liiton talousarvio vuodelle 2014.
- Käsiteltiin yhdistysten vuoden toteuttamista.
- Käsiteltiin nuorten vuoden toteuttamista vuonna 2014.
- Käsiteltiin muuta liiton toimintaa ja edunvalvontakysymyksiä.
- Esillä olivat mm. 141-tilanne ja CAP-valmistelu.
- Osaksi yhteiskokous MTK:n valtuuskunnan jäsenien kanssa.
- Kokouksen yhteydessä johtokunta haastatteli kahden henkilöä liiton 100-vuotishistoriikin tekemisestä.

## 22.11.

- Käsiteltiin liiton edustuksia eri yhteisöissä.
- Käsiteltiin liiton talous-, henkilö- ja sopimusasioita.
- Käsiteltiin liiton syyskokoukseen liittyviä asioita.
- Hyväksyttiin esitys liiton toimintasuunnitelmaksi vuodelle 2014.
- Käsiteltiin keskusliiton vastaus liiton veroaloitteeseen.
- Käsiteltiin pohjoisten liittojen esitystä jonopeltojen tukikelpoisuudesta.
- Käsiteltiin liitolle tulleita lausuntopyyntöjä koskien tuulivoimaa.
- Käsiteltiin MTK:n organisaatiouudistusta (metsäjäsenyys).
- Käsiteltiin MTK:n syksyn valtuuskunnan kokouksen asioita.
- Käsiteltiin ajankohtaisia edunvalvontakysymyksiä ja niiden esittämistä kansanedustajatapaamisissa.
- Käsiteltiin muuta liiton toimintaa ja edunvalvontakysymyksiä.
- Esillä olivat mm. 141-tilanne, CAP-valmistelutilanne ja muut ajankohtaiset tukikysymykset.
- Osaksi yhteiskokous MTK:n valtuuskunnan jäsenien kanssa.
- Kokouksen yhteydessä oli tapaaminen Atrian hallituksen kanssa.

## Osanotto johtokunnan kokouksiin 2013:

	8.1.	12.2.	20.3.	9.4.	19.4.	13.8.	2.10.	14.10.	22.10.	20.11.	yht.
Kankaanpää J	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10
Takala	1	1	1		1	1	1	1			8
Aila	1	1	1	1		1	1	1	1	1	9
Kangas	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10
Kankaanpää T	1	1	1	1	1	1	1			1	9
Kytölä	1	1		1	1	1	1	1	1	1	9
Laakso	1	1		1	1		1	1	1	1	8
Malm	1	1	1	1	1	1	1			1	8
Yli-Rahnasto	1	1	1	1	1	1	1	1		1	9
	<b>9</b>	<b>9</b>	<b>7</b>	<b>8</b>	<b>8</b>	<b>8</b>	<b>9</b>	<b>7</b>	<b>7</b>	<b>8</b>	<b>80</b>

## JOHTOKUNNAN

## SIDOSRYHMÄTAPAAMISET YM.

8.1.2013 liiton johtokunta ja valtuuskunnan jäsenet tapasivat ELY-keskuksen avainhenkilöitä. Tilaisuus pidettiin Seinäjoella ELY-keskuksen kokoustiloissa. Tapaamisen asialistalla olivat mm. ajankohtaiset hallinnon kysymykset, kevään tukihaku, maaseutuohjelman valmistelutilanne, ympäristötuki ja nitraattiasetus ja investointitukien tilanne.

7.6.2013 oli Ilmajoella ”eteläpohjalaisten keskustelufoorumi Komiat Piro”. Kyseessä oli maakunnallinen SuomiAreenan kaltainen keskusteluseminaari. Tilaisuudessa koottiin yhteen yhteen Etelä-Pohjanmaan keskeiset päättäjät ja viranhaltijat pohtimaan maakunnan tulevaisuutta. Tilaisuuteen osallistuivat liiton johtokunnan ja valtuuskunnan jäsenten lisäksi liiton kutusmana suuri joukko liiton sidosryhmien edustajia. Seminaarin yhteydessä koettiin lisäksi Ilmajoen Oopperajuhlien Kekkosoopperan esitys.

20.11.2013 liiton johtokunta ja valtuuskunnan jäsenet tapasivat Atrian hallituksen Seinäjoella Elinkeinotalolla. Tilaisuudessa käsiteltiin lihamarkkinoiden tilannetta, Atrian ja Osuuskunta Itikan ajankohtaisia kysymyksiä sekä ajankohtaisia tukipolitiikan asioita.

27.11.2013 liiton johtokunta ja valtuuskunnan jäsenet tapasivat Helsingissä vaalipiirin kansanedustajia. Tapaamisen asialistalla olivat mm. ajankohtaiset tukiratkaisut, tilavalvontojen ongelmat ja ympäristölupabyrokratia, nitraattiasetuksen ja uuden ympäristökorvausjärjestelmän valmistelu, lomituskysymykset sekä verotuskysymykset.

16.12.2013 liiton johtokunta ja valtuuskunnan jäsenet tapasivat EPOP:in johtoa Seinäjoella. Tilaisuudessa esillä olivat mm. maatalarahoituksen ajankohtaiset kysymykset.

17.12.2013 liiton johtokunta tutustui joulupäivällisen merkeissä perinteitä ja lähiruokaa tarjoavaan Itämaen taloon Heikkilänmäellä Seinäjoella. Maittavan aterian lisäksi tutustuttiin talon tarjoamiin kokouspalveluihin ja keskusteltiin liiton toiminnasta ja ajankohtaisista edunvalvontakysymyksistä.

Kertomusvuoden aikana liiton puheenjohtaja ja toiminnanjohtaja osallistuivat liiton edustajina useisiin valtakunnallisiin mm. MTK:n järjestämiin tapaamisiin ja tilaisuuksiin. Näissä tilaisuuksissa tavattiin mm. ministereitä, virkamiehiä, kaupan ja teollisuuden edustajia ja erilaisten muiden sidosryhmien edustajia.

Lisäksi liiton johtokunta osallistui kertomusvuoden 2013 aikana useisiin muihin liiton tilaisuuksiin, joista kerrotaan yksityiskohtaisemmin vuosikertomuksen kohdassa 3.4 ”muu toiminta”.



## KIRJELMÄT JA LAUSUNNOT YM.

### MTK:n yrittäjyysstrategia

Maaliskuussa liitto antoi lausunnon MTK:n yrittäjyysstrategiasta. Liiton lausunnossa katsottiin, että MTK:n strategialuonnokseen on kirjattu varsin hyvin toiminnan painopisteet. Lisäyksenä liitto esitti edunvalvontayhteistyön Suomen Turkiseläinkasvattajien liiton ja Maatilamatkailuyrittäjien kanssa. Samalla liitto korosti yhteistyötä Suomen Yrittäjien ja yrittäjäjärjestön maakunnallisten ja paikallisten toimijoiden kanssa. Liitto halusi nostaa myös maaseutuyrittäjyyden paikallisen toiminnan aktivoimisen suuremmalle painoarvolle.

### Turvekaavoitus

Toukokuussa liitto antoi lausunnon ns. turvekaavasta (vaihekaavan III; turvetuotantoalueet, suoluontoalueet, bioenergiailaitokset, energiapuun välivarastot; osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta). Liitto katsoi, että osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa oli kuvattu kaavoituksen lähtötilanne hyvin ja kattavasti. Myös suunnitelma prosessin etenemisestä, vuorovaikutuksesta eri toimijoiden kesken, tiedottamisesta ja aika-aulusta oli hyvin laadittu. Kaavan sisällön osalta liitto lausui mm. seuraavaa:

”MTK-E-P edellyttää, että vaihekaavan laadinnassa suojelualuevarauksissa on lähtökohtana ne alueet, jotka tulevat vuosina 2012-2014 toteutettavaan valtakunnalliseen soidensuojelun täydennysohjelmaan. Soidensuojeluohjelmassa on myös lähtökohtana täyden korvauksen periaatteet, mikä on ainoa hyväksyttävä menettely suojelun toteuttamisessa. MTK-E-P korostaa, että vaihekaavaan ei tule tehdä virallisen soidensuojeluohjelman ulkopuolisia alueita koskevia luontoarvomerkintöjä. Ylimääräisten luontoarvomerkintöjen vaikutukset voivat olla kohtalokkaita maakunnan tärkeille elinkeinoille sekä johtaa maanomistajien oikeusturvan loukkauksiin ja korvauksettomaan suojeluun.”



**Turvekaavoitusta koskevassa lausunnossa liitto korosti maakunnalle elintärkeän elinkeinon merkitystä.**

Liiton lausunnossa korostettiin, että kaavoitus ei saa olla suojelukeino, vaan suojelua tulee toteuttaa valtakunnallisten suojeluohjelmien kautta, joissa ohjelmien rahoitus, suojelun kriteerit sekä luontoarvojen ja suojelutarpeiden objektiivinen arviointi on hoidettu asianmukaisesti. Virallisissa suojeluohjelmissa voidaan myös suojelutarpeet suhteuttaa paremmin sekä suojelutarpei-

den että kustannustehokkuuden näkökulmasta. Lisäksi liitto katsoi, että soidensuojeluohjelman ulkopuolisten alueiden varaaminen vaihekaavaan suojelualueiksi tai varustaminen luontoarvomerkinnöillä johtaa pahimmillaan maanomistajien, elinkeinonharjoittajien, energiateollisuuden ja luontoväen väliseen ristiriitatilanteeseen, mikä ei ole toivottu tilanne.

Liitto vaati, että soidenkäyttöä koskeva vaihekaavoitus synkronoidaan soidensuojeluohjelman kanssa siten, että mitään ylimääräisiä luontoarvomerkintöjä ei kaavaan tule. Soidensuojeluohjelmaan tulevien alueiden osalta liitto edellytti, että uusien suojelualueiden valinnassa olevat luontoarvot ja niiden suojelutarpeet arvioidaan objektiivisesti riittävään näyttöön ja aineistoon perustuen (valtakunnan tasolta lähtien) ja samalla otetaan huomioon jo olemassa olevat suojelualueet ja sen miten hyvin ne täyttävät jonkin luontoarvon suojelutarvetta.

Lausuntonsa lopuksi liitto muistutti, että monet yhteiskunnalliset ja taloudelliset muutokset tulevat lähivuosina korostamaan uusiutuvien luonnonvarojen merkitystä niin Etelä-Pohjanmaalla kuin koko Suomessa. Uusiutuvien luonnonvarojen kestävä hyödyntäminen maan elinkeinotuominnassa (mm. maataloudessa ja koko elintarvikeketjussa, metsätaloudessa, energiantuotannossa sekä monipuolisessa maaseutuyrittämisessä) luovat kasvua ja hyvinvointia maakuntaan. Siten luonnonvarojen kestävä käyttöä tulee edistää maakunta-kaavassa ja siihen liittyvässä alueita ja maankäyttöä koskevassa suunnittelussa. Vaihekaavassa tulisi kiinnittää huomiota erilaisten toimintojen mahdollistamiseen ja yhteensovittamiseen rajoittamisen sijasta. Liitto vaati, että vaihekaavaa koskevan valmistelun tulee olla avointa ja läpinäkyvää ja että valmistelua tehdään aidossa vuorovaikutuksessa mm. maanomistajien kanssa.

### Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelma

Kesäkuussa liitto antoi lausunnon luonnoksesta Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmaksi vuosiksi 2014-2020. Liiton lausunto oli erittäin pitkä ja perusteellinen. Lausuntonsa aluksi liitto toi esille huolensa siitä, että ohjelman tavoitteet tulevat merkittävältä osin maatalouselinkeinon ulkopuolelta. Liitto totesi, että ”Onko näitä tavoitteita osattu riittävästi suhteuttaa viljelijän vaatimaan työhön – työhön, jossa tuotetaan muulle ihmiskunnalle elintarvikkeita, energiaa, luontopalveluita, maisemaa ja hyvinvointia luonnonvaroja kestävästi hyödyntämällä. Ohjelman sinänsä hyvien tavoitteiden ja maaseudun arkitodellisuuden välinen ristiriita on valitettavan ilmeinen. Nykytilanteessa viljelijä on tulo- ja kannattavuuskriisin, erilaisten velvoitteiden, rajoitteiden, byrokratian ja valvonnan uuvuttama.”

Liitto vaati, että eläinten hyvinvoinnin lisäksi tulee ottaa huomioon viljelijän ja maaseutuyrittäjän hyvinvointi. Liiton näkemyksen mukaan viljelijän työssä jaksaminen ja hyvinvointi ovat suorassa yhteydessä eläinten hyvinvointiin, ja tämä seikka tulee ottaa ohjelmassa huomioon. Liitto katsoi, että ”Viljelijän ja maaseutuyrittäjän työhyvinvointia parantavia ja tukevia asioita tulisi sisällyttää ohjelman tavoitteisiin ja toimenpiteisiin.”



**Liiton lausunnossa kehittämissuunnitelmaan korostettiin, että lannan kokonaisfosforin hyväksikäyttöprosenttia ei tule nostaa.**

Liitto käsitteli lausunnossaan perusteellisesti esitetyn ympäristökorvausjärjestelmän sisältöä ja periaatteita. Liitto piti ongelmana, että toimintaympäristön kuvauksessa maatalous tuotiin edelleenkin esille vesistöjen suurimpana ravinnekuormittajana ja rehevöitymisen aiheuttajana. Uusin tutkimustieto, vesistöjen sisäisen kuormituksen tunnistaminen, ravinteiden liukoisuuden vaikutukset, uudet havaitut kuormitusta aiheuttavat tahot sekä viimeinkin todetut puutteet mm. kuormituksen laskentamalleissa ovat kuitenkin vähitellen muuttamassa käsitystä maatalouden merkityksestä kuormituksen aiheuttajana. Liitto piti myös puutteena, että uusinta tutkimustietoa ja esim. Itämeren sisäistä kuormitusta ja viime vuosina havaittuja ”uusien” ulkoisten Itämeren kuormituslähteitä ei tuoda toimintaympäristön kuvauksessa riittävästi esille.

Liitto korosti, että asiakirjassa painotetaan liikaa maatalouden negatiivisia vaikutuksia ympäristöön, ilmastoon, monimuotoisuuteen jne. Maatalous ja muut maaseudun elinkeinot tulisi nähdä mieluummin yhteiskunnan monia erilaisia tarpeita täyttävänä ja mahdollisuuksia tarjoavana toimintana.

Ympäristökorvausjärjestelmän sisällöstä liitto totesi lausunnossaan mm., että järjestelmän toimivuus ja viljelijöiden sitoutuminen ratkeaa sen mukaan, miten hyvin korvaustasot vastaavat toimenpiteiden aiheuttamia kustannuksia ja tulonmenetyksiä. Jatkovalmistelussa tulee kiinnittää huomiota siihen, että toimenpiteet ovat tilatasolla mielekkäästi toteutettavissa ja niillä on myös todellisuudessa merkitystä ympäristön kannalta. Samalla tulisi kiinnittää erityistä huomiota ympäristökorvausjärjestelmän toimeenpanoon ja erityisesti valvontoihin, jotta korvausjärjestelmän hallinnollinen taakka viljelijöille ei nousisi kohtuuttoman suureksi.

Liitto katsoi, että luonnoksessa esitettyssä ympäristökorvausjärjestelmässä tavoitteet ovat sinänsä hyviä, mutta toimenpiteet painottuvat liikaa perinteiseen rajoittamiseen ja suojelemaan. Liiton näkemyksen mukaan ympäristökorvausjärjestelmän tulisi antaa esitettyä paremmat mahdollisuudet peltokasvien kasvupotentiaalini

hyödyntämiseen ja pellon kasvukunnon ja rakenteen parantamiseen. Luonnoksessa esitetyt tiukat lannoite-  
taulukot ym. voivat johtaa ravinteiden hyväksikäytön ja ympäristön kannalta jopa haitallisiin vaikutuksiin. Tämän perusteella liitto esitti, että kaikilla kasveilla on oltava mahdollisuus riittäviin satotasokorjauksiin (kaikilla lannoitustavoilla), fosforilannoituksen riittävyys on turvattava kasvien tarpeen mukaan ja starttifosfori on sallittava myös korkeissa luokissa. Myöskään kotieläinten ja turkiseläinten lannan kokonaisfosforin hyväksikäyttö-% ei tule nostaa nykyisestä.

Liitto paheksui lausunnossaan, että luonnoksessa esitettiin erilaisia määräaikoja lannanlevitykselle ja vaati päivänmäärien poistamista. Kaavamaiset päivänmäärät eivät sovellu Suomen olosuhteisiin. Sääolosuhteet ja kasvukauden tilanne ovat ainoa järkevä kriteeri.

Luonnonhaittakorvausta koskien liitto katsoi, että luonnoksessa esitetyt rajaukset ja leikkurit eivät ole hyväksyttävissä. Liitto katsoi, että luonnonhaittakorvaus on nimensä mukaisesti väline, jolla maatalouden jatkuminen Suomessa voidaan turvata. Maaseudun elinkeinotoiminnan turvaamiseksi myös pienet ja osa-aikaiset maatilat ovat tärkeitä.

### **Nitraattiasetus**

Syyskuussa liitto antoi lausunnon ns. nitraattiasetuksen luonnoksesta. Liitto tuomitsi varsin jyrkin sanoin nitraattiasetuksen ja sen valmisteluprosessin. Liitto lausui mm. seuraavaa:

”MTK-Etelä-Pohjanmaa (MTK-E-P) katsoo, että asetusalun luonnoksessa on menty pahasti hakoteille. Siinä esitetään käytännöllä vieraita ja huonosti harkittuja kiristyksiä nykyiseen nitraattiasetukseen. Tämä käy ilmi myös lukuisista eriävistä mielipiteistä, joita työryhmässä edustetut eri tahot ovat antaneet. MTK-E-P katsoo, että asetusalun luonnoksessa esitetyt monet muutokset vaikeuttaisivat merkittävästi kotimaisen maatalouden jo

entisestäänkin vaikeaa tilannetta. Asetusta valmisteltaessa ei ole arvioitu asetuksen elinkeinolle aiheuttamia lisäkustannuksia koko elintarvikeketjua koskevine kerrannaisvaikutuksineen. Myöskään minkäänlaisia kustannus/hyötyarvioita ympäristön kannalta ei ole esitetty. Asetusluonnoksessa esitetyt muutokset lisäisivät entisestään myös hallinnollista taakkaa niin maataloilta kuin hallinnossa ja osaa esitetyistä muutoksista olisi jopa mahdottomia valvoa.”

Lausunnossaan liitto katsoi, että asetusluonnos on hyvin kyseenalainen myös Suomen perustuslain näkökulmasta. ”Käsityksemme mukaan näin merkitykselliset asiat tulee käsitellä eduskunnassa ja tarvittaessa säätää asiasta lailla eikä ministeriön asetuksella.” Liitto vaati, että tapa, millä ympäristöhallinto antaa erilaisia määräyksiä, tulisi muutenkin saada laajempaan tarkasteluun. Liitto paheksui suuresti ympäristöhallinnon omaksumaa toimintatapaa, jossa erilaisilla ohjekirjeillä, normitaulukoilla ja julkaisuilla yms annetaan todella tiukkoja ja rajoittavia sekä toiminnanharjoittajien kustannuksia lisääviä määräyksiä.

Liiton lausunnossa käytiin tarkkaan läpi myös lausunnon yksityiskohtia. Liitto vaati, että asetusta ei tule laajentaa koskemaan fosforia. Lisäksi liitto pureutui lannan levitystä koskeviin päivänmääräesityksiin ja lannan käyttömääriä koskeviin lukuihin. Erityiskysymyksenä liitto nosti esille esityksen aiheuttaman uhkan tärkkelysperunasektorille. Liitto totesi, että ”Tärkkelysperunasektori tarvitsee ehdottomasti nykyisen nitraattiasetuksen antaman mahdollisuuden syyslevitykseen riittävillä typpitasoilla. Samoin peruna tarvitsee mahdollisuuden käyttää riittäviä typpitasoja kokonaislannoitemäärissä.”

Liitto vaati poistettavaksi myös monia asetusluonnoksen yksityiskohtia, jotka koskivat mm. lietelannan multaussyvyyttä, lantaloiden kattamista, lannan varastointia, suojaväyhykkeitä, pellon kaltevuutta, eläinsuojia ja rakennelmia koskevia määräyksiä. Lausuntonsa lopuksi liitto esitti, että ”kotimaista maataloutta ei saa vaarantaa asetusluonnoksen kaltaisilla tiukennuksilla. Ympäristöongelmat ovat nykyään globaaleja ongelmia. Kotimainen maatalous ei kestä yhtään lisää sellaista kustannusrasitetta, jota ei ole meidän kilpailijamaisamme. Kotimaisen elintarvikeketjun toiminnan vaikeuttaminen lisäisi tuontia sellaisista maista, joissa ei ole minkäänlaisia ekologisia ja eettisiä kriteereitä maataloustuotannolle.”

## Veroaloite

Lokakuussa liiton johtokunta esitti MTK:n johtokunnalle, että MTK puoltaisi Suomen Yrittäjien esitystä uudesta yrittäjävähennyksestä verotuksessa, edellyttäen, että se koskisi myös maataloja. Esityksessä kysymys oli yrittäjävähennyksestä, joka olisi vastine osakeyhtiömuotoisten yritysten yritysveron kevennykselle. MTK:n johtokunta käsitteli asian ja vastauksessaan totesi mm. että yrittäjän verokantaa tulee laskea yhdenmukaisesti suhteutettuna osakeyhtiön verokannan laskuun. MTK:n vastauksessa selvitettiin lisäksi erilaisia vaihtoehtoja ja malleja, joita MTK on ajanut tavoitteen toteuttamiseksi.

## MTK:n organisaatiouudistus (metsäjäsenyys)

Lokakuussa tuottajaliitoilta pyydettiin lausuntoa MTK:n organisaatiouudistuksesta eli metsänhoitoyhdistysten jäsenyydestä ja siihen liittyvästä sääntömuutosesityksestä ja esityksestä järjestön uudeksi toimintamalliksi. Liiton johtokunnan lausunto oli pitkä ja yksityiskohtainen ja siinä käytiin läpi mm. sääntöluonnoksen sisältö pykälä pykälältä. Pääsisältönä liiton lausunnossa oli, että liitto piti tyydyttävänä valtuuskunnan kokoonpanoa ja äänivaltasuhteita koskevaa kompromissia, joka säilyttää määränemmistön (vaikkakin äärimmäisen niukan) MTK-liitoilla. Liitto katsoi, että kyseisellä äänivaltakysymyksellä on suuri merkitys sekä keskusliiton taloutta ja resurssien kohdentamista, että myös järjestön edunvalvontalinjauksia koskevissa kysymyksissä.

Liitto piti puutteena, että esitetyn organisaatiomallin vaikutuksia tuottajayhdistysten viljelijä- ja metsänomistajajäsenten asemaan, tuottajayhdistysten ja tuottajaliittojen talouteen ja resurssihin sekä edunvalvontatyöhön paikallisesti ja alueella, ei pystytty riittävästi selvittämään. Liitto piti puutteena myös sitä, että valmistelu on tapahtunut erityisesti metsänhoitoyhdistyslain muutosten ajamana. Liiton näkemyksen mukaan uudistus tarkoitti kuitenkin koko järjestön toimintaan vaikuttavaa vuosisadan uudistusta. Liitto kiinnitti lausunnossaan huomiota myös MO-liittojen lopettamisprosessiin ja MO-liittojen vastuiden ym selvittämiseen.

Liitto esitti lausunnossaan, että tulevassa organisaatiomallisissa tuottajaliittojen ja metsäorganisaation välisin yhteistyön parantamiseksi MTK-liitoissa toimisi yhteistyöfoorumina liiton oma metsävaliokunta, jossa voitaisiin käsitellä mm. yhteistyötä, työnjakoa ja edunvalvontatarpeita alueella. Liitto pohti lausunnon myös hyvin monipuolisesti metsänhoitoyhdistysten tulevaa roolia ja toimintatapoja. Liitto piti tärkeänä, että viljelijät (tuottajayhdistysten nykyiset jäsenet) olisivat jatkosakin jäsenenä myös metsänhoitoyhdistyksessä, jotta asioihin voitaisiin vaikuttaa. Vastaavasti olisi tärkeää säilyttää tuottajayhdistysten jäsenenä nykyiset tuottajahenkiset ”puhtaat metsätilat”, joiden merkitys on suuri tuottajayhdistysten taloudelle.

## Osuuskuntien verotus

Lokakuussa liitto antoi lausunnon valtiovarainministeriön luonnoksesta hallituksen esitykseksi osuuskuntien ja niiden jäsenten verokohtelusta (Esitys elinkeinotulon ja yhteisöjen verojenjaon verotusta koskevien säännösten muuttamisesta). Lausunnossaan liitto kritisoi esityksen valmisteluaiakataulua ja valmistelutapaa: ”MTK-Etelä-Pohjanmaa katsoo, että hyvän hallintotavan mukaisesti lausunnon antamiselle tulisi varata riittävästi aikaa. Hyvään hallintotapaan kuuluu käsityksemme mukaan myös se, että valmisteluun otetaan mukaan tai valmistelun kuluessa vähintään kuullaan riittävästi sellaisia tahoja, joiden toimintaan esitettävä lainsäädäntö olennaisesti vaikuttaa. Länsimaisessa demokratiassa lainvalmistelussa tulee olla myös riittävän laajapohjainen poliittinen keskustelu ja valmistelu. Valmistelun tulisi olla myös avointa ja demokraattista.”





Lausunnossaan liitto painotti erityisesti esityksen kolmea ongelmalliseksi kokemaansa kohtaa: Osuuskuntien ylijäämän verovähennysoikeuden poistumista, osuuspääoman koron verovapaan osan pudottamista ja osuuspääoman nettovarallisuuden laskentatapaa. Liitto vaati, että osuuskunnan ylijäämän palautus on jatkossakin voitava vähentää kaikissa osuuskunnissa. Muuten lopputuloksena olisi kahdenkertainen verotus, kun veroa maksettaisiin samasta ylijäämän palautuksesta ensin osuuskunnassa ja sitten osuuskunnan jäsenen tulosta. Liitto vaati myös, että osuuskuntien jäsenien verotus ei saa kiristyä (esityksessä osuuskoron verovapaan osan pienentäminen 1500 eurosta 100 euroon koskisi käytännössä vain tuottajaosuuskuntien jäseniä). Kolmanneksi liitto vaati, että osuuskuntien jäsenten verotuksessa laskettavan nettovarallisuuden laskentaperusteita ei saa heikentää. Liitto perusteli kantaansa mm. sillä, että kehittäville tiloilla yrittäjätulosta merkittävä osa menee velkojen lyhennyksiin, joten mahdollisuudella jakaa tulo pääoma- ja ansiotulo-osuuksiin on useilla tiloilla erittäin suuri merkitys. Osuuskunnan omistajina osuuskunnan jäsenet omistavat osuuksiaan vastaavat summat osuuskuntien varallisuudesta, joten liiton käsityksen mukaan nettovarallisuuden voimassa oleva laskentaperuste oli oikea.

## Tuulivoima

Joulukuussa liitto käsitteli useita liitolle tulleita tuulivoimaa koskevia lausuntopyyntöjä. Kyse oli kaavoitusta, ympäristövaikutusten arviointia sekä osallistumis- ja arviointisuunnitelmia koskevia lausuntopyyntöjä. Liitto piti lausunnoissaan myönteisenä, että tuulivoimapuiston suunnittelussa ja toteuttamisessa kuullaan laajasti eri tahoja. Liitto totesi, että kaavoitus ei saa aiheuttaa maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle kohtuutonta haittaa. Liitto vaati, että erityistä huomiota tulee kiinnittää siihen, että tarvittavien sähköjohtolinjojen hankekohtaisessa suunnittelussa ja sijoittelussa otetaan huomioon maanomistajien näkemykset ja oikeudet. Mahdollisuuksien mukaan tulisi käyttää maakaapelointia ja sekä toteuttaa sähköjohtolinjoja mahdollisimman pitkälle nykyisiä johtokäytäviä hyödyntäen. Liitto vaati, että maa- ja metsätalouden harjoittajien ja muiden maanomistajien edustajien tulee voida olla tiiviisti mukana kaavaprosessissa. Liitto korosti, että tuottajaliiton lisäksi tämä tarkoittaa paikallisten MTK-yhdistysten mukana oloa prosessissa.



## VALIOKUNTIEN KOKOUKSET

Liiton valiokunnat ovat kokoontuneet kertomusvuoden aikana jäljempänä esitetyllä tavalla. Kokouspäivien yhteyteen on luetteloitu myös tärkeimmät käsitellyt asiat.

### Kuluttajatyöryhmä

#### 18.3.

- Kevään kuluttajavastaavien tapaaminen
- Kesän kuluttajatyötempaukset
- Uusi koululaismateriaali
- Alkuperämerkintäasiaa

### Lihavaliokunta

#### 25.7.

- MTK:n lihavaliokunnan, liittojen lihavaliokuntien ja Pohjois-Savon lihanautakerhon yhteiskokous Kuopiossa. Kokouksen jälkeen ohjelma jatkui Nautaparlamentin ohjelman mukaisena.

#### 11.12.

- Liha-alan markkinatilanne. Valiokunta tarkasteli TNS Suomen Gallup Elintarviketieto Oy:n barometreja ja viimeaikaisia tilastoja eri tuotantoalojen osilta.
- Lihojen alkuperämerkinnät
- CAP ja kansallisten tukien tilanne katsaus
- MTK:n lihavaliokuntien kuulumiset
- Pellervo-instituutin liha-alan seminaari
- Nautaparlamentti järjestetään 24.- 25.7.2014 Härmän kuntosalin tiloissa.

## Maaseutunuorten valiokunta

### 14.1.

- Järjestäytyminen ja uusien jäsenten esittäytyminen
- Imo:n agrologiopiskelijoiden saunaillan suunnittelu
- Ministeri Koskisen tapaaminen Sarka-messuilla
- ÖSP:n K-P:n ja E-P:n maaseutunuorten yhteistapaamisen suunnittelu
- Start 1 ja 2 -kurssit Kalajoella
- Kerhojen toiminnan aktivoiminen

### 8.4.

- Maaseutunuorten kesätapaaminen
- Kummitilatoiminta ja kesätapaaminen
- Nuijatarnaus Ilmajoella
- Syksyn tulevat tapahtumat
- Maaseutunuorten vuoden aloitustilaisuus

### 1.10.

- Syysparlamentti Kokkolassa
- Maaseutunuorten ilta Sevolla
- Liiton johtokunnan maaseutunuorten paikka
- Kummitilatoiminta
- Piispan tapaaminen joulun alla
- Intohimon vuosi 2014
- Yhdistysten sähköturnaus

## Maaseutuyrittäjävaliokunta

### 5.4.

- Yritys- ja hanketuet
- MTK:n maaseutuyrittäjävaliokunnan kuulumiset
- MTK:n maaseutuyrittäjyysstrategia
- Tulevien tilaisuuksien suunnittelua



**Maaseutunuoret kutsuivat ministeri Jari Koskisen vieraakseen Elinkeinotalolla. Maaseutunuorten valiokunnan kokouksessa keskusteltiin mm. ministeri vierailusta.**

- Hyvölään talo Ähtäristä on saanut vuoden 2013 Maatilamatkailuyritys -palkinnon.
- Itellan kylmäkuljetus -palvelu

#### **Maitovaliokunta**

##### **5.3.**

- Kilpailuviranomaisten toiminta ja markkinaoikeus
- Maidon hinnoittelukysymykset
- Maitoyrittäjät -yhdistyksen toiminta
- MTK:n toimet alkutuottajan aseman parantamiseksi
- Ajankohtaiset muut edunvalvontakysymykset
- Lomituksen tilanne

##### **5.9**

- MTK:n maitovaltuuskunnan kokouksen kuulumiset
- Tukivalmistelutilanne ja siihen vaikuttaminen
- Maidon markkinatilanne
- Maidon rahavirrat ja merkitys paikallisesti

##### **11.11.**

- Maitosuomen ja Milkan fusio
- Markkinaoikeuden käsittelytilanne
- Maitomarkkinoiden ajankohtaistilanne
- Ajankohtainen tukitilanne, pohjoinen tuki
- Tuotantokustannusten hillintä
- MTK:n maitovaltuuskunnan kokous

#### **Pohjanmaan ympäristö- ja maapoliittinen valiokunta (yhteinen)**

##### **9.2.**

- Kokousta ”isännöi” Österbottens Svenska Producentförbund
- Valiokunnan järjestäytyminen
- Valiokunnan työskentelyaikataulu vuonna 2013

- Rakentamisen ympäristöluparaja
- Tuulivoimakysymykset
- Maankäyttö kunissa
- Ympäristötuen valmistelutilanne
- Vesien hoito-ohjelmien tilanne
- Hankekysymykset
- Soiden suojelun täydennysohjelma

#### **Sosiaalipoliittinen valiokunta**

##### **2.4.**

- Kannanotto ”lomituspalveluiden maalaisjärkeä etsimässä” MTK:n hyvinvointivaliokunnalle
- Työterveyshuollon alhainen liittymisprosentti
- MYEL-maksujen nosto
- Ookko kunnos -hanke
- Maaseudun tukihenkilöverkko

##### **9.12.**

- Kuulumiset Melan lomitusseminaarista 20.11.
- Sivutoimen vaikutus sijaisapumaksuun
- MTK:n hyvinvointivaliokunnan kokouksen (19.11.) kuulumiset
- Aloitus- ja investointitukien ajankohtaiset asiat

#### **Viljavalioikunta**

##### **25.10.**

- Viljavalioikunnan ja liittojen viljavalioikuntien yhteiskokous, Helsinki
- Puheenjohtajan katsaus
- Tukipolitiikka; tilannekatsaus
- Jaostojen kuulumiset; Puheenjohtajat
- Siemenlainsäädäntö; tilannekatsaus
- Siemenhanke
- Viljasektorin edunvalvonta



*Yrjö Ojaniemi.*



*Markku Mäki-Mantila.*



*Hanna Helander.*



*Miia Kaappola.*



*Seija Vierula.*



*Karoliina Streefkerk.*

### 3.3. TOIMIHENKILÖIDEN JA TOIMISTON TOIMINTA 2013

Liiton toimisto on toimintavuonna sijainnut Elinkeinotalossa Seinäjoella osoitteessa Huhtalantie 2, 60220 Seinäjoki. Puhelin vaihteeseen on 06-416 3111. Kertomusvuonna lähetettiin tuottaja-yhdistyksille 9 kiertokirjettä ja lukuisia sähköpostitiedotteita sekä maaseutunuorten kerhoille 5 kiertokirjettä. Kaikkiaan toimistosta lähetettiin vuoden 2013 aikana 2561 liiton kirjelähetystä. Saapuneita kirjeitä oli 631.

**Toiminnanjohtajana** on toiminut **Yrjö Ojaniemi**. Ojaniemen tehtäviin on kuulunut liiton toiminnan yleinen johtaminen johtokunnan alaisuudessa. Samalla hän on toiminut muiden toimihenkilöiden esimiehenä. Toiminnanjohtajan vastuulle ovat kuuluneet liiton yleiset kokoukset sekä johtokunnan ja maitovaliokunnan kokoukset. Erityisalueina ovat olleet maatalouspolitiikka, suhteet sidosryhmiin, liiton talous ja maa- ja ympäristöpolitiikka. Lisäksi hän on osallistunut liiton edustajana mm. erilaisiin työryhmiin ja neuvottelukuntiin sekä erilaisten hankkeiden ohjausryhmiin.

**Kenttäpäällikkö Markku Mäki-Mantilan** tehtävänä oli tuottajayhdistysten järjestötoiminnan suunnittelu ja johto, jäsenasioiden hoito sekä kurssi- ja koulutustoiminta. Kokouksista hänen vastuualueeseensa kuuluivat liha-, vilja- ja maaseutuyrittäjävaliokunnan kokoukset.

**Järjestöagrologi Hanna Helanderin** tehtäväalueena on ollut kuluttajatyö, koulutus- ja tiedotustoiminta, julkaisut, maaseutunuorten toiminta sekä yleinen järjestötyö. Kokouksista hänen vastuualueellaan ovat maaseutunuorten valiokunnan ja kuluttajatyöryhmän kokoukset. Lisäksi hän osallistui liiton edustajana erilaisiin työryhmiin ja hankkeiden ohjausryhmiin.

**Järjestöagrologi Miia Mannilan** tehtäviä ovat olleet sosiaalipolitiikka, maaseutunuorten toiminta ja yleinen järjestötyö. Kokouksista hänen vastuulla ovat sosiaalipolitiikan ja maaseutunuorten valiokunnan kokoukset. Kertomusvuoden alun Mannila oli vanhempainvapaalla 24.8. saakka ja hänen sijaisenaan toimi **Karoliina Streefkerk**.

**Toimistos sihteeri Seija Vierulan** tehtäviin kuuluivat mm. kirjanpito, palkanlaskenta, jäsenrekisterin hoito, monistus ja postitus, arkistointi sekä erilaiset toimiston juoksevat asiat. Lisäksi hän on toiminut kuluttajatyöryhmän sihteerinä.



### 3.4. MUU TOIMINTA

#### Maatilojen sukupolvenvaihdostilaisuudet

Liitto järjesti yhteistyössä ProAgrian, Melan ja Ely-keskuksen kanssa maatilalan sukupolvenvaihdoksia käsitteleviä koulutuksia. Asiantuntijoina olivat Olavi Kuja-Lipasti ProAgriasta, Heikki Mäntykoski Ely-keskuksesta sekä Heikki Mäkirintala Melasta. Tuottajayhdistysten edustajat olivat myös pitämässä tilaisuuksien avauspuheenvuorot. Paikalliset iltatilaisuudet järjestettiin 16.1. Kalliojärvellä Isokyrössä, 22.1. Logistiassa Kauhajoella, 24.1. Huhtamäkisälissä Alavudella, 29.1. Härmän kuntokeskuksessa Kauhavalla ja 31.1. Kivitipussa Lappajärvellä. Alueellinen päivätilaisuus pidettiin Seinäjoen Arenassa 13.2. Tilaisuuden avaajana toimi Timo Kankaanpää, MTK-Etelä-Pohjanmaan johtokunnan jäsen, puheenvuoronsa antoivat myös Heikki Mäntykoski Ely-keskuksesta, Eila Tamminen Melasta, Petri Ollinkoski Etelä-Pohjanmaan vero toimistosta, Unto Kangas ProAgriasta ja psykologi Piia Tulisalo, minkä lisäksi luopujan näkökulmaa toi agronomi ja kunnallisneuvos Matti Antila. Osallistujia SPV -kiertue keräsi yhteensä lähes 300!

#### Veropäivä

Liitto järjesti maakunnallisen veropäivän Seinäjoella Seinäjoki-salissa 29.1.2013. Päivän luennoitsijoina olivat ajankohtaisista maa- ja metsätalouden veroasioista, johtaja, OTK Timo Sipilä MTK:sta ja maatilaverotuksen yhtenäistämisoheista ja muista ajankohtaisista veroasioista veroasiantuntija Petri Ollinkoski E-P:n Vero toimistosta.

#### Sarka-messut

Sarka -messut järjestettiin Seinäjoella 1.-2.2.2013. Liitto oli jälleen mukana omalla osastolla. Osastomme teemana oli kotimainen ruoka ja viljelijäin osuus elintarviketähtämissä. Sarka messujen yhteydessä järjestettiin myös Ooko kunnos -hankkeen päätösesinaari. Seminaarissa juhlapuhujina olivat mm. ministerit Jari Koskinen ja Paula Risikko.

#### Ooko kunnos I ja II – hankkeiden toimintaa

Ooko kunnos -hanke päättyi kesäkuussa 2013 ja sai jatkoa Ooko kunnos II-hankkeen muodossa. Kertomusvuonna hankkeissa toteutettiin muun muassa erilaisia teemailtoja. Sidosryhmille järjestettiin huolen puheeksi ottamisen koulutus helmikuussa ja lokakuussa. 2013 uuden hankkeen myötä käynnistettiin mentoriryhmiä, joissa käsiteltiin konkreettisia jokapäiväisiä maatilalan hyvinvointiin liittyviä kysymyksiä. Maatilayrittäjän määräaikaishuolto -kiertue pysähtyi Etelä-Pohjanmaalla neljän tilaisuuden voimin syksyllä. Puhujina olivat tuttuun tapaan psykologi Pirkko Lahti ja Sirpa Havu Melasta. Marraskuussa käytiin opintomatalla Varsinais-Suomessa ja Satakunnassa. Perinteinen koko perheen virkistyspäivä järjestettiin myös marraskuussa Härmän kuntokeskuksessa.

#### Yhdistysten vuoden Länsi-Suomen alueen starttitilaisuus

Yhdistysten teemavuosi käynnistettiin Keskusliiton järjestämällä neljällä alueellisella aloitustilaisuudella.

Yhdistysten puheenjohtajille ja sihteereille tarkoitettu yhdistysten vuoden Länsi-Suomen alueen käynnistystilaisuus pidettiin Ellivuoressa 7.-8.2.2013. Metsänhoitoyhdistyspuolelta kutsun saivat mhy:n puheenjohtaja ja toiminnanjohtaja. Tilaisuuteen osallistui 42 henkilöä.

#### Yhdistysten vuoden johtokuntien valmennuspäivä

Etelä-Pohjanmaan yhdistysvalmennuspäivä pidettiin maanantaina 18.2. Seinäjoella Kampus-talolla. Koulutuspäivään kutsuttiin MTK-Etelä-Pohjanmaan liiton alueen yhdistysten johtokunnat, MO Länsi-Suomen, sekä MO Rannikon mhy:n hallitusten ja valtuustojen jäsenet. Valmennukseen osallistui 58 henkilöä.



**Yksi yhdistysten vuoden alueellisista yhdistyskoulutuksista pidettiin Kampus-talolla. Härmänmaan yhdistykset pohtivat yhdistysasioita.**

#### Lomituksen ajankohtaispäivä

Vuosi 2013 toi mukanaan myös muutoksia lomituspalvelulakiin. Ajankohtaispäivä kutsui 18.2. koolle yhdistysväkeä sekä lomatoimistojen ja lomittajien edustajia. Puhujana olivat asiantuntija Elina Montonen Melasta, lomittaja Ismo Hoskari Alavudelta, lomatoimenjohtaja Sari Uusimäki Järvi-Pohjanmaan yhteistoiminta-alueelta ja maanviljelijä Saara Marttila Jalasjärveltä. Osallistujia oli 32 henkilöä.

#### Liiton tiedotuslehti

Liitto julkaisi helmi -maaliskuun vaihteessa jäseniloille postitetun tiedotuslehden. Lehden painos oli 9000 kpl. Lehdessä kerrottiin ajankohtaisia asioita liiton toiminnasta. Kirjoituksissa käsiteltiin mm. yhdistysten vuoden asioita, kuntapäätjäasiaa, Farmari -näyttelyitä, maatalouden tukipolitiikan uudistamista sekä maaseutunurorten toimintaa. Lisäksi siinä oli tuottajien omien osuuskuntien ja sidosryhmien sekä muiden yhteistyötahojen tiedotteita ja ilmoituksia.



**Liiton tiedotuslehti ilmestyi jälleen helmi- maaliskuun vaihteessa.**



*Kevään puheenjohtaja- ja sihteeripäivä järjestettiin jälleen Elinkeino-opistolla.*

### **Puheenjohtajien ja sihteerien koulutuspäivä Elinkeino-opistolla**

Kevään perinteinen yhdistysten puheenjohtajien ja sihteerien koulutuspäivä pidettiin Elinkeino-opistolla Seinäjoella keskiviikkona 20. helmikuuta 2013. Tilaisuuteen osallistui 47 henkilöä.

### **Reilut evähät ja parempi mieli -maaseutuseminaari**

Lapuan hiippakunta ja MTK-Etelä-Pohjanmaa järjestivät 12.3. Reilut evähät ja parempi mieli -seminaarin, joka oli suunnattu teollisuuden ja kaupan edustajille, alkutuottajille, seurakuntien työntekijöille ja luottamushenkilöille sekä maaseudun palvelujen tuottajille. Maaseutuseminaari järjestettiin Lapuan Kristillisen opiston tiloissa. Mieltään kohotti tilaisuudessa 38 henkilöä.

Seminaarin tavoitteena oli keskustella elintarviketieteen toimivuudesta, eri toimijoiden yhteistyön merkityksestä ja pohtia seurakunnan läsnäoloa maaseudulla.



*Reilummat evähät tilaisuudessa saatiin akvaariokeskustelun kautta hyvää vuoropuhelua koko ruokaketjun ympärillä.*

### **Yhdistysten vuoden johtokuntakoulutus Lappajärvellä**

Kivitiipussa 14.3. järjestetyssä yhdistysten johtokuntien koulutuspäivässä kouluttajina olivat Anna-Liisa Knuuti, Timo Kankaanpää sekä Hanna Helander. Koulutuksessa käytiin läpi mm. johtokunnan jäsen-

ten tehtäviä ja rooleja sekä yhdistysten edunvalvontatyön malleja ja vaikuttamiskanavia. Tilaisuuteen osallistui 19 henkilöä.

### **Kuluttajavastaavien tapaaminen**

Liiton kuluttajatyöryhmä kutsui tuottajayhdistysten kuluttajavastaavat yhteiseen tapaamiseen lauantaina 6.4.2013 Kauhavalle ravintola Pinkki Alvariin. Tapaamisessa käytiin läpi kuluttaja- ja koulutiedotustyön ajankohtaisia asioita. Vastaavia oli mukana 15.

### **Hyvän mielen lounastilaisuus**

Koko maakunnan viljelijöiden ja viljelijäperheiden hengellinen tilaisuus pidettiin sunnuntaina 7.4. klo 12.00 Koivukaarella Peräseinäjoella. Tilaisuudessa tarjottiin keittolounas ja kahvit. Tämän jälkeen ohjelmassa oli musiikkia, puheita ja mukavaa yhdessäoloa. Mukana oli 51 lounastajaa.



*Hyvän mielen lounas -tilaisuutta vietettiin Peräseinäjoella. Merja Javanainen toivotti kaikki tervetulleiksi.*

### **Mille viljamarkkinoilla on kysyntää -päivä**

Liitto järjesti yhdessä Proagria Etelä-Pohjanmaan Kasvi -hankkeen kanssa Viljamarkkinapäivän maanantaina 8. päivänä huhtikuuta Seinäjoen Arenassa.

Viljapäivän aikana käsiteltiin ajankohtaisia viljan tuotanto- ja markkinanäkymiä. Alustajina oli muun



muassa Max Shulman MTK:sta. Hän puhui kuluvaan satokauden viljamarkkinoista. A-rehun uuden rehutetaan viljanhankinnoista kertoi Taneli Marttila. Lisäksi oli alustuksia öljykasvien markkinanäkymistä ja viljelytekniikasta sekä vientikauran laatuvaatimuksesta.

### **Vuoden 2012 jäsenkampanja**

Liiton johtokunnan päätöksen mukaisesti palkittiin jäsenkampanjassa kahdessa sarjassa viisi parhaiten menestynyttä yhdistystä. Palkintona oli yhdistysten puheenjohtajille ja sihteereille puolisoineen retki Jyväskylään 16.–17.4. yhteistyössä Oookko kunnos-hankkeen kanssa. Vierailukohteina olivat Valtran Suolahden tehdas, Metener Oy:n biokaasulaitos Laukaassa ja Viherlandia Jyväskylässä. Retkikunta yöpyi kylpylässä Laajavuorella. Kilpailussa palkittiin eniten maksettua peltoalaa lisänneet yhdistykset sekä suhteellisesti eniten vastuuhenkilöiden sähköpostiosoitteita lisänneet yhdistykset. Lisäksi huomiointiin yhdistykset joilla suhteessa eniten sähköpostiosoitteita.

### **Laitumelle lasku -tilaisuus**

Nurmossa Ylisen tilalla järjestettiin 21.5. Laitumelle lasku -tilaisuus. Valio/MaitoSuomi järjesti tilaisuuden yhdessä MTK:n ja ProAgrian kanssa. Tapahtumassa vieraili useita satoja oppilasryhmiä sekä muita asiasta kiinnostuneita.



**Laitumelle lasku -tilaisuus keräsi runsaasti yleisöä Nurmtoon. Jari Saarikoski jakoi vierailijoille MTK:n materiaalia.**

### **Sosiaalivastaavien virkistyspäivä 5. kesäkuuta**

Liitto järjesti yhdistysten sosiaalivastaaville virkistyspäivän keskiviikkona 5. kesäkuuta Seinäjoella. Päivän pääteemana oli kokoontua miettimään yhdessä sosiaalivastaavan toimenkuvaa ja sen mahdollisuuksia.



**Ajatukset lähtivät sosiaalivastaavien tapaamisessa hyvin liikkeelle raittiissa ulkoilmassa.**

sia. Mukavana lisänä ulkoiltiin Joupiskan lenkki- maastoissa, syötiin hyvin ja kuultiin asiantuntijapuheenvuorot Melasta ja Keskusliitosta.



### **Järjestöagrologi Hanna Helander harjoittelujaksolla Brysselissä**

Kesä- heinäkuussa liiton järjestöagrologi Hanna Helander oli viiden viikon harjoittelujaksolla MTK:n Brysselin toimistossa. Harjoittelujakson aikana hän tutustui MTK:n Brysselin toimiston toimintaan ja pääsi näkemään miten siellä vaikutetaan EU:n maatalouspolitiikkaan. MTK:n toimistossa toimivien lisäksi hän tutustui lukuisiin suomalaisiin vaikuttajiin erilaisissa EU:n elimissä. Harjoittelujakson aikana tuli tutuksi Euroopan viljelijöiden kattojärjestön Copia-Cogecan toiminta, jossa on jäsenjärjestöjä EU:n kaikista jäsenmaista. Lisäksi hän pääsi seuraamaan muun muassa EU:n parlamentin ja erityisesti sen maatalousvaliokunnan toimintaa.

### **Pohjoismaiden neuvoston ympäristö- ja luonnonvaravaliokunta vierailulla Ville ja Laura Huhtalan tilalla Ylihärmässä 26. kesäkuuta**

Pohjoismaiden neuvoston ympäristö- ja luonnonvaravaliokunta piti kesäkokouksensa Pohjanmaan ja Etelä-Pohjanmaan seudulla, ja yhtenä vierailukohteena tutustuttiin Huhtalan tilaan. Liiton puheenpuoron piti puheenjohtaja Johanna Kankaanpää.

### **Farmari -näyttelyt**

Tänä kesänä Farmari -maatalousnäyttelyt järjestettiin 3.–6.7. Seinäjoella. MTK:lla oli messuilla oma



**Lauri Pakka toimii tarkkaavaisena virallisena valvojana Johanna Kankaanpään nostaessa kilpailun voittajakuponkia.**





osasto. Osastolle koottiin nurkkaus, jossa oli mahdollisuus keskustella eri asiantuntijoiden kanssa ja osallistua kilpailuun.

Farmarin yhteydessä maaseutunuorille järjestettiin perjantaina 5.6. klo 18–20 yhteistapaaminen. Tapaaminen järjestettiin Mallaskosken Panimoravintolassa. Maaseutunuorten kanssa menossa mukana oli myös valtuuskunnan uusi puheenjohtaja Tommi Lunttila.

### **MTK:n työhyvinvointipäivät Tampereella 8.–9.8.**

MTK:n järjestämät työhyvinvointipäivät järjestettiin Tampereella Varalan urheiluopiston maisemissa. Puheenvuoron pitivät Ooko kunnos –hankkeen projektipäällikkö Elina Sepponen ja liitosta järjestöagrologi Karoliina Streefkerk.

### **Risikon ja Sankelon tapaaminen 9.9.**

Liiton puheenjohtaja, toiminnanjohtaja ja maitovaltiokunnan puheenjohtaja evästivät ministeri Paula Risikko ja kansanedustaja Janne Sankelo CAP –uudistuksen ja kansallisten tukien valmistelusta.

### **Toimihenkilöpäivät Seinäjoella**

Liitto järjesti MTK-liittojen sekä keskusliiton toimihenkilöpäivät 26.–27.9. Seinäjoella. Ensimmäisen päivän ohjelmassa oli ajankohtaisia järjestöasioita,



**Seinäjoella järjestettävillä toimihenkilöpäivillä vierailtiin myös Sikana Oy:n tilalla.**



**Hiki virtasi yhdistysten välisessä sählyturnauksessa. Käynnissä Kortesjärven ja Nurmon välinen peli.**

minkä jälkeen urheiltiin ja virkistyttiin PLU:n johdolla Törnävänsaaren maastossa. Toisena päivänä vierailtiin Sikana Oy:ssä Ilmajoella, Altialla Koskenkorvalla sekä Nurmon Atrian tehtaalla. Osallistujia oli 74.

### **Mty:n puheenjohtajien ja sihteerien koulutuspäivä**

Syksyn perinteinen yhdistysten puheenjohtajien ja sihteerien koulutuspäivä pidettiin keskiviikkona 9.10.2013 Elinkeinotalolla Seinäjoella. Ajankohtaisia teemoja oli saapunut kuulemaan 44 osallistujaa.

### **MTK:n Uudet Tuulet -risteily Tallinnaan 7.–8.11.**

Marraskuussa seilattiin jälleen MTK:n järjestöristeilyllä. Tallinnassa pidetyssä seminaarissa kuultiin yhteistyökumppaneiden puheenvuoroja sekä käytiin keskustelua ajankohtaisista maatalous- ja järjestöasioista. Ensimmäisen päivän illan upean iltajuhlan juonsi Maria Sid. Risteilylle osallistui muutamia eteläpohjalaisia tuottajia sekä liiton väki.

### **Yhdistysten välinen sählyturnaus 30.11.**

Yhdistysten vuoden loppupuolella järjestettiin yhdistysten välinen sählyturnaus Nurmohallilla. Turnauksen voitti Nurmon yhdistys, toisena Ilmajoki ja kolmantena Kortesjärvi. Toimiston urhoollinen joukkue putosi juuri ja juuri palkintosijoilta, ollen neljäs.

### **Yhdistysvalmennuksia**

Loppuvuodesta järjestettiin yhdistysvalmennuksia johtokuntatyöskentelyn tueksi kattavasti ympäri maakuntaa. Yhteensä tilaisuuksia pidettiin kuusi marras/joulukuun aikana. Pääpaino koulutuksissa oli järjestötyössä. Yhteensä koulutukset keräsivät 65 osallistujaa.

### **Jäsenmääristä**

Liiton alueen jäsenyhdistysten maksaneiden jäsenten määrä oli vuonna 2013 7.1.2014 suoritettuna tarkastelun mukaan 18326 jäsentä (-396 jäsentä). Jäsenmaksunsa maksaneita jäsentiloja oli 7055 (-176 tilaa).

### 3.5. JÄRJESTÖTYÖ 2013

#### MAATALOUSTUOTTAJAYHDISTYSTEN TOIMINTA

##### Yhdistysten vuosi

Vuosi 2013 oli järjestössä yhdistysten vuosi, jonka tarkoituksena oli luoda uutta nostetta yhdistysten toimintaan. Alueen yhdistykset osallistuivat järjestettyihin yhdistysten vuoden johtokuntakoulutuksiin. Vuosi aloitettiin järjestämällä keväällä yksi yhteinen koulutustilaisuus, ja jatkamalla syksyllä seutukunnittain johtokuntien koulutuksilla. Yhteensä noin 120 yhdistystoimijaa osallistui vuoden aikana koulutuksiin. Yhdistysten vuosi aktivoi monia yhdistyksiä oman toimintansa johdonmukaiseen kehittämiseen, ja erityisesti yhdistyksen toiminnan tunnetuksi tekeminen jäsenille sai huomiota.

Yksi yhdistysten vuoden teemoista oli kohdata jokainen jäsen henkilökohtaisesti. Osassa yhdistyksiä lähestyminen toteutettiin jäsenkirjeellä, ja muutamat yhdistykset muistivat jäsentilojaan joulukortilla tai muilla tavoilla. Yhdistykset toteuttivat myös perinteiseen tapaan kokouksia ja koulutustilaisuuksia, juhlia sekä virkistyspäiviä jäsenilleen. Etelä-Pohjanmaalla toteutettiin muun muassa Farmi-pyöräily ja yhdistystanssit. Erilaisten hyvinvointitapahtumien järjestämiseen kannustimeksi tarkoitettua MTK-Säätiön hyvinvointitukea haettiin myös ahkerasti – ja rahoitusta saatiinkin useaan yhdistykseen.

Kuntavaikuttamiseen saatiin puhtia kun yhdistykset veivät terveisensä kuntien päättäjille jakamalla alkuvuodesta kuntapäätäjän oppaat valtuutetuille ja vir-



**Yhdistysten vuoden merkeissä yhdistykset jakoivat kunnanvaltuustojen jäsenille ja virkamiehille kuntapäätäjäoppaita.**

kamiehille sekä viemällä loppuvuodesta tilastotietoa maatalouden rahavirroista.

Lisäksi yhdistykset toteuttivat myös perinteiseen tapaan kokouksia ja koulutustilaisuuksia, juhlia sekä virkistyspäiviä jäsenilleen.

##### Yhdistysten kevät- ja syyskokoukset

Yhdistysten kokouksissa on ollut eri tahojen puheenvuoroja sekä liiton toimihenkilöt ovat alustaneet ajankohtaisista maatalouspoliittisista ja järjestöasioista. Alustusten aiheita kertomusvuonna ovat olleet muun muassa EU:n maatalouspolitiikan uudistus, kuluttajatyö, MTK:n järjestöuudistus ja paikallinen vaikuttaminen.

##### Yhdistysten vuosipäivät

Kertomusvuonna pyöreitä juhlivat Alajärven, Korttesjärven ja Jurvan yhdistykset. MTK-Korttesjärvi juhlisti 80-vuotista taivaltaan 22.3., 90-vuotias MTK-Jurva juhli 7.4. ja MTK-Alajärvi järjesti 75-vuotiselle yhdistykselleen juhlat 2.7. Alajärven juhlien yhteydessä oli yhdistyksen historiikin julkaisemistilaisuus. Paikalla juhlassa oli myös MTK:n puheenjohtaja Juha Marttila.

##### Kylvöjen siunaukset, sadonkorjuun kiitosjuhlat ja kirkkopyhät

Kylvöjen siunauksia, sadonkorjuun kiitosjuhlia ja kirkkopyhiä on pidetty useiden tuottajayhdistyksen toimesta joko yksin tai yhteistyössä muiden kanssa.

##### Laskettelu-, ulkoilu ja muut seutukunnalliset tapahtumat

Tuottajayhdistykset ovat järjestäneet yhteistyössä muun muassa laskettelu- ja koko perheen virkistyspäiviä.

##### Tuki- ja maatalousverokoulutukset

Tuottajayhdistykset ovat järjestäneet tuki- ja maatalousverokoulutuksia jäsenilleen.

##### Uusien yrittäjien huomioiminen

Useat yhdistykset huomioivat uusia yrittäjiä muistamalla heitä lahjalla kokouksien yhteydessä. Myös koulusta valmistuneita on muistettu stipendein useissa yhdistyksissä.

##### Lomituspalaverit

Liiton alueella viiden lomitusalueen yhteistyöryhmistä toimi aktiivisesti neljä, jotka kokoontuivat 1-4 kertaa. Yhdistyksistä edustajiksi valitut ovat osallistuneet kokouksiin.

##### Avoimet ovet maatilalla -tapahtumat

Yhdistykset järjestivät kertomusvuonna useita maatilapäiviä päiväkotien sekä ala- ja yläkoulujen välelle. Myös kaikille kuluttajille suunnattuja avoimien ovien päiviä järjestettiin.

##### Jäsenkampanja

Tuottajayhdistyksissä jatkettiin jäsenhankintakampanjaa, jonka tarkoituksena on hankkia uusia jäseniä, tarkentaa jäsentietoja ja saada kaikki puuttuvat sähköpostiosoitteet ja henkilötunnukset rekisteriin.





Jäsenkampanjassa on pyritty saamaan myös kaikki jäsentilojen yli 15-vuotiaat perheenjäsenet jäseniksi. Lisäksi tavoitteena on saada jäsenten pelto- ja metsäpinta-alat entistä tarkemmin rekisteriin. Kampanjan yhtenä tavoitteena on lisätä yhdistysten jäsenmaksukertymää ja parantaa näin yhdistysten taloutta.

### **Piirimieskokoukset**

Yhdistykset ovat järjestäneet piirimieskokouksia ja -iltoja, joissa on käsitelty ajankohtaisia asioita. Liiton toimihenkilöt ovat olleet mukana näissä tilaisuuksissa.

### **Seutukunnalliset yhteistyö- ja aluepalaverit**

Yhdistykset järjestivät seutukunnittain mm. aluekokouksia ja muita yhteispalavereita. Aluekokouksissa pohjustettiin luottamushenkilövalintoja ja käsiteltiin seutukuntien yhteistoimintaa ja seutukunnallisten tilaisuuksien järjestämiseen liittyviä asioita. Yhdistykset järjestivät useita yhteisiä seutukunnallisia retkiä, koulutustapahtumia ja viihteellisiä tilaisuuksia.

### **Messut ja näyttelyt**

Yhdistykset ovat olleet näkyvillä paikallisilla markkinoilla ja messutapahtumissa. Omilla kojuilla on jaettua tietoa kotimaisesta ruoasta ja maaseudun elinkeinoista.



## **MAASEUTUNUORTEN TOIMINTA 2013**

### **Saunailta IMO:n opiskelijoille 23.1.**

IMO:n toisen vuoden agrologiopiskelijoille järjestettiin saunailta Ilmajoen Nuijaladossa. Iltaa emännöivät järjestöagrologit Hanna Helander ja Karoliina Streefkerk ja isäntinä ja saunottajina toimivat maaseutunuoret Janne Autio, Toni Harju, Antti Yli-Hynnilä, Jukka Kiviniemi ja Arto Kivenmäki. Illan aikana esiteltiin MTK:n ja maaseutunuorten toimintaa. Iltaan osallistui 47 henkilöä.



*Ilmajoen agrologiopiskelijat saivat kuulla MTK -sanomaa yhteisen illanvieton merkeissä.*

### **Maaseutunuorten vaikuttajavalmennus**

MTK:n valtakunnallinen maaseutunuorten vaikuttajavalmennus pyörähti käyntiin toista kertaa. Kurssi kaksi viimeistä osaa järjestettiin vuoden 2013 puolella, 31.1.–1.2. ja 10.–13.4. Kurssille osallistui yhteensä 6 eteläpohjalaista.

### **Ministeri Koskisen tapaaminen 1.2.**

Maaseutunuorten valiokunta kutsui maa- ja metsätalousministeri Jari Koskisen vieraakseen Sarka-messujen yhteydessä. Keskustelua herättivät mm. valtion budjettineuvottelut, byrokratia ja päivittäistavarakaupan valta-asema.

### **Etelä-Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan ja Pohjanmaan maaseutunuorten yhteistapaaminen 22.–23.3.**

Pohjalaiset maaseutunuoret kokoontuivat yhteisen asian äärelle maaliskuussa. Osallistujia kaksipäiväisellä tapaamisella oli lähes 70! Ensimmäisen päivän ohjelmassa oli vierailu Härmässä Pellon Pajalla ja Maaseudun Koneella, minkä jälkeen iltapäiväkahvit nautittiin Agrimarketissa Seinäjoella. Päivän päätti vierailu Lauri Hantulan tilalla Seinäjoella. Ilta jatkui saunomisen ja illanvieton merkeissä Seinäjoella. Toisena päivänä ideoitiin nuorten toimintaa MTK:ssa sekä osallistuttiin eLivingLab-hankkeen ”traktoriralliin” Rytmikorjaamolla.



*Etelä-Pohjanmaalla järjestettiin jälleen ÖSP:n, K-P:n ja E-P:n nuorten yhteinen tapaaminen.*

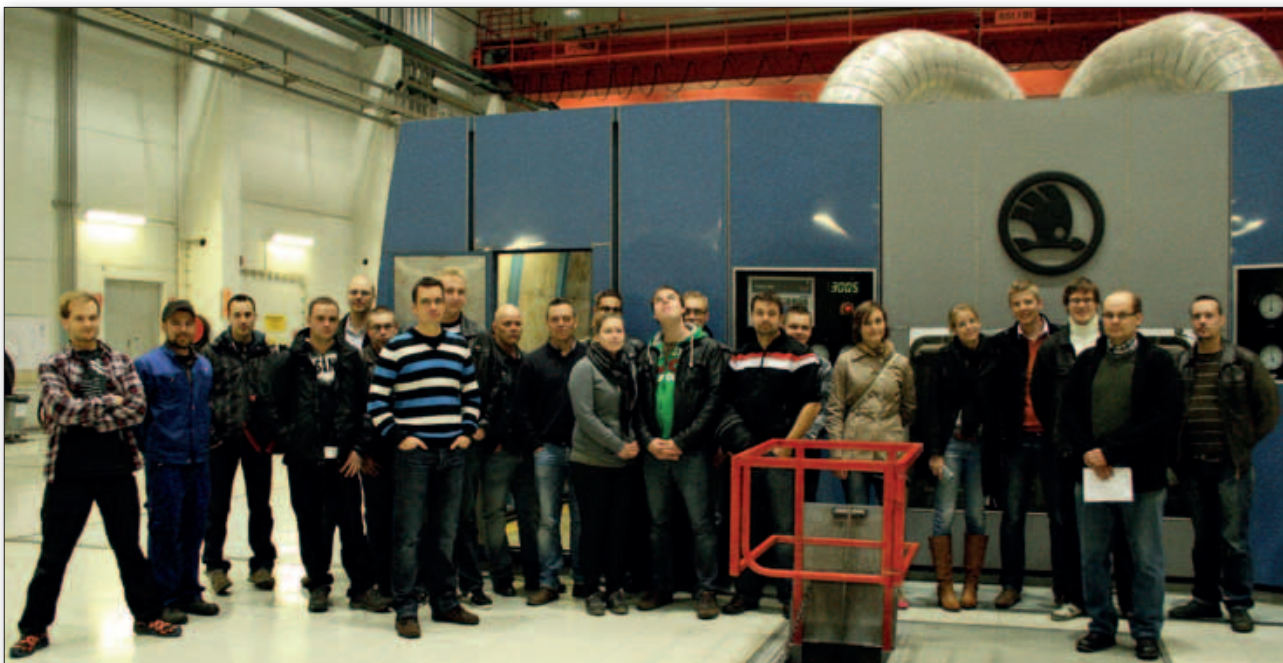
### **Agrologiopiskelijoiden Nuijaturnauksessa mainostettiin MTK:n nuorten toimintaa 13.4.**

Perinteisessä Nuijaturnauksessa maaseutunuorten toimintaa oli markkinoimassa liiton järjestöagrologi Karoliina Streefkerk. Kojulla keskusteltiin nuorten toiminnasta sekä osallistuttiin arvontaan, jossa palkintona oli kotimaiset Ralli-Reinot.

### **Maaseutunuoret Mallaskoskella 5.7.**

Lähes 80-henkinen maaseutunuorten porukka koontui Farmari-perjantaina Seinäjoen Mallaskoskelle kesäilttaa viettämään. Ilta sujui vapaamuotoisesti uusien ja vanhojen tuttavuuksien kanssa jutustellen, grillaten ja virvoitusjuomia siemäillen.





**Maaseutunuoret pääsivät tutustumaan koko Sevon toimintaan ja tuotantotiloihin.**

Paikalle saapuivat myös MTK:n valtuuskunnan puheenjohtaja Tommi Lunttila, ympäristöjohtaja Liisa Pietola ja keskusliiton maaseutunuorten valiokunnan jäseniä.

#### **Kummitilataapaaminen Rytmikorjaamolla 7.8.**

Kesän kummitilataapaamiseen osallistuivat kansanedustajat Janne Sankelo ja Mikko Savola. Maaseutunuorista paikalla oli Janne Autio, Mari ja Jussi Kangas, Timo Kankaanpää, Jaakko Karhu, Petter Sandelin ja Antti Yli-Hynnä sekä järjestöagrologit Hanna Helander ja Karoliina Streefkerk. Yhteisen päivällisen ääressä keskusteltiin yleisesti maatalouspolitiikasta, 141-tuen kohtalosta, valtion budjetista ja nitraattidirektiivistä.

#### **Maaseutunuorten ilta Sevolla 1.11.**

Maaseutunuorten iltaa vietettiin syksyllä Seinäjoen Voimalaitoksella. Illan alustukset pitivät voimalaitospäällikkö Pasi Salo ja EPV Bioturpeen toimitusjohtaja Timo Orava. Tämän jälkeen voimalaitoksen

vuoromestari Lauri Helander perehdytti osallistujat voimalaitoksen saloihin tehdaskierroksella. Kierroksen päätteeksi syötiin pizzaa ja saunottiin. Iltaan osallistujat äänestivät keskuudestaan maaseutunuorten edustajan MTK-Etelä-Pohjanmaan johtokuntaan. Kisaan asettuivat Janne Autio Korttesjärven yhdistyksestä ja Päivi Kasari Jalasjärven yhdistyksestä. Äänestyksellä johtokuntaan valittiin Janne Autio. Iltaan osallistui 26 nuorta.

#### **Syysparlamentti Kokkolassa 14.–16.11.**

Keski-Pohjanmaan isännöimä syysparlamentti järjestettiin Kokkolassa ja lähiseudulla. Parlamentin teemana oli ”poika, joka kyntää isäänsä paremmin”. Päivän asiantuntijapuheenvuorot pistivät osallistujat miettimään mm. viljelijän mahdollisuuksia vaikuttaa markkinoihin. Etelä-Pohjanmaalta parlamenttiin osallistuivat maaseutunuoret Janne Autio, Jussi Kangas, Anni Petman ja Antti Yli-Hynnä sekä järjestöagrologit Hanna Helander ja Karoliina Streefkerk.

#### **Piispan tapaaminen 20.12.**

Maaseutunuorten joulutervehdys vietiin Lapuan piispalle Simo Peuralle joulukuun 20. päivänä. Tilaisuuteen osallistuivat piispa Simo Peura ja hänen vaimonsa Anni. Tapaamiseen osallistuivat maaseutunuorten valiokunnasta Jussi Kangas ja Antti Yli-Hynnä sekä valiokunnan sihteeri Hanna Helander, Miia Mannila ja Karoliina Streefkerk. Maaseutunuorten valiokunta muisti piispaa ja hänen puolisoaan kotimaisella joulukuusella.

#### **Joulutulet 20.12.**

Joulutulia poltettiin koko maassa 20.12. kello 18.00 alkaen. Etelä-Pohjanmaalla joulutulet syttyivät 11 paikassa, toivottaen hyvää ja rauhallista joulua ja muistuttaen kotimaisen ruoan tärkeydestä.



**Kuvassa kummitilalliset ja kansanedustajat Rytmikorjaamolla.**



## TARKKAILUTOIMINTA

### Teurastamotarkkailu

Itikan hallintoneuvoston päätöksen mukaan vuonna 2013 tarkkailuvuorossa oli Atrian Oy:n teurastamoilla Nurmossa ja Kauhajoella MTK-Etelä-Pohjanmaan, MTK-Keski-Suomen ja MTK-Satakunnan liittojen tai tuottajayhdistyksien valitsevat tarkkailijat.

Tarkkailu on edelleen järjestetty siten, että maataloustuottajain yhdistykset tai liitot ovat kukin vuorollaan määrätyn kuukauden aikana valinneet kaksi henkilöä suorittamaan tämän tehtävän. Tarkkailu on toimitettu ajankohdasta teurastamoille ilmoittamatta.

Tarkkailijoille on varattu tilaisuus seurata teuraseläinten punnitusta, luokitusta, käsittelyä ja teurastamon toimintaa kokonaisuudessaan. Tarkkailijat ovat vuorollaan laatineet havainnoistaan pöytäkirjan. Tarkkailijoilla ei ole ollut teurastamotoiminnasta huomauttamista. He ovat pitäneet teurastamotoimintaa asiallisena ja hyväksyttävänä.

### Sokerijuurikkaan vastaanoton tarkkailu

Tarkkailukäynti suoritettiin Sucros Oy:n Säskylän tehtailla. Tehtaan toiminta todettiin tarkkailussa asialliseksi ja hyväksyttäväksi.



## KURSSIT JA KOULUTUS

### Maaseutunuorten Vaikuttajavalmennus (Helsinki)

Kirsi Lehtomäki, Soini  
Jukka Soidinmäki, Soini  
Antti Yli-Hynnälä, Kuortane  
Jaakko Isomäki, Kauhava (Kortesjärvi)  
Veli-Pekka Aila, Seinäjoki (Ylistaro)  
Hanna Helander, liitto



*Maaseutunuorten vaikuttajavalmennuksessa oli mukana kuusi eteläpohjalaista. Kuvassa koko ryhmä parlamentin aulassa.*

## PELLERVO-INSTITUUTTI

Kertomusvuoden aikana ovat seuraavat henkilöt olleet Pellervo-Instituutin kursseilla.

### Veropäivät

Sinikka Kiikka, Ilmajoki  
Mikko Kuusisto, Ilmajoki  
Maria Saranpää, Ilmajoki  
Paavo Reuhkala, Ilmajoki  
Tea Santtila, Ilmajoki  
Köpi Saari, Lapua  
Rauno Annala, Jalasjärvi  
Päivi Takala, Jalasjärvi  
Mari Kalliomäki, Jalasjärvi  
Anneli Mäntykoski, Alavus  
Hannes Valkama, Alavus  
Hannu Uitto, Laihia  
Ulla Alanen, Isokyrö  
Heino Mäkynen, Kurikka

### PI-Viljaforum 2013

Harri Takala, Kauhava (Ylihärmä)  
Esa Similä, Laihia  
Johanna Kankaanpää, Ähtäri  
Jussi Kangas, Lapua  
Seppo Kivijärvi, Evijärvi  
Hanna Helander, liitto

### PI-Lihaforum 2013

Johanna Kankaanpää, Ähtäri

### PI-Maitoforum 2013

Johanna Kankaanpää, Ähtäri



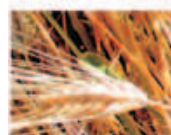


## METSÄASIAANTUNTIJAT PALVELUKSESSASI

Puukaupan lisäksi saat meiltä kilpailukykyisesti metsänhoidon työt ja materiaalit sekä metsärahan sijoitusvaihtoehdot. Kysy lisää metsäasiantuntijaltasi. Löydät omasi osoitteesta [www.metsagroup.fi](http://www.metsagroup.fi) → yhteystiedot.



METSÄ GROUP. METSÄOMAIUUDESI HOITAJA.



**eepee**  
**AGRI MARKET**

**ON  
MAAKUNNAN  
JOHTAVA  
MAATALOUS-  
KAUPPA  
JA KOKO  
PERHEEN  
EDULLINEN  
OSTOS-  
PAIKKA**

**Meidän  
Munakunta**



Munakunta, puh. (02) 214 420, fax (02) 214 4222  
PL 6, 20761 PIISPANRISTI  
[www.kultamuna.fi](http://www.kultamuna.fi)



**Laatumaitoa  
Valiotuotteisiin**

**Valio**  
Osuuskunta  
**MAITOSUOMI**





### 3.6. LIITON TALOUS

#### MAATALOUSTUOTTAJAIN E-P:N LIITTO TILINPÄÄTÖS 31.12.2013

<b>TULOSLASKELMA</b>	<b>1.1.-31.12.2013</b>		<b>1.1.-31.12.2012</b>	
<b>VAR SINAINEN TOIMINTA</b>				
<b>TUOTOT</b>				
<b>KOULUTUS- JA VALISTUSTOIMINTA</b>				
Opisto- ja tarviketuotot	16 942,16		20 241,51	
MSL suoritukset	1 382,70		673,95	
Muut koulutustuotot	0,00		0,00	
Riskienhallintayhteistyö	11 502,00		11 676,00	
Vuosikertomusilmoitustuotot	1 350,00		2 645,00	
Muut ilmoitustuotot	7 100,00		8 506,40	
Melan kulukorvaus	1 560,00		1 560,00	
Muut varsinaisen toiminnan tuotot	13 731,84	53 568,70	363,85	45 666,71
<b>KULUT</b>				
<b>PALKAT JA PALKKIOT</b>				
Toimihenkilöiden palkat	216 411,10		226 919,02	
Lomapalkkavelan muutos	-3 189,00		3 109,00	
Luottamushenkilöiden palkkiot	41 740,00		42 310,00	
Muut palkat ja palkkiot	<u>0,00</u>	254 962,10	<u>100,00</u>	272 438,02
<b>SOSIAALIKULUT</b>				
Sotu, toimihenkilöt	4 467,71		4 950,20	
Sotu, luottamushenkilöt	0,00		0,00	
Sotu, muut	0,00		0,00	
Tapaturma- työttömyys- ja ryhmäh.vak.	4 873,33		4 780,36	
Eläkesäätösiirto	39 664,35		43 477,97	
Eläkesäätövaraus	0,00		0,00	
Työpaikkaruokailu	5 366,89		5 067,73	
Työterveyshuolto	775,00		1 069,00	
Muut henkilöstösivukulut	<u>1 867,55</u>	57 014,83	<u>952,29</u>	60 297,55
<b>POISTOT</b>				
Poistot koneista ja kalustosta	1 090,10	1 090,10	784,47	784,47
<b>VUOKRAT</b>				
Yhtiövastikkeet	17 323,40		14 964,40	14 964,40
Muut vuokrat	243,48	17 566,88	0,00	
<b>KOULUTUS- JA KURSSITOIMINTA</b>				
Opisto- ja tarvikukulut	30 002,66		32 727,62	
Toimihenkilöiden koulutus	2 306,90		5 032,49	
Luottamushenkilöiden koulutus	7 972,13		7 598,88	
Muu kurssitoiminta	<u>961,74</u>	41 243,43	<u>1 215,26</u>	46 574,25
<b>MATKAKULUT</b>				
Matkakulut, toimihenkilöt	22 654,30		27 626,57	
Matkakulut, luottamushenkilöt	25 572,21		31 211,26	
Matkakulut, muut	<u>0,00</u>	48 226,51	<u>206,02</u>	59 043,85
<b>KOKOUKSET</b>				
Yleiset kokoukset	3 991,15		4 416,59	
Muut kokoukset ja tilaisuudet	<u>1 648,94</u>	5 640,09	<u>4 856,66</u>	9 273,25
<b>PAINATUSKULUT</b>				
Vuosikertomus	4 922,80		4 612,50	
Muut painatukset	<u>7 009,85</u>	11 932,65	<u>5 599,25</u>	10 211,75
<b>JOHTOKUNTA, VALIOKUNNAT</b>				
Johto- ja valiokunnat		3 683,76		5 166,87



TOIMISTOKULUT				
Postikulut	7 666,45		8 317,97	
Puhelinkulut	1 255,04		917,78	
Matkapuhelinkulut	1 941,30		1 865,79	
ATK-Kulut	9 268,82		8 792,22	
Toimistotarvikkeet	1 510,96		1 386,38	
Kirjanpito/palkanlaskenta	1 240,00		615,00	
Ammattikirjallisuus ja lehdet	2 450,05		2 381,05	
Viestilehti ja Maaseudun Tulevaisuus	1 162,50		1 237,50	
Leasing-vuokrat	3 126,00		2 279,21	
Muut toimistokulut	1 366,36	30 987,48	1 154,82	28 947,72
HUONEISTOKULUT				
Muut huoneistokulut/Siivous		2 788,55		2 766,00
SUHDETOIMINTA				
Merkkipäivät ja muut lahjat	0,00		369,09	
Muut tilaisuudet ja suhdetoiminta	<u>9 406,00</u>	9 406,00	<u>12 092,82</u>	12 461,91
JÄSENMAKSUT				
Jäsenmaksut MTK:lle	296 083,00		287 416,00	
Muut jäsenmaksut	<u>17,00</u>	296 100,00	<u>34,00</u>	287 450,00
VAKUUTUKSET				
Vakuutukset		727,86		671,23
Muut vakuutukset		172,74		247,77
MUUT VARSINAISEN TOIM.KULUT				
Järjestötapahumat	11455,25		18987,58	
Luottamushenkilöretket	1333,9		1750,54	
Muut varsinaisen toiminnan kulut	<u>16892,04</u>	29681,19	<u>15053,68</u>	35791,80
KULUT		811 224,17		847 090,84
TUOTTO/KULUJÄÄMÄ		-757 655,47		-801 424,13
<b>VARAINHANKINTA</b>				
<b>T U O T O T</b>				
JÄSEN- JA KANNATUSMAKSUT				
Jäsenmaksut yhdistyksiltä	672 948,00		653 348,00	
Jäsenmaksut yhteisöiltä	<u>57 733,37</u>	730 681,37	<u>55 578,67</u>	708 926,67
<b>SIJOITUS- JA RAHOITUSTOIMINTA</b>				
<b>T U O T O T</b>				
Vuokratuotot	116 265,11		113 410,98	
Osinkotuotot	48 142,17		55 744,61	
Korkotuotot	50 040,14		75 579,11	
Muut sijoitusten tuotot	<u>0,00</u>	214 447,42	<u>21 415,90</u>	266 150,60
<b>K U L U T</b>				
Yhtiövastikkeet	55 532,64		46 063,49	
Korko- ja lainakulut	13 042,95		23 101,46	
Muut sijoituskulut	<u>430,00</u>	69 005,59	<u>929,11</u>	70 094,06
SIJOITUSTOIMINTA/TUOTTO/ KULUJÄÄMÄ		145 441,83		196 056,54
<b>TILIKAUDEN TULOS</b>		118 467,73		103 559,08
SIIRROT RAHASTOON				
Tukirahastosiirto	59 000,00		50 000,00	
Käyttörahasiirto	59 000,00		50 000,00	
Perusrahasiirto	<u>0,00</u>	118 000,00	<u>0,00</u>	100 000,00
<b>YLI- / ALIJÄÄMÄ</b>		467,73		3 559,08

**TASE****1.1. - 31.12.2013****TASE 1.1. - 31.12.2012****VASTAAVAA****KÄYTTÖOMAISUUS**

Kalusto 1.1.2013	2 353,39		3 028,86	
Lisäys	2 007,00		109,00	
Poisto	<u>-1 090,10</u>	3 270,29	<u>-784,47</u>	2 353,39
Osakkeet ja osuudet		679 028,68		679 028,68
Arvopaperit		1 126 052,46		1 126 052,46
LAINASAAMISET				
Liittotili		2 773 876,53		2 644 095,56

**RAHOITUSOMAISUUS**

Myyntisaamiset	192,30		303,67	
Lainasaamiset	0,00		0,00	
Jäsenmaksusaamiset	4 704,00		0,00	
Muut saamiset	0,00		0,00	
Siirtosaamiset	5 291,66		553,99	
Rahat ja pankkisaamiset	<u>121 018,70</u>	131 206,66	<u>123 397,92</u>	124 255,58

**VASTAAVAA**4 713 434,624 575 785,67**VASTATTAVAA****OMA PÄÄOMA**

Tukirahasto	1 699 177,26		1 640 177,26	
Perusrahasto	117 573,24		117 573,24	
Käyttörahaso	1 871 667,98		1 809 108,90	
Tilikauden ylijäämä	<u>467,73</u>	3 688 886,21	<u>3 559,08</u>	3 570 418,48

**VIERAS PÄÄOMA, lyhytaikainen**

Saadut ennakot	0,00		0,00	
Ostovelat	3 486,21		3 793,72	
Ennakonpidätysvelka	17 139,06		17 218,08	
Sotu-velka	381,58		459,99	
Lomapalkkavelka	38 006,41		41 195,41	
Työttömyysvak.maksuvelka	842,65		869,35	
Lyhytaikaiset velat	962 185,30		936 642,35	
Muut siirtovelat	<u>2 507,20</u>	1 024 548,41	<u>5 188,29</u>	1 005 367,19

**VASTATTAVAA**4 713 434,624 575 785,67



## TILINTARKASTUSKERTOMUS

### Maataloustuottajain Etelä-Pohjanmaan Liitto MTK – Etelä-Pohjanmaa r.y:n jäsenille

Olemme tilintarkastaneet Maataloustuottajain Etelä-Pohjanmaan Liitto MTK – Etelä-Pohjanmaa r.y:n kirjanpidon, tilinpäätöksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1.–31.12.2013. Tilinpäätös sisältää taseen, tuloslaskelman ja liitetiedot.

#### Johtokunnan vastuu

Johtokunta vastaa tilinpäätöksen laatimisesta ja siitä, että se antaa oikeat ja riittävät tiedot Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti. Johtokunnan on huolehdittava siitä, että yhdistyksen kirjanpito on lainmukainen ja varainhoito on luotettavalla tavalla järjestetty.

#### Tilintarkastajan velvollisuudet

Velvollisuutenamme on antaa suorittamamme tilintarkastuksen perusteella lausunto tilinpäätöksestä. Tilintarkastuslaki edellyttää, että noudatamme ammattieettisiä periaatteita. Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvä tilintarkastuspa edellyttää, että suunnittelemme ja suoritamme tilintarkastuksen hankkiaksemme kohtuullisen varmuuden siitä, onko tilinpäätöksessä olennaista virheellisyttä, ja siitä, ovatko johtokunnan jäsenet syyllistyneet tekoon tai laiminlyöntiin, josta saattaa seurata vahingonkorvausvelvollisuus yhdistystä kohtaan, taikka rikkoneet yhdistyslakia tai yhdistyksen sääntöjä.

Tilintarkastukseen kuuluu toimenpiteitä tilintarkastusevidenssin hankkimiseksi tilinpäätökseen sisällyvistä luvuista ja niissä esitettävistä muista tiedoista. Toimenpiteiden valinta perustuu tilintarkastajan harkintaan, johon kuuluu väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvan olennaisen virheellisyyden riskien arvioiminen. Näitä riskejä arvioidessaan tilintarkastaja ottaa huomioon sisäisen valvonnan, joka on yhdistyksessä merkityksellistä oikeat ja riittävät tiedot antavan tilinpäätöksen ja laatimisen kannalta. Tilintarkastaja arvioi sisäistä valvontaa pystyäkseen suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta ei siinä tarkoituksessa, että hän antaisi lausunnon yhdistyksen sisäisen valvonnan tehokkuudesta. Tilintarkastukseen kuuluu myös sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuuden, toimivan johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden kohtuullisuuden sekä tilinpäätöksen yleisen esittämistavan arvioiminen.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntonne perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

#### Lisätieto

Aikaisempien vuosien tapaan taseen mukaisiin sijoituksiin sisältyvät julkisen kaupankäynnin kohteena olevat arvopaperit yhteensä 964.082 euroa, on arvostettu alkuperäiseen hankintamenuun. Osakekohtaisesti arvostettuna kirjanpidollain tarkoitettaman alimman arvon mukainen arvopapereiden tasearvo tilinpäätöshetkellä olisi 719 335 euroa.

#### Lausunto

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös antaa yllä oleva huomioiden Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot yhdistyksen toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

Seinäjoki, 21.3.2014



Tatu Huhtala, KHT



Jani Mäkelä, HTM



## 4. TUOTTAJAIN KAUPALLISET JÄRJESTÖT 2013

### ATRIALAISTEN YHTIÖIDEN VUOSI 2013

Atrian viime vuoden toiminnan keskiössä oli perusliiketoiminnan kannattavuuden parantaminen, liikevaihdon kasvattaminen kannattavien tuotteiden ja uutuuksien kautta sekä Venäjän liiketoimintojen raju tervehdyttäminen. Tavoitteet monilta osin menivät eteenpäin suunnitellusti, mutta töitä jäi tulevillekin vuosille. Erityisen ilahduttavaa oli liikevaihdon merkittävä kasvu kotimaassa niin että liiketulosta ei menetetty, Skandinavian liiketoiminnan kääntyminen kasvu-uralle ja kannattavuuden koheneminen. Suurin yksittäinen ja näkyvä päätös oli Atrian Venäjän liiketoimintaan kuuluneen sikalan alasajo sekä päätös Moskovan tehtaan alasajosta ja tuotannon siirrosta Pietarin yksikköön. Atrian liikevaihto koheni viime vuonna ollen 1.411,0 M€ (edellisenä vuonna 1.344) ja liikevoitto oli ilman kertaeriä 37,0 M€ (30,7). Tunnusluvut liiketoiminta-alueittain olivat seuraavat: Atria Suomen liikevaihto oli 886,8 M€ (819,5), Skandinavian 395,0 M€ (378,8) Venäjän 121,5 M€ (126,0) ja Baltian 32,9 M€ (34,2). Atria Suomen liikevoitto oli 32,9 M€ (36,5), Skandinavian 12,2 M€ (8,2), Venäjän -3,6 M€, ilman kertaeriä (-8,6) ja Baltian 0,1 M€ (-1,5). Merkittävä asia oli, että yhtiö pystyi vähentämään nettovelkaa 364 miljoonasta eurosta 305,9 miljoonaan euroon. Parantuneiden tunnuslukujen ja liiketoiminnan tervehtymisen vuoksi Atrialla onkin paremmat mahdollisuudet kehittää liiketoimintaansa ja investoida keskeisiin kehittämiskohteisiin.

Lisäksi Atria käynnisti vuoden 2013 lopulla mittavan lihan alkuperään liittyvän mainoskampanjan jonka tarkoituksena on kiinnittää kuluttajien huomio liharuoka-aineen alkuperään ja tuotantoketjun läpinäkyvyyteen. Suomalainen lihantuottaja on mainonnan keskiössä ja vähittäiskaupan tuotevalikoimissa lisääntyvät edelleen ne lihatuotteet, joissa on mainittu tuottajan nimi ja kotipaikka. Se on Atrian tapa vastata lisääntyneeseen kiinnostukseen lähiruusta.

### A-Tuottajat Oy ja A-Rehu Oy

Alkutuotantoon keskittyneet Atrian tytäryhtiöt pärjäsivät viime toimintavuonna hieman kaksijakoisesti kuten edellisenäkin vuonna. Erityisen hyvin meni rehuliiketoiminnassa. A-Rehu kykeni edelleen kasvattamaan markkinaosuuttaan ja sen liikevaihto kipusi jälleen uuteen ennätykseen ollen 79,5 (72,6) miljoonaa euroa. Oman valmistuksen kasvu oli noin 8 % verrattuna edellisvuoteen. A-Rehun markkinaosuus kasvoi niin idässä kuin lännessäkin. Molemmat rehu-tehtaat kävivät syksystä alkaen keskeytymättömässä kolmivuorossa tehtaiden kapasiteetti oli siten lähes täyskäytössä. Erityisen ilahduttavaa on ollut nautarehujen markkinaosuuden kova kasvu ja myöskin

kivennäismyynti lisääntyi edellisvuodesta selvästi. A-Rehun suosimat komponenttiruokintaratkaisut lisäävät myös osuuttaan kaiken aikaa. Uusi siipikarjanrehutehdas tulee nostamaan A-Rehun markkinaosuutta ja tuotettuja kiloja merkittävästi vuoden 2014 aikana.

Lihankulutus on ollut kotimaassa nousussa jo useita vuosia. Viime vuonna kulutuksen kasvu jäi edellisvuosia vaatimattomammaksi kun taloustaantuma painoi kuluttajien mieltä ja kukkaroa. Kuluttajien kiinnostus vähähiilihydraattiseen ruokavalioon on noussut voimakkaasti ja siinä on lihalla hyvin keskeinen rooli. Lihan ja lihavalmistusten kulutus on ollut koko 2000-luvun kovassa kasvussa lukuun ottamatta vuotta 2009. Suomalaiset kuluttivat vuonna 2013 lihaa 405,4 (403) miljoonaa kiloa, lisäystä 0,6 %. Lihan tuotanto nousi 1 %, ollen 387,4 Mkg. Suomalaiset siis söivät lihaa 18 miljoonaa kiloa enemmän kuin sitä tuotettiin. Sianlihan tuotanto oli 194,5 (193) Mkg (+1 %) ja kulutus 193,6 (195) Mkg (-0,7 %), naudanlihan tuotanto 80,4 (80) Mkg (0 %) ja kulutus 99,1 (101) (-2 %) Mkg, siipikarjan tuotanto 111,1 (107) Mkg (+3 %) ja kulutus 106,2 (101) Mkg (+5 %) ja karitsan tuotanto 0,7 (0,6) Mkg (+1 %) ja kulutus 1,4 (1,2) Mkg (+2 %). Atrian hankintaosuudet vuonna 2013 olivat seuraavat: sika 39,8 (39,8) %, nauta 40,5 (41,2) %, siipikarja 40,5 (38,1) % ja yhteensä kaikki lihalajit 39,9 (39,5) %. Atrian hankintaosuus hieman kasvoi edellisvuodesta. Atrian porsasvälityksen osuus kasvoi reilusti ollen 50,8 (48,2) %, mikä tarkoitti 788 094 (722 251) välitettyä porsasta. Vasikoita välitettiin 58 729 (59 581) kpl ja välitysosuudet olivat seuraavat: ternivasikka 53,4 (54,3) %, pihvivasikka 53,6 (53,6) % ja normaali välitysvasikka 28,9 (31,3) %. Vasikkavälitys laski hieman edellisvuodesta.

A-Tuottajien maksamat tuottajahinnat nousivat vuoden aikana 8,5 % (ed.v. 13 %). Hintojen nousu on ollut kovinta, mitä on ollut koko EU-aikana. Tätä kirjoittaessa maaliskuun alkupuolella on lihan tuottajahinnat ehtineet vuoden 2014 alkupuolella kääntyä selvään laskuun erityisesti sian lihan hinnan osalta, jota painaa erityisesti Venäjän vientiongelman vuoksi. Lihantuotannon kustannusnousua hillitsi rehujen hinnanlasku syksyllä 2013. Viljan sadot maailmalla olivat hyvät ja varastot täyttyivät hyvälaatuisesta viljasta. Lisäksi kotimaassa oli varsin kohtuullinen nurmisato joka helpotti nautatilojen rehuhuoltoa. Pitkällä aikavälillä lihantuotannon kustannusnousu eri tekijöistä johtuen on kuitenkin ollut merkittävä ja koko lihantuotannon suurin tulevaisuuden uhka on yksinkertaisesti liian alhainen tulonmuodostus lihantuotantotiloille ja myöskin teollisuudelle. Ruuan tuotannon verotusta tulisi Suomessa laskea EU:n keskitasolle. Lisäksi ruuan arvostusta tulisi kyetä nostamaan.





## Osuuskunnat

Itikka osuuskunnan jäsenmäärä laski prosentuaalisesti vähemmän kuin edellisellä vuonna. Jäseniä oli 31.12.2013 yhteensä 1.829 (2.032) kpl, vähennystä edellisvuodesta -203 (-10 %) jäsentä. Lihakunnan jäsenmäärä laski suhteessa vähemmän kuin Itikan. Jäseniä oli 31.12.2013 yhteensä 3.396 (3.691) kpl, vähennystä edellisvuodesta -295 (-8 %) kpl. Jäsenmäärien laskussa heijastuu suurten ikäluokkien siirtyminen eläkkeelle ja sen oletamme jatkuvan vielä muutaman vuoden. Itikan omistusosuus Atriasta oli vuoden vaihteessa 29,92 % ja Lihakunnan omistusosuus 27,80 %. Osuuskuntien äänivalta on sen sijaan merkittävästi suurempi. Itikka osuuskunnan ääniosuus on 47,42 % ja Lihakunnan 39,55 %.

Itikka osuuskunnan ja broilerituottajien omistama Suurusrehu Oy rakensi koko kertomusvuoden uutta siipikarjan rehutehdasta Ilmajoen Koskenkorvalle. Tehtaan ensimmäinen linja otettiin käyttöön marraskuun lopulla ja toinen linja vuoden 2014 alkupuolella.

Tehtas kykenee toimittamaan rehua noin 100 miljoonaa kiloa vuosittain.

Itikka osuuskunnalla oli keväällä 2013 edustajiston vaalit. Vaaleissa valittiin uusi edustajisto seuraavaksi neljäksi vuodeksi. Edustajistoon kuuluu 50 edustajaa kun aiemmassa edustajistossa oli 62 jäsentä.

Lihakunta täytti vuonna 2013 110 vuotta ja juhli sitä tuottajille järjestettyjen grilli-iltojen merkeissä sekä hallinnon ja sidosryhmien juhlalla joulukuussa. Grilli-illoissa kävi noin 1.100 tuottajaa ja possun lihaa syötiin vajaa tuhat kiloa. Itikka osuuskunta täyttää tänä vuonna 100 vuotta ja pitää jäsenistölle ja sidosryhmille juhlat elokuun alussa Seinäjoella. Kiitämme kaikki tuottajiamme ja yhteistyökumppaneitamme kuluneesta vuodesta ja toivomme menestystä vuodelle 2014.

## Reijo Flink

toimitusjohtaja

Itikka osuuskunta/Lihakunta



## VALION JA MAITOSUOMEN TOIMINTA JA TULOS 2013

Valion strateginen panostus lisäarvotuotteisiin on pitänyt kannattavuuden hyvänä ja parantanut tilityshintaa. Muun Euroopan maidontuottajia 2012 ja 2013 kurittanut maitolama ei yltänyt ainoana maitotalousmaana Suomeen, vaan Valio sen sijaan nosti hintaansa molempina vuosina. Suurimmat eurooppalaiset kilpailijat ovat maailmanmarkkinahinnan vankeja, johtuen suurista maitomäärästään, ja markkinamuutokset heiluttavat niiden hintatasoa rajustikin. Valio on näiden jättien rinnalla pieni toimija, joka pystyy markkinoimaan suuren osan vastaanottamastaan raaka-aineesta parempikatteisina tuotteina ja globaalin markkinahinnan vaikutus on pienempi.

Valio Oy vastaanotti kotimaassa maitoa 1 888 miljoonaa litraa. Määrä kasvoi edellisestä vuodesta 23 miljoonaa litraa. Valio Oy:lle maitoa toimittavien omistajaosuuskuntien keskimääräinen hankintaosuus oli 85 prosenttia koko Suomen meijerimaitomäärästä. Valio-konsernin liikevaihto oli 2 029 miljoonaa euroa (2 000 milj. euroa vuonna 2012) eli 1,5 prosenttia suurempi kuin vuonna 2012. Kotimaan liikevaihto pysyi ennallaan ja ulkomailla kasvoi 3,9 prosenttia. Ulkomaantoimintojen osuus liikevaihdosta oli 755 miljoonaa euroa. Keskimääräiseksi tuottajamaidon hinnaksi tuli 47,5 senttiä litralta. Maidon hinta suhteutettuna maitotuottoon (48,0 snt/l)

kertoo sen, että käytännössä koko Valion tulos maksetaan omille maidontuottajille tilityshintana. Tästä ajatuksesta lähtee myös Valion omistajastrategia.

Kotimaassa Valio menetti merkittävästi perusmaitojen määriä, minkä vuoksi tuotantoa oli ohjattava alemmikatteisiin vientituotteisiin. Kilpailuviranomaisen päätöksen aiheuttamat perusmaitojen hinnannostot kompensoivat osaksi menetystä, mutta vain tilapäisesti määrien menettämisen johdosta. Yleisesti tuotevalikoima kehittyi lisäarvotuotteiden suuntaan. Viennin ja vapaasti määräytyvien kotimaan tuotteiden hintatasot olivat vakaat.

Valio Oy toi vuonna 2013 kotimaan markkinoille 120 uutuustuotetta (edellisellä vuonna 123 kpl) ja lisäksi lukuisia uutuuksia Venäjälle, Ruotsiin ja Viroon. Vuonna 2013 jätettiin yhdeksän uutta patenttihakemusta (7 kpl).

Konsernin investoinnit olivat 118 miljoonaa euroa (105 milj. euroa) eli 5,8 prosenttia (5,2 prosenttia) liikevaihdosta. Suurimmat kohteet olivat Valion Lapinlahden tehtaalle rakennettavat uusi jauhetehdas ja kotimaista polttoainetta käyttävä voimalaitos, Tampereen meijerissä erikoismaitojen valmistuskapasiteetin lisäys, Oulun meijerissä ruoanvalmistustuotteiden kapasiteetin lisäys, Seinäjoen tehtaalla rahkakapasiteetin lisäys, Vantaan tehtaan uusi pesukeskus, Turengin tehtaalla uudet pakkauslinjat sekä Suonenjoen hillotehtaalla uusi pakkasvarasto.





## Valion vuoden 2014 näkymät

Vuoden 2014 alku on ollut Valion liiketoiminnan kannalta vakaa. Venäjän ruplan devalvoituminen on jonkin verran vaikuttanut kannattavuuteen. Maailmantalouden epätasapaino vaikeuttaa vuoden lopun kehityksen ennakointia. Kilpailu- ja kulluttajaviraston käynnistämisen prosessin vaikutuksia perusmaitoliiketoimintaan on vaikeaa arvioida. Tapahtuvat muutokset ja yhtiön kyky vastata niihin ratkaisevat Valion kannattavuuden.

## Maitosuomella hyvä vuosi

Osuuskunta Maitosuomen vuosi kulki vakaalla linjalla. Maidontuotanto siirtyi vaihteeksi kasvun puolelle. Maitomäärät nousivat huhtikuusta alkaen ja kasvu kiihtyi mm. hyvän rehuntuotantokesän ansiosta syksyllä reilun kolmen prosentin vauhtiin. Tuottajamäärän väheneminen hidastui n. viiteen prosenttiin tuottajakunnasta, joka niin ikään edesauttoi maidontuotannon kasvua.

Meijeriosuuskunta Milkan kanssa neuvoteltiin vuoden aikana sulautumissopimus, jonka perusteella Milka sulautuu Maitosuomeen 1.5.2014. Molempien osuuskuntien edustajistot hyväksyivät sulautumissopimuksen loppuvuoden kokouksissaan.

Tuote- ja tarvikemyynnistä on vähitellen tullut yksi merkittävä osa osuuskunnan toimintaa. Monissa tuotteissa toimimme markkinoilla hinnanmäärittäjänä. Valtakunnallisissa tuotekoritutkimuksissa meijerien myymälät on todettu kokonaisedullisimmiksi kauppapaikoiksi. Edullisuutta vahvistaa vielä käyttämämme ostohyvitys. Kaikista tavaraostoista maksetaan valiolaisille maidontuottajille hyvite, joka on suurimmillaan 1,25 % vuosiestojen verottomasta summasta. Maitosuomen tuote- ja tarvikemyynin liikevaihto oli viime vuonna 12,1 miljoonaa euroa (9,9). Kasvua myynnissä syntyi reilut 22 %. Osittain myynnin voimakas kasvu selittyy Milkan tuottajien siirtymisellä Maitosuomen tuote- ja tarvikemyynin piiriin maaliskuun alussa.

Maitosuomi hankki maitoa vuoden aikana 301,4 miljoonaa litraa (edellisenä vuonna 298,1). Kasvua maitomäärässä oli edelliseen vuoteen verrattuna 1,1 %. Vastaanotetun maidon keskimääräinen rasvapitoisuus oli 4,32 % (4,31) ja valkuaispitoisuus 3,44 %

(3,47). Maidon laatu parani hieman E-luokan osuuden ollessa vastaanotosta 95,27 % (95,21). Tilakohittaisesti tuotettu maitomäärä kasvoi edelleen noin 16 155 litraa ja oli 235 955 litraa tilaa kohti. Maitotilojen määrä vuoden lopussa oli yhteensä 1.247 tilaa (1312).

## Liikevaihto

Vuoden aikana Osuuskunta Maitosuomi saavutti liikevaihtoa 160,6 miljoonaa euroa (154,4). Tilityshinnan nousu ja maitomäärän lisääntyminen kasvattivat liikevaihtoa.

## Tulos

Osuuskunta Maitosuomen tulokseksi jälkilityksen jälkeen muodostui 1,11 miljoonaa euroa (jälkilitys 12,04 milj. euroa). Maidosta maksettiin tuottajille keskipitoiselle maidolle jälkilitys (4,0 snt/l) mukaan luettuna, ilman tukien osuutta 47,45 senttiä litralta ALV 0%. Hinta on 0,79 senttiä litralta edellistä vuotta korkeampi. Elokuussa ennakkohintaa korotettiin kahdella sentillä litralta ja joulukuussa yhdellä sentillä litralta. Tilityshinnan nousu johtui pääasiassa Valio Oy:n parantuneesta tuloksesta ja tilityshinnasta osuuskunnille. Tilityshinnan ja tuloksen kehitys oli tilivuodelle laaditun arvion mukainen. Lisäksi Maitosuomen hallituksen esitys edustajistolle osuuspääoman koroksi on 5,25 %.

Valioryhmässä osuuskuntien maksama tilityshinta vaihtelee mm. noudatetun palvelupaketin kustannusten mukaan. Maitosuomen hintataso perustuu omavaraiseen tilinpäätökseen ja on valtakunnallisesti alan kärkeä. Myös alkaneen vuoden näkymät vaikuttavat tasaisilta ja sen voidaan odottaa myös tuloksellisesti täyttävän odotukset. Parasta mitä maidontuotannossa voi tuloksen osalta toivoa onkin tasainen hieman nousujohteinen ja ennustettava kehitys.

Parhaat kiitokset maidontuottajillemme ja yhteistyökumppaneille tuloksekkaan vuoden yhteistyöstä.

## Antti Tukeva

toimitusjohtaja

Osuuskunta Maitosuomi



## VILKKAAN PUUKAUPAN VUOSI

Yksityismetsien puukauppa oli keskimääräistä vilkkaampaa vuonna 2013 ja puuta ostettiin edellisvuoteen verrattuna 18 prosenttia enemmän. Kaikkiaan Metsäteollisuus ry:n jäsenyritykset ostivat puuta yksityismetsistä 33,4 miljoonaa kuutiota. Säätsuosivat puunkorjuuta ja kuljetuksia. Vain metsäenergian osalta oli haasteita energialaitosten kysynnän voimakkaan vaihtelun vuoksi.

Metsä Group oli aktiivisesti mukana puumarkkinoilla ja osti kaikkia puutavaralajeja sekä pysty- että hankintakaupalla. Syksyllä suurin kysyntä oli tukkivaltaisilla uudistuskohdeilla, kesäharvennuksilla sekä energiapuulla. Metsäenergian hankinta kehittyi suotuisasti. Myös metsänhoitopalveluiden myynti- ja toteutusmäärät jatkoivat voimakasta kasvua. Keväällä osuuskunnan omistajajäsenten palveluvalikoimaan lisättiin markkinoiden laajin uudistamispalvelu, Taimiturva. Taimiturva-palvelulla metsänomistaja voi ostaa itselleen vakiintuneen, keskimäärin 1,3 metriä pitkän ja tavoitetheyden mukaisen taimikon.

Metsä Group liittyi ensimmäisenä yrityksenä metsäkeskuksen Metsään.fi -toimijapalveluun, joka on ollut

metsänomistajille tarjolla runsaan vuoden ajan. Metsään.fi on sähköinen asiointipalvelu metsänomistajille ja metsäalan toimijoille, jossa metsänomistajat ja palvelujen tarjoajat ovat saman tiedon äärellä. Antamalla Metsä Groupille luvan tutustua omiin metsävaratietoihinsa, voimme palvella metsänomistajaa entistä paremmin esim. muistuttamaan kiireellisistä hoitotoista ja tekemään tarjouksia ajankohtaisiksi tulleistä harvennuksista.

Vuoden 2014 puukauppa on lähtenyt hyvin liikkeelle. Metsä Groupin tehtailla on tasainen tarve puulle, ja kaikilla puutavaralajeilla on kysyntää. Erityisesti olemme kiinnostuneita kesällä korjattavista leimikoista. Hankintapuuta ostamme kesäkuljetuskelpoisille varastopaikoille.

Metsä Group tarjoaa sekä perinteisen metsänkasvatuksen mukaiset että uudet eri-ikäisrakenteiseen metsään tähtäävät hakkuumenetelmät. Metsäasiantuntijoitamme saa apua sopivan menetelmän valinnassa.

### **Tommi Saine**

piiripäällikkö

Seinäjoen hankintapiiri, Metsä Group



## MUNAKUNTA

Niin EU:ssa kuin Suomessa kananmunatuotanto kääntyi kasvuun vuoden 2012 aikana mikä johdatti ylitarjontatilanteeseen kuluneena vuonna 2013. EU:ssa hintataso heikkeni voimakkaasti keväällä 2013 ja Suomessa sama kehitys toteutui syksyllä 2013. Vuonna 2013 kananmunien tuotanto Suomessa kasvoi kahdeksan prosenttia mikä oli selvästi kulutuksen neljän prosentin kasvua enemmän. Myönteinen asia oli, että kotimaan kulutus jatkoi kasvuaan kuudetta vuotta peräkkäin.

Vuonna 2013 Munakunnassa jatkettiin edellisenä vuonna käynnistyneitä uudistuksia ja investointeja. Investoinnit vaikuttivat kaikkien Meidän Munakunta-tuotantoketjussa toimivien toimintaan ja antoivat mahdollisuudet uuden oppimiseen. Uudistusten ja muutosten ansioista Meidän Munakunnan toiminta on entistä parempaa, tehokkaampaa ja ympäristöystävällisempää. Tänä vuonna 2014 jatkamme toimintamme tehokkuuden parantamista ja pyrimme entisestään pienentämään ympäristörasituksia.

Munakunnassa saavutettiin vuoden 2013 isot pää tavoitteet; tehokkuuden paraneminen, voitollinen tulos ja edellisvuotta paremmat tilityshinnat vaikka liikevaihto jäi tavoitteesta syksyn hinnanlaskujen seurauksena.

Vuoden 2014 alussa Munakunnalle myönnettiin ensimmäisenä Suomalaisena kananmuna-alan toimijana elintarvike turvallisuuksertifikaatti ISO 22000:2005. Sertifikaatti kattaa kananmunien luokittelun ja pakkaamisen, nestemäisten munatuotteiden ja munaproteiinijuomien valmistuksen, munajauheiden ja kypsennettyjen munatuotteiden välityksen.

Munakunnan kotimaan kuorimunamyyni kasvoi hieman edellistä vuodesta ja myynti suurkeittiösektorille pysyi edellisvuoden tasolla. Vuoden jälkipuoliskolla Munakunnan markkinaosuus kotimaan munamassoissa nousi hieman. Liikevaihto kääntyi syksyllä laskuun hintojen laskun myötä.

Munakunta on reilut 90 vuotta toiminut kananmuna-alan edelläkävijänä. Tuottajajäsenten omistama Meidän Munakunta on vuosikymmenien ajan osoittanut kykynsä kehittää toimintaansa, jolla markkinajohtajuus on saavutettu ja pidetty. Näin aiomme toimia jatkossakin.

### **Jan Lähde**

toimitusjohtaja  
Munakunta



## 5. MAANOMISTAJIEN ARVIOINTIKESKUS OY:N TOIMINTA VUONNA 2013

### ARVIOINTIKESKUS OY:N TOIMINTA VUONNA 2013

Arviointikeskus on tuottajajärjestöjen omistama yhtiö, jonka tarkoituksena on tarjota mm. viljelijöille laadukkaita ja korkeatasoisia asiantuntijapalveluita kiinteistö- ja ympäristöoikeudessa sekä maatilojen oikeudellisissa asioissa, maantie- kaivos- ja lunastustoimituksissa sekä kiinteistöjen arvonmäärityksissä. Yhtiö on perustettu vuonna 1962 ja sillä on toimistot Helsingissä, Seinäjoella ja Oulussa.

Yhtiön lakimiehet hoitivat maanomistajien oikeudellisia toimeksiantoja yhteensä 349 jutussa. Lisäksi annettiin runsaasti oikeudellista neuvontaa. Etelä-Pohjanmaan tuottajaliiton alueella Arviointikeskus edusti päämiestä kymmenissä oikeudenkäynneissä niin käräjäoikeudessa, maoikeudessa kuin hallinto-oikeudessakin. Pääosassa toimeksiantoja toimeksiantajana oli viljelijä.

Koko maan alueella Arviointikeskus toimi vuonna 2013 asiamiehenä 70 tie- ja lunastustoimituksessa. Arviointikeskuksen auktorisoidut kiinteistöarvioijat laativat tila- ja kiinteistöarvioita kauppa- ja sopimusneuvotteluita, velkajärjestelyjä, vakuustarkoituksia, perinnönjakoja ym. tarkoituksia varten eri puolilla maata olevista kohteista 156 kappaletta. Vesihuoltolinjan korvausarviointeja tehtiin 9 projektiin ja kaivosalueilla vastaavia arviointeja 2 isoon kohteeseen. Etelä-Pohjanmaan tuottajaliiton alueella arviointeja tehtiin lähinnä maatiloista ja raakamaista. Arviointikeskus edustaa useita maanomistajia rakenteilla olevassa Seinäjoen itäistä ohitustietä koskevassa hankkeessa.

Yhtiön liikevaihto vuonna 2013 oli 831.000 euroa.

Arviointikeskus antoi palveluistaan alennusta MTK:n ja SLC:n jäsenille

n. 11 000 euron arvosta. Alennus on suuruudeltaan 10 % ja se koskee pääosaa yhtiön laskutusperusteisistä palveluista.

Arviointikeskus Oy:n toimitusjohtajana toimii OTK Aulikki Kiviranta. Hallitukseen kuuluu 5 varsinaista jäsentä ja 3 varajäsentä. Puheenjohtajana toimii maanviljelijä Jaako Halkilahti Salosta. Seinäjoen toi-

mistoa vetää aluejohtaja, varatuomari Lauri Pakka.

Arviointikeskuksen pääkonttorin osoite on Revontulentie 8 A, 02100 Espoo ja puhelin 020 7411 050. Yhtiön kotisivut löytyvät osoitteesta [www.arviointikeskus.fi](http://www.arviointikeskus.fi). Seinäjoen toimiston osoite on Huhtalantie 2, 60220 Seinäjoki. Puhelin 0207411066; 0407268577.



[www.arviointikeskus.fi](http://www.arviointikeskus.fi)



Helsinki – Oulu - Seinäjoki

### **Lakipalvelut:**

**Maatilojen lakiasiat sekä ympäristö- ja kiinteistöoikeus**

### **Arviointipalvelut:**

**Maatilat, raakamaat, ranta-alueet, rakennukset sekä tie- ja lunastuskorvaukset**

Etelä-Pohjanmaalla Teitä palvelee  
Lauri Pakka, varatuomari 0407268577  
Huhtalantie 2, 60220 Seinäjoki

[lauri.pakka@arviointikeskus.fi](mailto:lauri.pakka@arviointikeskus.fi)  
[www.arviointikeskus.fi](http://www.arviointikeskus.fi)



## 6. MAATALOUSYRITTÄJIEN ELÄKELAITOS

### MELA-ASIAMIEHET 2014

**Sähköpostit muotoa etunimi.sukunimi@mela.fi**

**Kyrönmaa:** Isokyrö, Laihia, Vaasa (suomenk.)  
Pirjo Aheinen, puh. 029 435 2610

**Järviseuutu:** Alajärvi, Evijärvi, Lappajärvi, Vimpeli  
Markku Jaakkola, puh. 029 435 2624

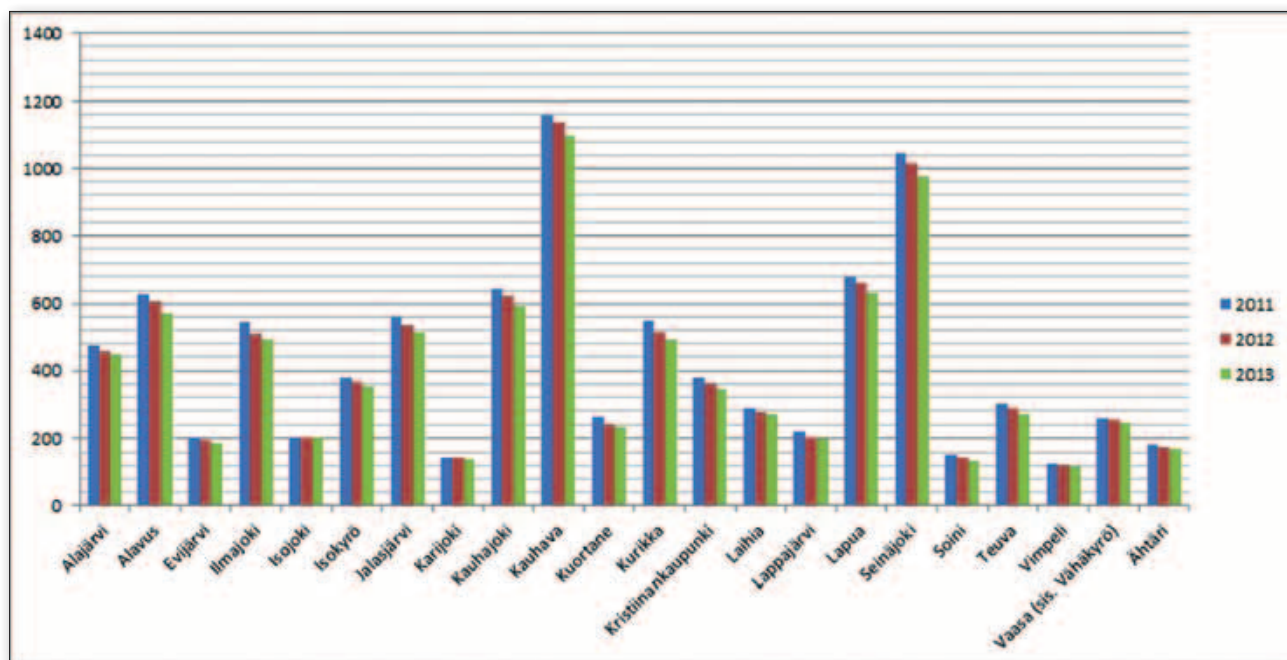
**Kuusiokuntien alue:** Alavus, Kuortane, Soini, Ähtäri  
Ari Kivenmäki, puh. 029 435 2630

**Kurikan alue:** Jalasjärvi, Kurikka  
Veikko Koski-Laulaja, puh. 029 435 2633

**Seinäjoen alue:** Ilmajoki, Kauhava, Lapua, Seinäjoki  
Heikki Mäkirintala, puh. 029 435 2644

**Suupohja:** Isojoki, Karijoki, Kauhajoki, Teuva  
Tapio Rintahaka, puh. 029 435 2661

**Eteläinen Rannikko-Pohjanmaa:** Vaasa (ruotsink.), Kristiinankaupunki  
Gunilla Frantz, puh. 029 435 2618



**MYEL-vakuutettujen yrittäjien lukumäärä MTK-Etelä-Pohjanmaan toimialueella**



## 7. OSOITE- JA HENKILÖHAKEMISTO 2014

### LIITON JOHTOKUNTA 2014

**Kankaanpää Johanna**, puheenjohtaja  
Verhorannantie 48  
63780 Alastaipale  
040-7204322  
johanna.kankaanpaa@mtk.fi

**Takala Harri**, varapuheenjohtaja  
Ylistarontie 139  
62380 Kosolankylä  
0400-614499  
harri.takala@gmail.com

**Aila Veli-Pekka**  
Voitonnevantie 110  
61460 Hanhikoski  
0400-666031  
veli-pekka.aila@netikka.fi

**Autio Janne**  
Palojärventie 76  
62410 Rintala  
044-3591912  
janne.autio@netikka.fi

**Kankaanpää Timo**  
Nikkolantie 265  
60800 Ilmajoki  
050-5604258  
timo.kankaanpaa@ilmajoki.fi

**Laakso Marja-Leena**  
Rantakyläntie 405  
62800 Vimpeli  
040-7043866  
marja-leena.laakso@vimpeli.fi

**Yli-Rahnasto Sami**  
Kurikantie 1010  
61860 Harja  
0400-885023  
sami.ylirahnasto@gmail.com



**MTK-Etelä-Pohjanmaan johtokunta 2014. Yläriivi (vasemmalta): Timo Kankaanpää, Sami Yli-Rahnasto, Veli-Pekka Aila, Mauno Ylinen ja Kai Kytölä. Eturiivi: Jyrki Malm, vpj. Harri Takala, pj. Johanna Kankaanpää, Marja-Leena Laakso ja Janne Autio.**

**Kytölä Kai**  
Samppalantie 164  
61730 Yli-Valli  
0400-809874  
kai.kytola@gmail.com

**Malm Jyrki**  
Siltanevantie 32  
64350 Karijoki  
0400-730712  
jyrki.malm@gmail.com

**Ylinen Mauno** (MTK:n johtok. jäsen)  
Ylisenmäentie 53  
62350 Ekola  
040-5212642  
mauno.ylinen@netikka.fi

### MTK:N VALTUUSKUNNAN ETELÄPOHJALAISET EDUSTAJAT 2014

**Ala-Prinkkilä Tuire**  
Lapinkyläntie 250  
63400 Alavus as.  
050-5840531  
tuire.ala-prinkkila@luukku.com

**Rantala-Sarjeant Suvi**  
Raamatuntie 429  
62130 Hellanmaa  
050-5905550  
suvirantala@netikka.fi

**Kankaanpää Johanna**, puheenjohtaja  
Verhorannantie 48  
63780 Alastaipale  
040-7204322  
johanna.kankaanpaa@mtk.fi

**Laukkonen Jari**  
Laukkosentie 424  
62420 Korttesjärvi  
0400-369413  
jaril@japo.fi

**Uitto Hannu**  
Uitonhaaratie 32  
66450 Jakkula  
050-4116188  
h.uitto@netikka.fi



## MAATALOUSTUOTTAJAIN YHDISTYSTEN PUHEENJOHTAJAT JA SIHTEERIT 2014

	PUHEENJOHTAJA	SIHTEERI
<b>Alahärmä</b>	<b>Myllykoski Osmo</b> , 040-5583783 Yliviitalantie 201 62300 Härmä osmo.myllykoski@pp.nic.fi	<b>Rantala Leena</b> , 040-7286936 Sahantie 98 62310 Voltti leena.m.rantala@hotmail.com
<b>Alajärvi</b>	<b>Autio Ari</b> , 050-5124994 Tikkasentie 157, 62900 Alajärvi arska.autio@gmail.com	<b>Pajukangas Sakari</b> , 050-3493122 Kaartusentie 129 sakari.pajukangas@japo.fi
<b>Alavus</b>	<b>Sippola Jari</b> , 040-7346681 Ponnenniementie 215 63400 Alavus As. jari.sippola@pp3.inet.fi	<b>Norja Anja</b> , 050-5353191 Mäkisentie 350 63355 Seinäjärvi anja.norja@kuusnetikka.fi
<b>Evijärvi</b>	<b>Kivijärvi Seppo</b> , 0400-663442 Särkikyläntie 465 62500 Evijärvi seppo@kivijarvenpakkaamo.net	<b>Latukka Heli</b> , 050-5854762 Latukantie 480 62540 Vasikka-Aho heli.latukka@hotmail.com
<b>Ilmajoki</b>	<b>Yli-Ojanperä Kari</b> , 0500-262567 Homesojankuja 79 60800 Ilmajoki kari@ojanperantila.net	<b>Kankaanpää Timo</b> , 050-5604258 Nikkolantie 265 60800 Ilmajoki timo.kankaanpaa@ilmajoki.fi  <b>Reuhkala Paavo</b> , Maaseututilit Heikkilänkuja 3 F, 044-5533288 60800 Ilmajoki, Fax 06-4247880 paavo.reuhkala@netikka.fi
<b>Isojoki</b>	<b>Piikkilä Juha</b> , 0400-369613 Joonantie 8 64900 Isojoki juhapiikkila@suomi24.fi	<b>Savioja Marja</b> , 040-7612997 Honkajoentie 96 64900 Isojoki marja.savioja@nordea.fi
<b>Isokyrö</b>	<b>Laine Tommi</b> , 040-5432915 Ritaalanraitti 100 66440 Tervajoki tommi.laine@netikka.fi	<b>Vaismaa Kari</b> , 040-5871440 Ruusupurontie 222 61500 Isokyrö kari.vaismaa@netikka.fi
<b>Jalasjärvi</b>	<b>Kurikka-Oja Paula</b> , 040-7151996 Lehtikyläntie 36 61680 Mantila paula.kurikka-oja@netikka.fi	<b>Kasari Taina</b> , 050-3083826 Kasarinperäntie 80 61730 Yli-Valli taina.kasari@nic.fi
<b>Jurva</b>	<b>Haavisto Reijo</b> , 040-5242053 Kojistonkuja 113 66300 Jurva reijo.haavisto@pp.inet.fi	<b>Ristiluoma Jukka</b> , 040-5100961 Myllärantie 201 66360 Kesti jukka.ristiluoma@pp.inet.fi
<b>Karjajoki</b>	<b>Malm Jyrki</b> , 0400-730712 Siltaneväntie 32 64350 Karjajoki jyrki.malm@gmail.com	<b>Pihlajaviita Teija</b> , 040-5658587 Luhtakuja 16 64350 Karjajoki teija.pihlajaviita@pp.inet.fi
<b>Kauhajoki</b>	<b>Lahdenmaa Timo</b> , 0400-944514 Mikkiläntie 20 61800 Kauhajoki timo.lahdenmaa@pp.nic.fi	<b>Viertola Mari</b> , 040-5047917 Holvikuja 5 61800 Kauhajoki mari.hauta@gmail.com
<b>Kauhava</b>	<b>Hautamäki Juha</b> , 040-5124208 Seppäläntie 4 62240 Huhmarkoski jp.hautamaki@hotmail.com	<b>Hautamäki Jarmo</b> , 044-2942865 Lakianmäentie 57 62240 Huhmarkoski
<b>Kortesjärvi</b>	<b>Laukkonen Jari</b> , 0400-369413 Laukkosentie 424 62420 Kortesjärvi jaril@japo.fi	<b>Autio Raija</b> , 050-3230560 Alarannantie 490 62410 Rintala kleimolar@netti.fi
<b>Kuortane</b>	<b>Yli-Leppälä Erno</b> , 050-5949206 Ristisuontie 53 63120 Leppälänkylä erno.yli-leppala@kolumbus.fi	<b>Hakola Minna</b> , 040-7347794 Lapuantie 333 63100 Kuortane reijo.hakola@pp2.inet.fi
<b>Kurikka</b>	<b>Kriikkula Marko</b> , 040-5405471 Korpiluhdankuja 32 61230 Luopa marko.kriikkula@netikka.fi	<b>Haapoja Mari</b> , 040-7673215 Saranpääntie 190 61380 Polvenkylä marikaisa79@hotmail.com





<b>Laihia</b>	<b>Uitto Hannu</b> , 050-4116188 Uitonhaaratie 32 66450 Jakkula h.uitto@netikka.fi	<b>Kamila Timo</b> , 040-5489190 Keskikyläntie 516 66450 Jakkula timo.kamila@netikka.fi
<b>Lappajärvi</b>	<b>Ahopelto Kimmo</b> , 040-7498770 Suvirannantie 9 62600 Lappajärvi kimmo.ahopelto@pp.inet.fi	<b>Rauhala Minna</b> , 050-5119844 Kärnälenkki 186 A, 62600 Lappajärvi minna.rauhala@kauhava.fi
<b>Lapua</b>	<b>Aalto Teemu</b> , 0500-860177 Alakeisalanatie 35 62100 Lapua teemu.aalto@netikka.fi	<b>Saari Köpi</b> , 040-5028155 Poutuntie 190 62100 Lapua kopi@nic.fi
<b>Kristiina</b>	<b>Rajamäki Jarmo</b> , 0400-563628 Flakoosintie 17 64300 Lapväärtti jarmo.rajamaki@hotmail.com	<b>Hällfast Kosti</b> , 040-5218496 Läntinen Härkmerentie 26 64460 Härkmeri kosti.hallfast@gmail.com
<b>Lehtimäki</b>	<b>Kilponen Matti</b> , 050-5220265 Korpelantie 185 63500 Lehtimäki matti.kilponen@gmail.com	<b>Leikkari Pasi</b> , 0400-287631 Itä-Ahtärintie 2610 63700 Ahtäri pasi.leikkari@pp1.inet.fi
<b>Nurmo</b>	<b>Ylinen Aki</b> , 0400-569987 Kukkolantie 39 60550 Nurmo aki.ylinen@gmail.com	<b>Ala-Luukko Kaija</b> , 044-2956273 Isokoskentie 23 60550 Nurmo kaija.ala-luukko@proagria.fi
<b>Peräseinäjoki</b>	<b>Javanainen Merja</b> , 0400-214027 Pastontie 532 61140 Pasto, merja.javanainen@seamk.fi	<b>Puska Sami</b> , 050-3233761 Pastontie 68 61180 Haapaluoma sami.puska1@luukku.com
<b>Seinäjoki</b>	<b>Hantula Jussi</b> , 0400-561168 Peltosenkatu 6 60320 Seinäjoki jussi.hantula@netikka.fi	<b>Kivimäki Matti</b> , 0500-669644 Kivimäentie 4 60200 Seinäjoki matti.k@netikka.fi
<b>Soini</b>	<b>Jousmäki Heikki</b> , 0400-510705 Aholantie 187 63950 Vehunkylä hjousmaki@gmail.com	<b>Hautakangas Kirsi</b> , 040-5565835 Sauruntie 19 63800 Soini kirsi.hautakangas@gmail.com
<b>Teuva</b>	<b>Piispanen Marko</b> , 0400-174851 Pollarintie 208 64700 Teuva marko.piispanen@ssvnet.fi	<b>Ojanperä Marja-Leena</b> , 0400-236376 Joentaustantie 691 64720 Perälä marja-leena.ojanpera@pp.inet.fi
<b>Tiistenjoki</b>	<b>Lilja Esko</b> , 050-5236983 Liljantie 50 62165 Tiistenjoki esko.v.lilja@netikka.fi	<b>Koskiahde Markku</b> , 050-5117428 Jokelantie 15 62185 Mäki-Paavola markku.koskiahde@netikka.fi
<b>Töysä</b>	<b>Pennala Sami</b> , 040-5540205 Keskustie 26 63600 Töysä sami.pennala@netikka.fi	<b>Murtomäki-Kukkola Hanna</b> Kuortaneentie 445 A, 040-7248606 63600 Töysä hanna.murtomaki-kukkola@alavus.fi
<b>Vimpeli</b>	<b>Laakso Marja-Leena</b> , 040-7043866 Rantakyläntie 405 62800 Vimpeli marja-leena.laakso@vimpeli.fi	<b>Latukka Heli</b> , 050-5854762 Latukantie 480 62540 Vasikka-aho heli.latukka@hotmail.com
<b>Vähäkyrö</b>	<b>Hakala Anne</b> , 0400-498322 Vähäkyröntie 202 66500 Vähäkyrö anne.hakala@nic.fi	<b>Nuuja Marija</b> , 040-5256473 Kalsilantie 109 66500 Vähäkyrö matilda@netikka.fi
<b>Ylihärmä</b>	<b>Takala Harri</b> , 0400-614499 Ylistarontie 139 62380 Kosolankylä harri.takala@gmail.com	<b>Pajula Timo</b> , 040-5032650 Pajulantie 93 62375 Ylihärmä timo.pajula@proagria.fi
<b>Ylistaro</b>	<b>Yliluoma Mikko</b> , 040-5293729 Kosolantie 183 A 61440 Untamala mikko.yliluoma@netikka.fi	<b>Aila Veli-Pekka</b> , 0400-666031 Voitonnevantie 110 61460 Hanhikoski veli-pekka.aila@netikka.fi
<b>Ähtäri</b>	<b>Isomäki Arto</b> , 0400-269318 Itä-Peränteentie 624 63700 Ähtäri isomarster@gmail.com	<b>Leino Veijo</b> , 0400-172563 Itä-Peränteentie 102 63780 Alastaipale posti@weijo.net



## MAASEUTUNUORET 2014

### PUHEENJOHTAJA

### SIHTEERI

<b>Alahärmä</b>	<b>Kleimola Jouni</b> , 040-5316 163 Pohjolantie 11 62310 Voltti jouni.kleimola@netikka.fi	
<b>Alavus</b>	<b>Taipalus Tuomo</b> , 040-7014 364 Taipaleentie 84 63370 Taipalus tuomo.taipalus@netti.fi	<b>Taipalus Kristian</b> , 040-5624 181 Soukanperäntie 388 63370 Taipalus kristian.taipalus@riikku.fi
<b>Ilmajoki</b>	<b>Ketelä Pasi</b> , 0400-899 715 Könnintie 849 60800 Ilmajoki pasi.ketela@gmail.com	<b>Paulasaari Jari</b> , 050-5817 731 Könnintie 290 60800 Ilmajoki jari.paulasaari@ely-keskus.fi
<b>Isokyrö</b>	<b>Annala Juha</b> , 0400-835 299 Turppalantie 9 61500 Isokyrö juha_84@hotmail.com	<b>Rantala Sinikka</b> , 050-5317 228 Orismalantie 106 61550 Orismala sinikka.rantala@netikka.fi
<b>Jalasjärvi</b>	<b>Valkama Jukka</b> , 040-7720759 Valkamantie 59 61630 Hirvijärvi jukkavalkama@suomi24.fi	<b>Kiviniemi Sini</b> , 040-8378 454 Ratikyläntie 17 61640 Ala-Valli kiviniemi.sini@gmail.com
<b>Kauhajoki</b>	<b>Koivisto-Kokko Juha</b> , 040-5294 640 Sepäntie 774 61940 Hyyppä koikka4@luukku.com	<b>Lahdenmaa Juha</b> , 040-7726 721 Mikkiläntie 22 61800 Kauhajoki julahden@wippies.fi
<b>Kauhava</b>	<b>Pääjärvi Petri</b> , 050-5013 088 Roikantie 63 62200 Kauhava petripaajarvi@hotmail.com	<b>Rintakumpu Seppo</b> , 040-5761 374 Hatuntie 56 62200 Kauhava seppo.rintakumpu@netikka.fi
<b>Kortesjärvi</b>	<b>Autio Jouni</b> , 050-3205 784 Alarannantie 490 62410 Rintala jokej1@luukku.com	<b>Autio Janne</b> , 044-3591 912 Palojärventie 76 62410 Rintala janne.autio@netikka.fi
<b>Kuortane</b>	<b>Yli-Hynnälä Antti</b> , 040-8373 127 Nyrhiläntie 60 63130 Mäyry antti9005@hotmail.com	<b>Kivenmäki Arto</b> , 040-7055 072 Kurkisaarentie 27 63210 Niinimaa arto.ki@hotmail.com
<b>Laihia</b>	<b>Koskenranta Virpi</b> , 040-5459 926 Tuurintie 149 66470 Jukaja virpi.laukas@netikka.fi	<b>Esko Mika</b> , 050-3599 042 Käyppäläntie 134 66450 Jakkula mika.esko@netikka.fi
<b>Lapua</b>	<b>Kangas Jussi</b> , 050-5991 931 Yliannalantie 32 62100 Lapua kangas.jussi@gmail.com	<b>Alakoskela Jussi</b> , 041-4626 913 Koskenkyläntie 103 60550 Nurmo jussi.alakoskela@netikka.fi
<b>Nurmo</b>	<b>Sandelin Petter</b> , 0400-227 755 Kirkkotie 15 60550 Nurmo sandelin.petter@gmail.com	<b>Rajala Antti</b> , 0406835590 Höylätie 4-6 A 60550 Nurmo antti.rajala@nurmolainen.com
<b>Lehtimäki-Soini</b>	<b>Kari Ville</b> , 0500-186 054 Kätjänjoentie 266 63530 Länsikylä villekari@luukku.com	<b>Tohni Terhi</b> , 044-2844 017 Rintalantie 223 63800 Soini terhi.tohni@gmail.com



## JÄSENREKISTERIN HOITAJAT = muu kuin mty:n sihteeri

<b>Alajärvi</b>	<b>Mäkelä Terho</b> , 050-5615098 terho.makela@japo.fi
<b>Evijärvi</b>	<b>Mäkinen Martti</b> , 0400-162103 martti.makinen@nic.fi
<b>Ilmajoki</b>	<b>Reuhkala Paavo</b> , 044-5533288 paavo.reuhkala@netikka.fi
<b>Karijoki</b>	<b>Hautaviita Tarja</b> , 040-7400229 tarja.hautaviita@ssvnet.fi
<b>Kortesjärvi</b>	<b>Ritala Taina</b> , 050-3614391 taina.ritala@netikka.fi
<b>Kuortane</b>	<b>Honkola Reijo</b> , 0400-760348 reijo.honkola@nic.fi
<b>Vimpeli</b>	<b>Laakso Marja-Leena</b> , 040-7043866 marja-leena.laakso@vimpeli.fi
<b>Ylihärmä</b>	<b>Takala Harri</b> , 0400-614499 harri.takala@gmail.com

## TUOTTAJAIN TILITOIMISTOT

<b>TILITOIMISTO</b>	<b>PUHELIN</b>	<b>HOITAJA</b>
<b>Tuottajain Tilitoimisto</b> Lähteentie 3 63300 Alavus tuottajain.tilitoimisto@co.inet.fi	06-5111370 06-5113101 06-5111231/FAX 040-5197312	<b>Hannes Valkama</b>
<b>Maaseututilit</b> Heikkilänkuja 3 F 60800 Ilmajoki paavo.reuhkala@netikka.fi	06-4246480, 4247490 044-5533288 06-4247880/FAX	<b>Paavo Reuhkala</b>
<b>Jalasjärven Mty:n Tilipalvelu</b> Savelankuja 2 61600 Jalasjärvi	06-4568900 06-4568950/FAX	<b>Rauno Annala</b>
<b>Maataloustuottajain Tilitoimisto</b> Asemakatu 14 62100 Lapua kopi@nic.fi	06-4388466 040-5028155	<b>Köpi Saari</b>
<b>Kyrönmaan Tilitoimisto</b> Lukkarinmäentie 4 B 2 61500 Isokyrö	06-4713526 06-4714091/FAX 0400-573188	<b>Pirjo Aheinen</b>





## HYVINVOINTIVASTAAVAT 2014

Alahärmä	Korkiatupa	Tuula	040-7157601	tuula.korkiatupa@anvianet.fi
Alajärvi	Autio	Alpo	040-7364995	alpo.autio@luukku.com
Alavus	Reinikka	Jukka	0400-907920	reinikka@nic.fi
Evijärvi	Ranta-Aho	Matti	040-5467604	matti.ranta-aho@luukku.com
Ilmajoki	Hannuksela	Minna	0405583808	minna.hannuksela@netikka.fi
Isojoki	Junttila	Jukka	040-7384636	jukka.junttila@ssvnet.fi
Isokyrö	Högnäsbacka	Merja	0400973778	merja.hognasbacka@mtt.fi
Jalasjärvi	Mäki-Ventelä	Jukka	040-510 7307	jukka.maki-ventela@netikka.fi
Jurva	Hill	Simo	0500-238112	simo.hill@pp.inet.fi
Karjajoki	Mäkelä	Antti	0407247147	makela.antti.m@pp.inet.fi
Kauhajoki	Ojala	Asko	050-323 0589	asko.ojala@ssvnet.fi
Kauhava	Ylirintala	Tomi	040-5004408	tomi.ylirintala@netikka.fi
Kortesjärvi	Tuhkasaari	Jaana	0405272602	jaana.tuhkasaari@netikka.fi
Kristiina	Saloniemi	Sakari	0400-896557	sakari.saloniemi@gmail.fi
Kuortane	Hakola	Minna	040-7347794	reijo.hakola@pp2.inet.fi
Kurikka	Koski-Laulaja	Veikko	050-303 2094	veikko.koski-laulaja@laulajanratsutila.fi
Laihia	Kamila	Timo	0405489190	timo.kamila@netikka.fi
Lappajärvi	Ahopelto	Kimmo	040-7498770	kimmo.ahopelto@pp.inet.fi
Lapua	Hirvelä	Sari	050-3263275	sari.hirvela@netikka.fi
Nurmo	Yli-Soini	Sinikka	050-5121100	sinikka.yli-soini@netikka.fi
Peräseinäjoki	Pitkäranta	Juhani	0400292588	juhani.pitkaranta@netikka.fi
Seinäjoki	Jouppila	Jaakko	0500-360943	
Soini	Tohni	Terhi	044-2844017	terhi.tohni@gmail.com
Teuva	Rintahaka	Tapio	0400-583329	tapio.rintahaka@mela.fi
Tiistenjoki	Kattelus	Esa	050-5236960	esa.kattelus@netikka.fi
Töysä	Akonniemi	Markku	0400-262574	akonniemi@nic.fi
Vimpeli	Laakso	Marja-Leena	040-7043866	marja-leena.laakso@vimpeli.fi
Vähäkyrö	Aurala	Marja	0400-720547	marja.aurala@netikka.fi
Ylihärmä	Takala	Harri	040-5853886	harri.takala@gmail.com
Ylistaro	Rajamäki	Hannu	040-7733992	hannu.rajamaki@nic.fi
Ähtäri	Sulkava	Iira	044-7000082	iirakiira@suomi24.fi

## KULUTTAJAVASTAAVAT 2014

Alahärmä	Myllykoski	Osmo	040-5583783	osmo.myllykoski@pp.nic.fi
Alajärvi	Mäkelä	Terho	050-5615098	terho.makela@japo.fi
Alavus	Ala-Prinkkilä	Tuire	050-5840531	tuire.ala-prinkkila@luukku.com
Evijärvi	Vesala	Pertti	0400-769497	pertti.tvesala@gmail.com
Ilmajoki	Nikkola	Juha	040-5647176	juha.a.nikkola@netikka.fi
Isojoki	Hautaviita	Hannu	0400-110049	
Isokyrö	Killinen	Eija	0500-669644	eija.killinen@netikka.fi
Jalasjärvi	Vuorela	Liisa	050-5377112	liisa.vuorela@netikka.fi
Jurva	Syrjälä	Vuokko	040-7454359	
Karjajoki	Hautaniemi	Teija	0500-764733	teija.hautaniemi@gmail.com
Karjajoki	Mäkelä	Auli	050-5413142	auli@kotinet.com
Kauhajoki	Ranta	Juha	040-5775922	jranta82@gmail.com
Kauhava	Kamppinen	Matti	0500-667868	
Kortesjärvi	Ritala	Taina	050-3614391	taina.ritala@netikka.fi
Kortesjärvi	Tuhkasaari	Jaana	040-5272602	jaana.tuhkasaari@netikka.fi
Kristiina	Hällfast	Kaarina	0400-511184	
Kristiina	Mäntylä	Anneli	040-5345347	anmantyla@gmail.com
Kuortane	Kiviniemi	Jukka	040-5612333	kiviniemi.jukka@gmail.com
Kurikka	Rinta-Tassi	Marika	0400-364838	t.m.rintatassi@gmail.com
Laihia	Viianen	Hannele	050-5284191	hannele.viianen@elisnet.fi



<b>Lappajärvi</b>	<b>Vinkanharju</b>	<b>Esa</b>	040-5629133	esa.vinkanharju@gmail.com
<b>Lappajärvi</b>	<b>Lammi</b>	<b>Juha</b>	044-3730826	juhalammi@hotmail.com
<b>Lapua</b>	<b>Rantala-Sarjeant</b>	<b>Suvi</b>	050-5905550	suvirantala@netikka.fi
<b>Nurmo</b>	<b>Rajakorpi</b>	<b>Jyrki</b>	050-5991466	jyrki.rajakorpi@seamk.fi
<b>Peräseinäjoki</b>	<b>Katila</b>	<b>Tarja</b>	050-3388878	tarja.katila@gmail.com
<b>Seinäjoki</b>	<b>Heikkilä</b>	<b>Esa</b>	040-5155065	e.heikkila@netikka.fi
<b>Seinäjoki</b>	<b>Kivimäki</b>	<b>Matti</b>	0500-669644	matti.k@netikka.fi
<b>Soini</b>	<b>Luoma</b>	<b>Juha</b>	044-5047633	luomajk@gmail.com
<b>Teuva</b>	<b>Kaleva</b>	<b>Jarkko</b>	050-3604850	jarkko.kaleva@hotmail.com
<b>Tiistenjoki</b>	<b>Ulvinen</b>	<b>Markku</b>	040-5212406	markku.ulvinen@netikka.fi
<b>Vimpeli</b>	<b>Laakso</b>	<b>Marja-Leena</b>	040-7043866	marja-leena.laakso@vimpeli.fi
<b>Vähäkyrö</b>	<b>Nuuja</b>	<b>Mariia</b>	040-5256473	matilda@netikka.fi
<b>Ylihärmä</b>	<b>Takala</b>	<b>Harri</b>	040-5853886	harri.takala@gmail.com
<b>Ylistaro</b>	<b>Louko</b>	<b>Heikki</b>	0400-417329	heikki.louko@netikka.fi
<b>Ähtäri</b>	<b>Matinaho</b>	<b>Päivi</b>	040-8312022	paivi.matinaho@gmail.com

## YMPÄRISTÖASIAMIEHET 2014

<b>Alahärmä</b>	<b>Pitkämäki</b>	<b>Jari</b>	0400-807012	jari.p@netikka.fi
	<b>Talvitie</b>	<b>Janne</b>	050-3649703	talvitie.janne@suomi24.fi
<b>Alajärvi</b>	<b>Viitasaari</b>	<b>Marko</b>	0500-597450	marko@konerengas.fi
<b>Alavus</b>	<b>Saarijärvi</b>	<b>Pasi</b>	050-3421433	
<b>Evijärvi</b>	<b>Tähtinen</b>	<b>Lauri</b>	0400-790487	lauri.tahtinen51@gmail.com
<b>Ilmajoki</b>	<b>Kankaanpää</b>	<b>Timo</b>	050-5604258	timo.kankaanpaa@ilmajoki.fi
<b>Isojoki</b>	<b>Huhtala</b>	<b>Jani</b>	0400-906021	
<b>Isokyrö</b>	<b>Laine</b>	<b>Tommi</b>	040-5432915	tommi.laine@netikka.fi
<b>Jalasjärvi</b>	<b>Tienari</b>	<b>Pasi</b>	0500-271508	pasi.tienari@netikka.fi
<b>Jurva</b>	<b>Niemi</b>	<b>Erkki</b>	050-3090065	eoniemi@wippies.fi
<b>Karijoki</b>	<b>Leppinen</b>	<b>Markku</b>	0400-190156	markku.leppinen@nic.fi
<b>Kauhajoki</b>	<b>Lahdenmaa</b>	<b>Kari</b>	0400-882317	kari.lahdenmaa@pp.nic.fi
<b>Kauhava</b>	<b>Sippola</b>	<b>Hannu</b>	050-5176304	hannu.sippola@kauhava.fi
<b>Kortesjärvi</b>	<b>Tuhkasaari</b>	<b>Timo</b>	0400-769033	timo.tuhkasaari@luukku.com
<b>Kristiina</b>	<b>Uusitalo</b>	<b>Samuli</b>	0400-160123	samuli.uusitalo@pp1.inet.fi
<b>Kuortane</b>	<b>Honkola</b>	<b>Reijo</b>	0400-760348	reijo.honkola@nic.fi
<b>Kurikka</b>	<b>Saari</b>	<b>Jarkko</b>	050-5408269	jarkko.saari@netikka.fi
<b>Laihia</b>	<b>Manni</b>	<b>Ari-Jukka</b>	040-7025680	
<b>Lappajärvi</b>	<b>Rantala</b>	<b>Simo</b>	050-5926402	simo.rantala@gmail.com
<b>Lapua</b>	<b>Alakarhu</b>	<b>Pauli</b>	040-8336142	pauli.alakarhu@netikka.fi
<b>Lehtimäki</b>	<b>Jokiaho</b>	<b>Asko</b>	0400-150530	asko.jokiaho@pp.nic.fi
<b>Nurmo</b>	<b>Vehkaoja</b>	<b>Heikki</b>	0400-268643	heikki.vehkaoja@netikka.fi
<b>Peräseinäjoki</b>	<b>Pärnänen</b>	<b>Pasi</b>	0400-167193	pasi.parnanen@hotmail.com
<b>Seinäjoki</b>	<b>Heikkilä</b>	<b>Esa</b>	040-5155065	e.heikkila@netikka.fi
<b>Soini</b>	<b>Saarin</b>	<b>Esa</b>	0400-616943	esas4@luukku.com
<b>Teuva</b>	<b>Muotio</b>	<b>Arto</b>	0400-921965	arto.muotio@pp.inet.fi
<b>Tiistenjoki</b>	<b>Rintaniemi</b>	<b>Samu</b>	0400-903431	k.rintaniemi@gmail.com
<b>Töysä</b>	<b>Murtomäki-Kukkola</b>	<b>Hanna</b>	040-7248606	hanna.murtomaki-kukkola@alavus.fi
<b>Vimpeli</b>	<b>Kangasaho</b>	<b>Hannu</b>	040-5871545	hannu.kangasaho@pp.inet.fi
<b>Vähäkyrö</b>	<b>Rinta</b>	<b>Tapani</b>	050-3636452	
<b>Ylihärmä</b>	<b>Viitala</b>	<b>Jorma</b>	0500-263573	jorma.viitala@luukku.com
<b>Ylistaro</b>	<b>Kangas</b>	<b>Heikki</b>	040-5270651	heikki.kangas@luukku.com
<b>Ähtäri</b>	<b>Isomäki</b>	<b>Arto</b>	0400-269318	arto.isomaki@pp.inet.fi



## YRITTÄJÄVASTAAVAT 2014

<b>Alahärmä</b>	<b>Sorvisto</b>	<b>Seppo</b>	050-5178763	seppo.sorvisto@netsrv.fi
<b>Alajärvi</b>	<b>Kuoppala</b>	<b>Jukka</b>	044-2970278	jukka.kuoppala@alajarvi.fi
<b>Alavus</b>	<b>Volanto</b>	<b>Aulis</b>	0400-132088	auvo.land@suomi24.fi
<b>Evijärvi</b>	<b>Anttikoski</b>	<b>Juho</b>	0400-668727	juho.anttikoski@kolumbus.fi
<b>Ilmajoki</b>	<b>Yli-Ojanperä</b>	<b>Kari</b>	0500-262567	kari@ojanperantila.net
<b>Isojoki</b>	<b>Piikkilä</b>	<b>Juha</b>	0400-369613	juha.piikkila@luukku.com
<b>Isokyrö</b>	<b>Ikola</b>	<b>Timo</b>	0500-488949	posti@agro-konsultointi.fi
<b>Jalasjärvi</b>	<b>Huhtala</b>	<b>Arto</b>	0400-489880	huhtala.artomk@netikka.fi
<b>Jalasjärvi</b>	<b>Mannila</b>	<b>Raimo</b>	0400-369915	raimo.mannila@netikka.fi
<b>Jurva</b>	<b>Rajala</b>	<b>Marko</b>	040-5565281	rajala.m@netti.fi
<b>Karjajoki</b>	<b>Korkeamäki</b>	<b>Arto</b>	040-7057716	arto.korkeamaki@pohjanmaanit.fi
<b>Kauhajoki</b>	<b>Lakso</b>	<b>Harri</b>	0400-268913	www.ikkelajarvenlaatupuu.fi
<b>Kauhava</b>	<b>Martikkala</b>	<b>Harri</b>	040-5093348	harri.martikkala@nic.fi
<b>Kortesjärvi</b>	<b>Isomäki</b>	<b>Jaakko</b>	040-5547319	jaakko.isomaki@gmail.com
<b>Kristiina</b>	<b>Viitala</b>	<b>Vesa</b>	040-5688884	vesa.viitala@gmail.com
<b>Kuortane</b>	<b>Haapa-Aho</b>	<b>Jouni</b>	0400-164297	anne.haapa-aho@hotmail.com
<b>Kurikka</b>	<b>Haapoja</b>	<b>Jussi</b>	050-5026582	jussi.haapoja@netikka.fi
<b>Laihia</b>	<b>Uitto</b>	<b>Hannu</b>	050-4116188	h.uitto@netikka.fi
<b>Lappajärvi</b>	<b>Hernesniemi</b>	<b>Antti</b>	040-5519438	antti.hernesniemi@pp.inet.fi
<b>Lapua</b>	<b>Jäätteenmäki</b>	<b>Ismo</b>	0500-233626	kirsi.jaattenmaki@nic.fi
<b>Lehtimäki</b>	<b>Jokiaho</b>	<b>Asko</b>	0400-150530	asko.jokiaho@pp.nic.fi
<b>Nurmo</b>	<b>Ylinen</b>	<b>Heikki</b>	050-3390412	hese@nurmolainen.com
<b>Peräseinäjoki</b>	<b>Kanto</b>	<b>Hanna</b>	050-5496920	hanna.kanto@netikka.fi
<b>Seinäjoki</b>	<b>Mäki-Jouppi</b>	<b>Markus</b>	0400-719365	omp87@netikka.fi
<b>Soini</b>	<b>Saari</b>	<b>Hannu</b>	040-5108096	hannu.saari@kuusnetikka.fi
<b>Teuva</b>	<b>Peltoniemi</b>	<b>Timo</b>	050-3434898	timo.peltoniemi@hotmail.com
<b>Tiistenjoki</b>	<b>Paavola</b>	<b>Vesa</b>	0400-163403	anna.paavola@netikka.fi
<b>Töysä</b>	<b>Levelä</b>	<b>Liisa</b>	0500-861176	heikki.levela@heikintupa.com
<b>Vimpeli</b>	<b>Kangasaho</b>	<b>Hannu</b>	040-5871545	hannu.kangasaho@pp.inet.fi
<b>Vähäkyrö</b>	<b>Valkama</b>	<b>Hannu</b>	0400-260502	hannu.valkama@netikka.fi
<b>Ylihärmä</b>	<b>Jussila</b>	<b>Kari</b>	050-5931517	jussila.kari@hotmail.com
<b>Ylistaro</b>	<b>Rajamäki</b>	<b>Hannu</b>	040-7733992	hannu.rajamaki@nic.fi
<b>Ähtäri</b>	<b>Kukkeemäki</b>	<b>Jorma</b>	040-5889549	jorma.kukkeemaki@pp.inet.fi





## 8. MTK:N JÄSENEDET 2014

Jäsenetujen hyödyntäminen edellyttää jäsenyyden todistamista. Se onnistuu parhaiten jäsenmaksun yhteydessä postitettulla jäsenkortilla. Osa jäseneduisista on toisaalta sellaisia, että jäsenyyden ja jäsenmaksun maksamisen tarkistus toteutetaan tietojärjestelmiä hyödyntäen. Monen jäsenedun hyödyntämisessä tärkeä numerosarja on jäsenkortissa oleva jäsentunnus. Jäsenkortti onkin syytä säilyttää paikassa, josta se on helposti saatavilla. **Ajantasaiset tiedot jäseneduisista löydät MTK:n nettisivuilta <http://www.mtk.fi/> kohdasta Jäsenyys → Jäsenedut.**

### Tuotevastuuvakuutus

MTK:n jäsenen tuotevastuuvakuutuksen tarkoituksena on korvata toiselle aiheutetut henkilö- ja esinevahingot, kun vahinko johtuu tuotteen virheellisyydestä tai puutteellisuudesta. Vakuutus ei korvaa esimerkiksi vahinkoa, joka aiheutuu vakuutetulle itselleen. Vakuutus on voimassa kaikilla maa- ja metsätaloutta harjoittavilla tuottajayhdistysten henkilöjäsenillä. Vakuutus koskee myös maa- tai metsätilaan liittyviä maaseutuyrityksiä. Tuotevastuuvakuutuksessa MTK:n yhteistyökumppanina on LähiTapiola. Tarkempia tietoja vakuutuksesta saa LähiTapiolan alueyhtiöiden maatilayhteyshenkilöiltä tai LähiTapiolan toimistoilta, joihin myös jätetään korvaushakemukset.

### LähiTapiolasta talous- ja henkilöturvaa sekä jäsenetuja

LähiTapiola myöntää MTK:n jäsenille tuntuvia etuja sekä omaisuus- että henkivakuutuksista sekä joistakin muista palveluista. Vuoden 2014 aikana jäsenedut muuttuvat ja yhtenäistyvät vähitellen koskemaan samanlaisina kaikkia LähiTapiolan asiakkaita riippumatta siitä, onko asiakas aiemmin ollut Tapiolan vai Lähivakuutuksen asiakas. Jäsenetuihin ovat oikeutettuja niin MTK:n viljelijä-, maaseutuyrittäjä-, metsänomistaja- kuin henkilöjäsenetkin. Lisätietoja ajankohtaisista eduista [www.lahitapiola.fi](http://www.lahitapiola.fi).

### OP-Pohjola-ryhmä

Osuuspankkiryhmän jäsenedut pankkipalveluista, henki- ja eläkevakuutuksista, sijoitusrahasto-tuotteista ja kiinteistövälityksestä, lisätietoja [www.mtk.fi](http://www.mtk.fi), jäsenyys, jäsenedut.

### Nordea

Nordeaan asiointinsa keskittävä MTK:n maatalousyrittäjäjäsen saa etuyrittäjän edut sekä yritykselle nimeytyn pankkineuvojan, joka pitää säännöllisesti yhteyttä maatalaan ja johon tila voi suoraan ottaa yhteyttä asioiden hoidossa. Lue lisää ehdoista etuohjelmasta [www.nordea.fi](http://www.nordea.fi), yritykset ja yhteisöt, yritys ja pankki, maatilayritykset.

### MTK:n veropuhelin

Maa- ja metsätalouteen liittyvistä veroasioista saa tietoa soittamalla MTK:n veropuhelimeen. Siihen vastaavat järjestön veroasiantuntijat. MTK:n veropuhe-

lin päivystää talvikuukausina maanantaisin klo 9-12. Jäsenetuhintaista veroneuvontaa saa numerosta **0600 17 999**, jossa puhelun hinta on **1,18 euroa minuutilta** ja paikallisverkko- tai matkapuhelinmaksu. Tarvitset **jäsennumerosi**, joka löytyy jäsenmaksulomakkeen mukana tulleesta jäsenkortista. Ei-jäsenten numero on **0600 17 222**. Puhelu maksaa **2,19 euroa minuutilta**, lisäksi puhelinyhtiöt veloittavat paikallisverkko- tai matkapuhelinmaksun.

### Työnantaja-asioiden verkkopalvelu ja työnantajapuhelin

Kun olet palkkaamassa työntekijää, tarvitset ajantasaista tietoa työehdoista ja työnantajana toimimisesta. **Työnantaja-asioiden verkkopalvelu ja työnantajapuhelin** ovat MTK:n jäsenetuja, jotka perustuvat yhteistyösopimukseen Maaseudun Työnantajaliiton MTA:n kanssa.

Neuvontaa saa jäsenetuhintaan Maaseudun Työnantajaliiton puhelimesta **0600 17 444**. Puhelun hinta on **1,17 € + pvm** ja **MTK:n jäsentunnus kysytään puhelun alussa**. Puhelin päivystää **ti ja pe 9-12**.

Ajankohtaista tietoa työehtosopimuksista, palkkaus- ja muista työnantaja-asioista saa Maaseudun Työnantajaliiton verkkopalvelusta. Pääset MTK:n jäsenille tarkoitettuun verkkopalveluun MTK:n jäsenverkko Repun kautta [www.mtk.fi](http://www.mtk.fi), jäsenyys, jäsenedut, neuvonta ja lakiapu, työnantajapalvelut.

### Vastuuvakuutettu EU-avustaja auttaa tukihauksessa

MTK:n kouluttamat ja vakuuttamat EU-avustajat auttavat viljelijöitä tukihakemusten täyttämässä. Vakuutus korvaa tuenmenetyksen, joka aiheutuu avustajan virheellisestä toiminnasta hakemuksia täytettäessä. Pienin korvattava vahinko on 500 euroa. Vahinko korvataan 250 euron omavastuun ylittävältä osin aina 25 000 euroon saakka. **Vastuuvakuutus on voimassa vain silloin, kun avustajan lisäksi myös avustettava on jäsenmaksun maksanut MTK:n jäsen.**

### MTK:n asianajajarengas

MTK, maataloustuottajien liitot ja metsänomistajien liitot ovat solmineet asianajotoimistojen kanssa yhteistyösopimuksia, joissa jäsenedut vaihtelevat. Yhteistyöllä pyritään siihen, että jäsenet voivat saada lakineuvontaa ja -palveluja joko maksutta tai kohtuuhintaan, riippuen tilanteesta.

Kun asioit MTK:n renkaaseen kuuluvan asianajotoimiston kanssa, kerro heti aluksi, että olet MTK:n jäsen ja että maataloustuottajien liitto tai metsänomistajien liitto on pyytänyt kääntymään kyseisen toimiston puoleen. Voit ottaa yhteyttä maataloustuottajien liittojen asianajajiin, jotka kuuluvat MTK:n asianajajarengaseen tai MTK:n päälakimieheen Risto Airikkalaan, puhelin 020 4131, [risto.airikkala@mtk.fi](mailto:risto.airikkala@mtk.fi).



**MTK-Etelä-Pohjanmaa** suosittelee jäsenilleen lakipalveluissa Maanomistajien Arviointikeskusta.

**Maanomistajien arviointikeskuksen Seinäjoen toimiston yhteystiedot:**

**varatuomari Lauri Pakka**, Huhtalantie 2, 60220 Seinäjoki, puhelin 020 741 1066, 040 726 8577, lauri.pakka@arviointikeskus.fi.

**Maa- ja ympäristöoikeudellista lakiapua edullisemmin**

Arviointikeskus myöntää 10 prosentin alennuksen MTK:n jäsenille useimmissa toimeksiantoissa. Yhtä toimeksiantoa kohden alennus voi olla enintään 505 euroa. **Saadakseen alennuksen jäsenyydestä on ilmoitettava toimeksianto annettaessa.**

**Neste Oililta etuja Yrityskortilla**

MTK:n jäsenet saavat alennusta Neste Oil Yrityskortilla bensiinistä ja dieselistä. Jäsenalennus bensiinistä on -2,5 senttiä ja dieselistä -2,7 senttiä litralta (sis. alv). Alennus ei koske Neste Oil Express -automaattiasemia. Yrityskorttihakemuksen voi tehdä verkossa [www.neste.fi/yrityskortti](http://www.neste.fi/yrityskortti). Merkitse hakemukseen aina MTK-jäsennumero.

**Teboil**

Teboil antaa MTK:n jäsenille Teboil Yrityskortilla 3,19 senttiä litralta alennusta bensiinistä ja dieselöljystä. Myös voiteluaineista sekä autokemikaaleista ja pesuista saa 10 prosentin alennuksen. Alennukset saa kaikilla Teboil-huoltamoilla ja -automaattiasemilla lukuun ottamatta nettointipohjaisia Teboil Express -automaattiasemia ja raskaan liikenteen D-automaatteja.

**St1**

St1 tarjoaa MTK:n jäsenille lämmityspolttoöljyä ja pellettiä MTK-sopimushinnalla. St1-yrityskortilla MTK:n jäsenet saavat sopimusalennuksen St1-automaattijäsen St1/Shell-palveluasemien bensiinistä, dieselistä ja polttoöljystä. Yrityskortti on jäsenille, joilla on Y-tunnus. Yrityskorttiosot laskutetaan kerran kuussa ilman laskutuspalkkiota.

**Skapat Energia Oy – sähkönhankintaedut**

Skapat Energian ja MTK:n sähkön yhteishankinnalla edullista sähköä saavat jo sadat maanviljelijät ympäri Suomea. Yhteishankinnalla saavutetaan suuri hankintavolyymi, joten yksittäinen sähkönostaja pääsee hankkimaan sähkönsä suurostajan eduilla. MTK:n jäsen saa 10% alennuksen liittymismaksuun. Muista mainita jäsennumerosi liittymislomakkeessa [www.skapat.fi/mtk-lomake](http://www.skapat.fi/mtk-lomake).

**Jäsentietoverkko Reppu**

MTK:n jäsenenä saat käyttöösi jäsenverkko Repun palvelut osoitteessa [www.mtk.fi](http://www.mtk.fi), jäsenverkko Reppu. Jäsentietoverkkoon pääset jäsentunnuksella. Aloitusallasana on jäsennumeron 6 viimeistä numeroa. Repusta löytyvät mm. puun hintatiedot, maataloustuotteiden markkinakatsaukset, sopimusmallit, työnantajapalvelut, ajantasaiset jäsenedut sekä muut jäsenpalvelut.

**HajaKaista järjestää toimivat nettiyhteydet**

HajaKaista on nopea, helppo ja edullinen 3G-tekniikkaan perustuva internetyhteys. Kodista ulospäin yhteys muodostetaan suunta-antennilla ja HajaKaistan laitteella. Kolmen operaattorin verkosta valitaan se, mikä parhaiten kussakin paikassa toimii. HajaKaista maksaa 29,90 €/kk itse asennettuna. Laitteisto toimitetaan lähimpään Matkahuollon pisteeseen tai tarvittaessa postitse. MTK:n jäsenetuna kaksi ensimmäistä kuukautta ilmaiseksi, edun saamiseksi tilauksen yhteydessä tulee mainita MTK:n jäsennumero.

**Mainio jokaiseen jäsentalouteen**

Jäsenlehti Mainio ilmestyy neljä kertaa vuodessa, ja se postitetaan jokaiseen MTK:n jäsentalouteen. Mainiossa kerrotaan MTK:n toiminnasta, saavutuksista ja maaseutuelinkeinoille tärkeistä asioista järjestön jäsenten näkökulmasta. Liittojen ja yhdistysten lahjatilauksen sekä opiskelijatilauksen hinta on 30 €. Muiden tilauksen hinta on 45 €.

**Maahengen kirjoista alennusta**

MTK:n jäsenenä saat Maaseudun Sivistysliiton yhteydessä toimivan Maahengen kirjoista 30 %:n alennuksen. Ilmoita MTK:n jäsennumero, kun teet kirjatilausta. Tutustu Maahengen kirjoihin verkkosivuilla [www.maahenki.fi](http://www.maahenki.fi).

**Holiday Club Resorts**

Holiday Club Resorts Oy tarjoaa eri puolilla Suomea olevista kohteista MTK:n henkilökunnalle ja jäsenille edullisia tutustumislomia. Etujen saamiseksi tulee esittää MTK:n jäsenkortti.

MTK:n jäsenet ja henkilökunta voivat ostaa Holiday Club-lahjakortteja 10 %:n alennuksella. Minimitilaus on 180 euroa, jolla saa käyttöönsä 200 euron lahjakortin. Ajankohtaiset tarjoukset näet jäsenverkko Repussa!

**SokosHotels ja Radisson Blu -hotellit**

Sokos Hotellit ja Radisson Blu -hotellit tarjoavat MTK:n jäsenille majoitusetuja. Tutustu hotelliketjujen tarjoamiin vaihtoehtoihin. Varauksen yhteydessä mainitse MTK:n jäsenetu. Kirjautuessa sisään nähtä vastaanotossa jäsenkorttisi. Ajankohtaiset tarjoukset näet jäsenverkko Repussa!

**Kunnonpaikan jäsenedut**

Kylpylähotelli Kunnonpaikka Siilinjärven Vuorelasa tarjoaa MTK:n jäsenille majoituksen jäsenetuhintaan: 61 euroa/henkilö/vrk kahden hengen huoneessa, 90 euroa/henkilö/vrk yhden hengen huoneessa. (Normaalihinnat ovat 105–143 euroa.) Jäsenetuhinnat ovat voimassa arkisin ja viikonloppuisin (ei jouluna). Kysy myös muista kausitarjouksista ja erikoispaketeista myyntipalvelusta tai [www.sivuilla](http://www.sivuilla). Todista MTK:n jäsenyyttä, kun saavut hotelliin. Varauksen yhteydessä mainitse varaustunnus MTK. Varaukset ja tiedustelut Kunnonpaikasta: puhelin 017 476 560, [skk.myyntipalvelut@kunnonpaikka.com](mailto:skk.myyntipalvelut@kunnonpaikka.com), [www.kunnonpaikka.com/](http://www.kunnonpaikka.com/)



### **Kylpylä Kivitippu, Lappajärvi**

Kylpylä Kivitippu myöntää MTK:n jäsenille 10 %:n alennuksen normaalihintaisista lomapaketeista ja **li-säetuna** jäsenetukomeetta-tarjous (2 vrk / 2 hh / 99 € hlö). Perheille (1-2 aikuista, 1-2 lasta) laadukas Superior-huone aamiaismajoituksella pääarakennuksen perhehuoneen hinnalla 130 €/vrk.

Ilmoita jo varauksen yhteydessä, että olet MTK:n jäsen ja näytä jäsenkortti hotellivastaanotossa. Edut eivät koske Chalets-huoneistoja ja vain yksi etu/varaus. Varaukset ja lisätiedot p. 06 561 5561.

### **Maaseudun Terveys- ja Lomahuolto ry.**

Maaseudun Terveys- ja Lomahuolto ry. järjestää Raha-automaattiyhdistyksen rahoittamaa tuettua lomatoimintaa. Lomayhtymän tuetut lomat ovat haettavissa ympäri vuoden. Tuettuja lomia voi tiedustella Maaseudun Terveys- ja Lomahuolto ry:n toimistosta numerosta 010 2193 460 tai tutustu tarkemmin osoitteessa [www.mtlh.fi/](http://www.mtlh.fi/).

### **Viking Line**

MTK:n jäsenenä risteilet Viking Linella alennettuun hintaan, katso alennusreitit ja tunnukset MTK:n nettisivuilta. Alennukset vaihtelevat risteilyjen normaalihinnoista riippuen lähtöpäivästä, reitistä ja hyttiluokasta. Varaudu näyttämään MTK:n jäsenkortti lippuja lunastettaessa ja sataman lähtöselvityksessä. Jäsentarjoukset eivät koske ryhmämatkoja. Mainitse lippuja varatessasi tuotetunnus. Lisätietoja [www.vikingline.fi/](http://www.vikingline.fi/), p. 0600 41577 (1,64 euroa/puhelu + pvm).

### **Ruokaa omasta maasta - joutsentunnus**

MTK:n jäsenenä saat Suomen arvostetuimman alkuperämerkin käyttöoikeuden jäsenetuhintaan. Käyttöoikeusmaksu uudistui vuoden 2014 alussa siten, että MTK:n ja SLC:n jäsenet saavat 50 % alennuksen Hyvää Suomesta -merkkiin oikeuttavan Ruokatie-don alimmasta jäsenmaksusta. Se on 1.1.2014 alkaen 275 €/vuosi, josta jäsenetuhinta MTK:n ja SLC:n jäsenille on 137,5 €/vuosi. Merkin hakuohjeet [www.hyvaasuomesta.fi](http://www.hyvaasuomesta.fi),

### **Valtran bonus**

Valtra myöntää vuonna 2014 uuden Valtra-traktorin tai uuden Sampo-puimurin ostaville MTK:n ja Svenska lantbruksproducenternas centralförbundin (SLC) jäsenille bonuksen. Bonus pitää sisällään kolme eri vaihtoehtoa, joiden arvo on 390 euroa: Collection-lahjakortti, puinen seinäkello, Lippupalvelun lahjakortti. Tuotteisiin voi tutustua Valtran sivuilla [www.valtra.fi](http://www.valtra.fi).

### **Jatkajille Tulevaisuuden haalarit**

Valtra tarjoaa kaikille vuonna 2014 yritystoiminnan aloittaville MTK:n jäsenille Tulevaisuuden haalarit. Voit valita talvi- tai kesähaalarit. Bonuksen ehtona on, että sukupolvenvaihdos tehdään tai yritystoiminta aloitetaan vuonna 2014 ja että Maaseudun Tulevaisuuden Uusia yrittäjiä -palstalla ilmoitetaan sukupolvenvaihdoksesta tai yritystoiminnan aloittamisesta ja että jatkaja on MTK:n jäsen. Yrittäjän tulee itse ilmoittaa lehdelle asiasta. Ilmoitus lehdessä on maksuton. Valtran traktorimyyjä toimittaa haalarit bonusehdot täyttävälle jatkajalle.

### **Kultajousi**

Jäsenetualennukset ovat: -20 % kaikista myymälän valikoimassa olevista tuotteista paitsi Kalevala Koruita ja sveitsiläisistä kelloista -15 %. Alennukset laskeaan Kultajousen kuluttajahinnoista. Etuja ei voi yhdistää muihin mahdollisiin alennuksiin ja kampanjahintoihin.

### **Pellon Groupilta laitteita maatalojen riskienhallintaan**

MTK:lla ja Pellon Groupilla on yhteistyösopimus, jolla halutaan edistää maatalojen turvallisuutta ja riskienhallintaa. Pellon Group myöntää MTK:n jäsenille Pellon Security savunäytteenottopohjaisen palovarointijärjestelmän ostajille jäsenetuna Pelastussuunnitelma-kansion ja alkusammutuspaketin kaupan päälle. Lue lisää MTK:n sivuilta tai Pellon Groupin nettisivuilta osoitteesta [www.pellon.com](http://www.pellon.com).

### **Etuseteli Can-Am-mönkijän tai Lynx-moottorikelkan ostajalle**

MTK:n jäsenet saavat 300, 400 tai 500 euron etusetelin ostaessaan uuden kotimaisen Lynx-moottorikelkan, uuden Can-Am -mönkijän tai -traktorimönkijän. Etusetelin voi käyttää tarvikehankintoihin mönkijän tai moottorikelkan ostopaikassa Edun tarjoaa Rovaniemellä Lynx-moottorikelkkoja valmistava ja Can-Am -mönkijöitä maahantuova BRP Finland Oy. Lisätietoja [www.brpscandinavia.com](http://www.brpscandinavia.com). Etuseteliin saamiseksi esitä kaupanteon yhteydessä MTK:n jäsenkortti.

### **DeLaval fleecetakki**

MTK:n jäsenet saavat DeLavalin fleece-takin jäsenetuhintaan 39 euroa. Jäsenedun saat esittämällä oston yhteydessä MTK:n jäsenkortin.

### **Ramirent**

Ramirent on rakennuskonevuokraamo, joka tarjoaa MTK:n jäsenille yleisalennuksena -35 % voimassa olevasta hinnastosta sekä maanrakennuskoneista sekä muista hinnaston kiinteähintaisista K-merkityistä tuotteista -20 % esittäessäsi jäsenkortin kaupanteon yhteydessä.

### **Ekokem**

Ekokem kerää maatalousmuoveja koko Suomen alueelta ja tarjoaa MTK:n jäsenille jäsenetuna kaikkien muovijätteiden noutopalvelua ympäri vuoden. Palvelun hinta on 85 euroa/tonni + alv, mikä on myös miniminoutohinta. Yrityksen nettisivut ovat osoitteessa [www.ekokem.fi](http://www.ekokem.fi).

### **Finncont**

Finncont tarjoamat jäsenedut koskevat uuden sukupolven farmarisäiliöitä Nafta-Nasu ja uutuutena Nafta 6000 sekä Jerry 250 ja Jerry 450 -polttoainesäiliöitä. Lisätietoja Finncontin tuotteista löydät yrityksen nettisivuilta [www.finncont.com](http://www.finncont.com). Muista esittää kaupanteon yhteydessä jäsenkorttisi!





## K1 Katsastajat

K1-Katsastajat tarjoaa MTK:n jäsenille katsastukset etuhintaan. Henkilö- ja pakettiauton katsastus kaikkine päästömittauksineen 59 euroa. Mikäli mittaukset on tehty valmiiksi vaikkapa huollon yhteydessä, pelkän vuosikatsastuksen hinta jäsenille on 35 euroa. Tarjous myönnetään MTK:n jäsenkorttia vastaan kaikilla K1-katsastusasemilla. Etua voi käyttää kortinhaltija sekä saman talouden henkilöt.

## Isku

Isku tarjoaa MTK:n jäsenille etuja sisustusosastoista. Isku ja MTK ovat sopineet jäsenetuohjelmasta, joka keryyttää bonusta kaikkien ohjelmassa mukana olevien kesken. Edut koskevat niin huonekalu-, keittiö- kuin toimistokalustekauppojakin. Lisätietoa Repusta. Iskun verkkosivut löydät osoitteesta [www.isku.fi](http://www.isku.fi).



**MTK-Etelä-Pohjanmaa on neuvotellut oman alueen jäsenilleen valtakunnallisten, tässä lueteltujen etujen lisäksi seuraavat maakunnalliset jäsenedut.**

### Oy Woikoski AB hitsaus- ym. kaasut ja kaasupullot

Woikoski on ainoa suomalainen kaasuyritys, joka tuottaa teollisia, lääkkeellisiä ja erikoiskaasuja. Lisäksi tuotevalikoimaan kuuluvat hitsauskoneet ja -tarvikkeet. MTK-Etelä-Pohjanmaan alueen jäsenet saavat alennuksia eri kaasuista. Lisätietoja saa soittamalla numeroon 017-5702600, sähköpostitse [varkaus@woikoski.fi](mailto:varkaus@woikoski.fi) tai lähimmältä jälleenmyyjältä. Jälleenmyyjät löytyvät osoitteesta [www.woikoski.fi](http://www.woikoski.fi).

### Polttoöljy ja tarvikkeet E-P:n Koneyrittäjien EPK Markkinointi Oy:stä

MTK-Etelä-Pohjanmaan jäsenet saavat poltto- ja voiteluaineita sekä tarvikkeita (mm. suodattimet) jäsenetuhintaan. Polttoaineissa alennus koskee kesä- ja talvilaadun moottoripolttoöljyä moottori- ja lämmityskäyttöön sekä kesä- ja talvilaadun dieseliä. Toimituskoko on vähintään 1000 litraa polttoöljyä ja 1500 litraa dieselöljyä. Päivän jäsenetuhinnan saa kysymällä suoraan EPK Markkinointi Oy:stä 0400-29 7528 tai [epk@epkmarkkinointi.fi](mailto:epk@epkmarkkinointi.fi). Tiedusteluja ja tilauksia tehdessä tulee esittää MTK:n jäsennumero.

### Aktiivi-ohjelmat maaseutuyrittäjille ja pk-yrityksille

MTK-Etelä-Pohjanmaan alueen jäsenet saavat alennusta ylihärmäläisen Datatech Oy:n Aktiivi-ohjelmista. Alennus on 50% OVH ostohinnoista. Aktiivi W kirjanpito-ohjelma sopii erityisesti maanviljelijöiden ja metsänomistajien tarpeisiin helpottaen tilan talouden suunnittelua. Aktiivi PeltoW on monipuolinen EU-ympäristötuen huomioiva viljelysuunnitteluohjelma.

## Maaseudun tukihenkilöverkko

Oli kysymys arjen murheesta tai vaikeasta elämäntilanteesta, voit ottaa yhteyttä Maaseudun tukihenkilöverkkoon. Maaseudun tukihenkilöverkossa toimii noin 320 tukihenkilöä, jotka ovat saaneet koulutuksen tehtävään ja tehneet tukihenkilösitoumuksen. Tukihenkilöt ovat vapaaehtoistyöntekijöitä. Lue lisää osoitteesta [www.tukihenkilo.fi](http://www.tukihenkilo.fi).

Lisätietoja ohjelmista löytyy osoitteesta [www.datatech.fi](http://www.datatech.fi). Tiedustelut ja tilaukset Datatech Oy, puh. 044-550 1431 tai [hannes.makipernaa@datatech.fi](mailto:hannes.makipernaa@datatech.fi). Netin kautta tilatessa muista lisätä koodikenttään MTK-E-P.

### Suonentiedon maatalousohjelmat

MTK-Etelä-Pohjanmaan jäsenet saavat 15% alennuksen pysyvän käyttöoikeuden ohjelmistokokonaisuuden hinnasta (Maatalousneuvos ja Agrineuvos). Alennus ei koske vuokrasovelluksia, SaaS-palvelua eikä huoltosopimus- tai päivitysmaksuja. Tilauksen yhteydessä on mainittava jäsennumero. Lisätiedot Susanna Hämäläiseltä puh. 044-700 5206 tai [susanna.hamalainen@suonentieto.fi](mailto:susanna.hamalainen@suonentieto.fi). Tilaukset numerosta (017) 264 2642.

### Anvia Laajakaista Tuottaja

Anvia Oyj tarjoaa MTK-Etelä-Pohjanmaan jäsenille seuraavat uudistuneet jäsenetuliittymät:  
5M/1M hintaan 35,96 €/kk (alv 24%)  
10M/2M hintaan 42,40 €/kk (alv 24%)  
24M/2M hintaan 45,26 €/kk (alv 24%)  
50M/5M Tuhti (KTV) hintaan 38,32 €/kk (alv 24%)  
50M/10M Tuhti (Kuitu) hintaan 38,32 €/kk (alv 24%)  
Tarkista liittymien saatavuus osoitteesta [www.anvia.fi/saatavuus](http://www.anvia.fi/saatavuus). Palvelu sisältää yhteyden, 1–10 sähköpostitiliä (1Gt levytilaa) sekä 5x100 Mt kotisivutilaa. Liittymään ei sisälly julkisia IP-osoitteita. Tilaukset ja tiedustelut [yrityspalvelut@anvia.fi](mailto:yrityspalvelut@anvia.fi) tai 0393 933 933.

### Kernite voitelu- ja puhdistusaineet

Tuubivaseliini K-Nate NLGI 1 ja 2- kalsiumsulfaattirasva, myyntierän koko 24x440gr.  
Cavalier Super Plus desinfioiva puhdistusaine, myyntierän koko 1x30 litraa.  
Toimitus kotiin Kiitolinjan kuljetuksella. Lisätietoja tuotteista osoitteesta [www.kernite.fi](http://www.kernite.fi). Tilaukset piiriedustaja Jaakko Ristimäeltä 0400-988 530.



# 9. LIITON TOIMINTASUUNNITELMA 2014

Maataloustuottajain Etelä-Pohjanmaan liitto MTK-Etelä-Pohjanmaa ry toimii alueensa maanviljelijöiden, metsänomistajien ja maaseutuyrittäjien etujärjestönä. Liiton toiminnan tarkoituksena on turvata jäsenistön taloudelliset, sosiaaliset ja yhteiskunnalliset oikeudet sekä lisätä maaseudun elinvoimaa.

Liiton toimintaa ohjaa MTK-järjestön visio:

**Jäsenet ja järjestö yhdessä varmistavat maaseutuelinkeinojen kannattavuuden ja arvostuksen. Vahva ja yhtenäinen MTK on merkittävä ja aktiivinen markkina- ja yhteiskunta-vaikuttaja.**

Liittokokouksen vuonna 2012 hyväksymä ”Vihreää kasvua ja menestystä maalle” –ohjelma sisältää kolme kokonaisuutta: markkinavaikuttamisen, yhteiskunnallisen vaikuttamisen ja järjestön kehittämisen. MTK:n valtuuskunta on määrittänyt vuodelle 2014 koko järjestön yhteiseksi avaintavoitteiksi järjestön kehittämisen, markkinavaikuttamisen vahvistamisen ja nuorten toiminnan edistämisen. Liiton vuoden 2014 avaintavoitteet ovat seuraavat:

## Avaintavoite 1. Markkinavaikuttamisen vahvistaminen

- Viestimme jäsenille ja sidosryhmille, että jäsenet ja järjestö ovat yhdessä erittäin vahva markkinavaikuttaja ja voivat yhdessä vaikuttaa kotimaisten, luonnonvarojen hyödyntämiseen pohjautuvien tuotteiden kysynnän kasvuun, tuotteista saatavaan hintaan ja tuotantokustannuksiin.
- Viestimme suomalaisen maaseudun yrittäjyydestä, lähellä tuotetuista tuotteista ja palveluista sekä vastuullisista tuotantotavoista.
- Lisäämme vuorovaikutusta osuuskuntien hallinnon ja osuuskuntien omistamien hankinta- ja jalostusyritysten edustajien kanssa.
- Korostamme maaseudun tuotteiden selkeää alkuperämerkintää ja tuotteiden vastuullisuutta kuluttajien valintojen helpottamiseksi.
- Tiivistämme vuorovaikutusta julkisen sektorin ostokäytännöistä ja hankinnoista päätöksiä tekevien kanssa. Painotamme julkisten, verovaroilla rahoitettavien hankintojen suuntaamista tuotteisiin, joiden tuotantotavat noudattavat vähintään suomalaista tuotantotapaa ja joiden tuottaja ja valmistaja voidaan todentaa.
- Vaikutamme julkisia hankintoja koskevan lainsäädännön soveltamiseen siten, että paikalliset toimijat voivat osallistua tarjouskilpailuihin ja aidot lähimarkkinat voivat toteutua. Kannustamme jäseniä osallistumaan tarjouskilpailuihin yhteistyöverkostoina ja tarvittaessa perustamaan uusia osuuskuntia ja yritysverkostoja.
- Osallistumme aktiivisesti järjestön markkinavaikuttamisen toimenpiteiden toteutukseen
- Kehitämme valmiutta toimeenpanna kotimaisuutta ja vastuullisuutta korostavia kampanjapäiviä sekä aktivoimme jäseniä osallistumaan niihin.

## Avaintavoite 2. Maaseudun elinkeinoin kohdistuviin ratkaisuihin vaikuttaminen

- Vaikutamme ratkaisuihin, jotka liittyvät viljelijöiden tulo-tasoon ja yritystoiminnan kannattavuuteen sekä yleisiin toimintaedellytyksiin maaseudulla.

- Turvaamme maatalouden jatkuvuutta EU:n maatalouspolitiikan muutoksissa ja edistämme tarvittavien uusien ratkaisujen ja selviytymiskeinojen aikaansaamista.
- Edistämme omalta osaltamme sitä, että maa- ja metsätaloutta sekä maaseutua koskevat päätökset toimeenpannaan Suomessa tavalla, joka tukee jäsentemme toimeentuloa ja hyvinvointia sekä edistää maaseudun vihreiden elinkeinojen kehittymistä ilman turhaa byrokratiaa.
- Nostamme esille alueemme maatalouden erityispiirteitä ja ongelmia ja edistämme näihin liittyviä tavoitteita kansallisessa päätöksenteossa.
- Välitämme jäsenistöllemme mahdollisimman selkeää tietoa maatalouspolitiikan eri vaiheista ja niiden vaikutuksista helpottaen siten viljelijöiden sopeutumista uudistettuihin tukijärjestelmiin.
- Osallistumme maatalouspolitiikan, maaseudun kehittämisen sekä alue- ja rakennepolitiikan ohjelmavalmisteluun.
- Vaikutamme maa- ja ympäristöpolitiikan valmistelutyöhön ja soveltamiseen niin, että maaseudun elinkeinojen toimintaedellytykset turvataan.
- Pidämme yhteyttä oman alueemme päätöksentekijöihin varmistaen, että päättäjillä on ajantasainen kuva valmisteltavien uudistusten sisällöstä, vaikutuksista ja etenemisestä.

## Avaintavoite 3. Kehitämme järjestön palveluita ja organisaatiota jäsenlähtöisesti

- Osallistumme aktiivisesti MTK:n järjestöuudistuksen valmisteluun.
- Järjestämme koulutusta yhdistyksille ja jäsenistölle järjestöuudistuksesta yhteistyössä keskusliiton kanssa.
- Tiivistämme järjestön sisäistä yhteistyötä. Tuemme yhdistyksiä toimintansa kehittämässä.
- Teemme yhteistyötä ja haemme uusia toimintamalleja alueelliseen ja paikalliseen edunvalvontaan yhdessä MO-liittojen ja metsänhoitoyhdistysten kanssa.
- Tuemme yhdistysten jäsenhankintaa ja yhdistysten jäsenpalveluiden ja edunvalvonnan kehittämistä.
- Valmistaudumme ottamaan käyttöön jäsenrekisterin uudet ominaisuudet ja hyödynnämme rekisteriä jäsenpalvelussa.
- Viestimme uudistuvasta järjestöstä nykyisille ja uusille jäsenille.

## Avaintavoite 4. Edistämme nuorten toimintaa ja näkyvyyttä järjestössä

- Toteutamme järjestön yhteisenä hankkeena nuorten teemavuoden toimenpiteitä.
- Osallistumme aktiivisesti maaseutunuorten osallistumisedellytysten parantamiseen, mm. nuorten toiminnan suunnitelmallisuutta ja osallistumismahdollisuuksia lisäämällä. Kehitämme ja aktivoimme nuorten valiokunnan toimintaa sekä kannustamme paikallisia kerhoja aktiiviseen toimintaan yhdistyksissä.
- Viestimme liiton tapahtumista keskusliiton nuorten asiamiehelle ja muille liitoille.
- Järjestämme nuorille omaa koulutusta ja teemme koulutuksessa yhteistyötä yli liittorajojen.
- Varaamme resursseja nuorten asioiden hoitamiseksi ja tuemme oman alueemme ”intohimon vuoden” –lähettilästä.



**ITIKKA**  
**OSUUSKUNTA**

**100 VUOTTA**

**TUOTTAJAIN ASIALLA**  
**1914–2014**





# Turvateoilla alennat vakuutus- maksujasi!

Maatilayrittäjä, nyt on aika toimia – tilaa LähiTapiolasta maatalan huolenpitokäynti! Johtavan maatilavakuuttajan asiantuntemus on käytettävissäsi. Hyvä riskienhallinta yhdessä siihen perustuvan vakuuttamisen kanssa turvaa tilasi tuotannon jatkuvuuden, on sitten kyse omaisuudestasi tai perheestäsi.

Turvateot parantavat myös MTK-etuasi! Lisätietoja [www.lahitapiola.fi/mtkedut](http://www.lahitapiola.fi/mtkedut)

Ota yhteyttä omaan yhteyshenkilösi tai poikkea toimistollamme.



## LähiTapiolan Tilan Huolenpito kattaa neljä turvallisuusaluetta.



**Henkilöturvassa** pidetään huolta sinun ja perheesi turvallisuudesta ja hyvinvoinnista.



**Turvallisuuskartoitukseen** sisältyy tilasi turvallisuustekijöiden kartoitus, toimenpidesuosituksset, asiantuntija-apu, sekä kumppanuusyhteistyö.



**Omaisuu den turvassa** turvataan maatilasi yksityistalous, tuotanto-omaisuus ja toiminnan jatkuvuus.



**Talouden turvalla** varmistetaan tilasi taloudellinen turvallisuus ja kestävä tulevaisuus.

Palveluntarjoajat: LähiTapiola Keskinäinen Vakuutusyhtiö, LähiTapiolan alueyhtiöt, LähiTapiola Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö, LähiTapiola Pankki Oyj, LähiTapiola Varainhoito Oy (LähiTapiolan rahastoja hallinnoi FIM Varainhoito Oy).

MAATALOUSTUOTTAJAIN E-P:n LIITTO  
Huhtalantie 2, 60220 Seinäjoki

Itella Green

